

ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองใน
อนาคต กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Study of Success Factors in An Implementation of The Sustainable Future City
Project: A Case Study of Phanatnikom Town Municipality, Chonburi Province

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration in Public Administration

Department of Public Administration

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์

ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริม

ความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต กรณีศึกษา

เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

โดย

น.ส.สุชาวดี ขวัญเมือง

สาขาวิชา

รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ศิริประกอบ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จুলณี เทียนไทย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ศิริประกอบ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรมมา นิติเกษตรสุนทร)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กุลพัชร์ ศักดิ์วิทย์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สุชาวดี ขวัญเมือง : ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. (The Study of Success Factors in An Implementation of The Sustainable Future City Project: A Case Study of Phanatnikom Town Municipality, Chonburi Province) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ปกรณ ศิริประกอบ

การศึกษาศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี การศึกษาในครั้งนี้อาศัยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง กลุ่มหัวหน้าและคณะทำงาน และกลุ่มผู้นำชุมชน รวมทั้งสิ้น 21 คน ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสัมภาษณ์กลุ่ม โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยยึดตามกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความเห็นต่อเป็นปัจจัยความสำเร็จสามอันดับแรกว่าเกิดจาก (1) การสนับสนุนจากผู้บริหาร (2) งบประมาณ (3) การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งการได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่างประเทศในการจัดหางบประมาณ การสร้างทรัพยากรบุคคลในชุมชนและการสื่อสารกับคนในชุมชนเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของโครงการ

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6181097024 : MAJOR PUBLIC ADMINISTRATION

KEYWORD:

Suchawadee Kwanmuang : The Study of Success Factors in An Implementation of The Sustainable Future City Project: A Case Study of Phanatnikom Town Municipality, Chonburi Province. Advisor: Assoc. Prof. PRAKORN SIRIPRAKOB, Ph.D.

The Study of Success Factors in An Implementation of The Sustainable Future City Project: A Case Study of Phanatnikom Town Municipality, Chonburi Province. The purpose of this research is to: 1) study the success factors in an implementation of the project 2) study the solutions to problems and obstacles of the project. This study uses qualitative research methods. The samples are senior management, middle management group, committee and leader of communities. There are 21 peoples in the sample group and research techniques used in this research are in-depth and group interviews. The semi-structured interview was used to collect data for analysis and examination.

The research results found that there are the top three success factors which affect the project: 1) supporting of executives 2) budget and 3) the involvement of people in the community. In addition, there is a need in obtaining cooperation from foreign organizations in support of budget, building human resources in the community and communicating with the people of the community are the guidelines for solving problems and obstacles arising in the implementation of the project.

Field of Study: Public Administration

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี” ของผู้วิจัยในครั้งนี้สามารถประสบความสำเร็จได้อันเนื่องมาจากความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ปรกรณ์ ศิริประกอบ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ซึ่งคอยให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการทำสารนิพนธ์และให้ความกรุณาในการตรวจสอบเพื่อชี้แนะปรับปรุงแก้ไขจนสารนิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจซาบซึ้งและสำนึกในความเมตตากรุณา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง มา ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จุฬณี เทียนไทย ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.กุลพัช ศักดิ์วิทย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรมมา นิติเกษตรสุนทร กรรมการสอบสารนิพนธ์ของผู้วิจัย ที่ได้กรุณาสละเวลามาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางเพิ่มเติมในการแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ของผู้วิจัยให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณท่านนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ท่านรองนายกเทศมนตรี ท่านปลัดเทศบาล ท่านผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และผู้นำชุมชนทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำคัญ คำสัมภาษณ์ ตลอดจนคำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา รวมถึงให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ณ เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

กราบขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติมิตรสายทุกท่าน เจ้าหน้าที่และเพื่อนร่วมรุ่นหลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งอาจารย์และเพื่อนร่วมรุ่นจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผู้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ผลักดันการศึกษาและเป็นกำลังใจที่ดียิ่งเสมอมา จนสามารถทำให้ผลงานสารนิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ หากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาด บกพร่องประการใด ทางผู้วิจัยกราบขออภัยมา ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง และผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานสารนิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาแก่ผู้ที่สนใจศึกษาทุกท่าน

สุชาวดี ขวัญเมือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
1.3 คำถามการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	8
1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	8
1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร.....	8
1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่.....	8
1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	9
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	9
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 ความหมายและนิยามเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	12

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเมืองยั่งยืน	15
2.4. ความหมายและนิยามเกี่ยวกับเมืองในอนาคต	17
2.5. แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบเมืองในอนาคต.....	18
2.6. ความหมายและนิยามเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ	20
2.7. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของโครงการ	21
2.8 ข้อมูลเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี	31
2.8.1 ประวัติความเป็นมา	32
2.8.2 ลักษณะที่ตั้ง	32
2.8.3 อาณาเขต	32
2.8.4 ประวัติดวงตราประจำเทศบาลเมืองพนัสนิคม	32
2.8.5 วิสัยทัศน์เทศบาลเมืองพนัสนิคม (VISION)	32
2.8.6 พันธกิจ (MISSION)	33
2.8.7 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา	33
2.8.8 นโยบายการพัฒนาเทศบาลของนายกเทศมนตรีเมืองพนัสนิคม	35
2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย	46
บทที่ 3	48
วิธีดำเนินการวิจัย	48
3.1 รูปแบบการวิจัย	48
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	52
3.6 แผนการดำเนินงาน.....	53

บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	53
4.1 ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและสาระสำคัญในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความ ยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.....	54
4.1.1 ความเป็นมาของโครงการ.....	55
4.1.2 จุดประสงค์ของโครงการ.....	55
4.1.3 กำหนดการของโครงการ.....	55
4.1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	56
4.1.5 การริเริ่มโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเมืองนำร่อง..	56
4.2 ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี	67
4.3 ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของ เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.....	82
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	89
5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย.....	89
5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและสาระสำคัญในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของ การพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.....	89
5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัด ชลบุรี.....	90
5.1.2.1 ความเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.....	91
5.1.2.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมือง พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.....	97

5.1.2.3 แนวทางและการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.....	100
5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี	101
5.2 ข้อเสนอแนะ	103
5.2.1 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย	103
5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	105
บรรณานุกรม.....	107
ประวัติผู้เขียน	112

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาล พ.ศ.2553 - 2583	1
ตารางที่ 2 แสดงแนวโน้มประชากรในพื้นที่โครงการพัฒนาพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ.....	2
ตารางที่ 3 แสดงแผนการดำเนินงาน	53
ตารางที่ 4 แผนปฏิบัติการ 5 ปี ภายใต้โครงการแผนการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนของ เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี	64

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงมิติของการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	13
ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของความยั่งยืนโดยทั่วไป.....	15
ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการโครงการ	31
ภาพที่ 4 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ.....	47
ภาพที่ 5 แสดงกำหนดการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี	56
ภาพที่ 6 แสดงการกำหนดกรอบแนวคิดโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี	57
ภาพที่ 7 แสดงกระบวนการประชุมที่วางแผนเมืองภายใต้ขั้นตอนการวางแผนของโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.....	58
ภาพที่ 8 แสดงการประชุมการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี	59
ภาพที่ 9 แสดงที่ตั้งและผังแปลนการปรับปรุงสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 โครงการนาร่องของใจกล้าและเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ภายใต้โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต.....	63

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

แนวโน้มการพัฒนาเมืองในประเทศทั่วโลก กำลังมีการปรับตัวจากสังคมชนบทสู่สังคมเมืองมากขึ้น โดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเมืองจากที่เน้นความทันสมัยสู่การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและให้ความสำคัญในการรักษาสมบัติทางวัฒนธรรมของเมือง (รองศาสตราจารย์สิทธิพร ภิรมย์รัตน์, 2549) ซึ่งประเทศไทยเองก็ได้ก้าวเข้าสู่ความเป็นสังคมเมืองมากขึ้นเช่นกัน ส่งผลให้ด้านโครงสร้างประชากร จำนวนประชากรวัยทำงานในพื้นที่ที่มีจำนวนลดลง จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเมืองที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง จากรายงานข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับสถาบันวิจัยประชากรและสังคมของมหาวิทยาลัยมหิดล เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 คาดการณ์ว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองจะเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 43.4 ในพ.ศ.2553 เป็นร้อยละ 74.3 ในพ.ศ.2583 โดยสัดส่วนของประชากรเมืองจะเพิ่มขึ้นในทุกภูมิภาค

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาล พ.ศ.2553 - 2583

พ.ศ.	จำนวน (ล้านคน)		ร้อยละ
	ประชากรรวม	ประชากรในเขตเมือง	
2553	63.8	27.7	43.4
2563	66.5	38.1	57.2
2573	67.1	45.7	68.0
2583	65.4	48.6	74.3

ที่มา : (รายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553 – 2583,

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

สำหรับจังหวัดกรุงเทพมหานครนั้น ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีจำนวนร้อยละ 100 รองลงมาคือ ปริมณฑล ภาคตะวันออก ภาคกลางส่วนกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้และภาคตะวันตก โดยเฉพาะในเขตปริมณฑลและภาคตะวันออก จะเป็นภูมิภาคที่มีสัดส่วนประชากรในเขตเมืองเพิ่มสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ซึ่งโครงสร้างประชากรวัยเด็กและประชากรวัยแรงงานจะลดลงในขณะที่ประชากรสูงอายุเพิ่มมากขึ้น จึงนำมาซึ่งความท้าทายในหลายมิติเช่น การลดลงของจำนวนแรงงานที่อาจส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

ประชาชน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ทำให้รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงได้กำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อาทิเช่น การกำหนดนโยบายในการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก เพื่อเป็นการผลักดันและขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้มีความสามารถในการแข่งขันร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทย ภายใต้ “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor – EEC)” ที่ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาเชิงพื้นที่ในรูปแบบ “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ในการเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจและการเป็นที่เมืองนำอยู่ของภูมิภาคเอเชีย หากพิจารณาจากข้อมูลโครงสร้างประชากรในรายงานผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีการคาดการณ์ว่าประชากรในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่อาศัยอยู่ใน 3 จังหวัดดังกล่าว ที่มีจำนวนรวมกันประมาณ 2.9 ล้านคน ใน พ.ศ. 2553 จะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 3.5 ล้านคน ใน พ.ศ. 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 3.9 ล้านคน ใน พ.ศ. 2573 และเพิ่มเป็น 4.3 ล้านคนใน พ.ศ. 2583 ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 1.4 ต่อปี ในระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2573

ตารางที่ 2 แสดงแนวโน้มประชากรในพื้นที่โครงการพัฒนาพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

จังหวัด	จำนวน (ล้านคน)				%อัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปี (2563 – 2573)
	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2573	พ.ศ. 2583	
ฉะเชิงเทรา	0.7	0.8	0.9	1.0	1.0
ชลบุรี	1.4	1.7	2.0	2.1	1.4
ระยอง	0.8	0.9	1.1	1.2	1.6
รวม 3 จังหวัด	2.9	3.5	3.9	4.3	1.4

ที่มา : (รายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553 – 2583,
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

ผลจากโอกาสของโครงการดังกล่าว ทำให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่และผู้คนในชนบทมีการอพยพย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองมากขึ้น ทำให้สัดส่วนของประชากรในพื้นที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจส่งผลต่อสภาพแวดล้อม คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเมืองและผลกระทบในด้านต่างๆตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับสถาบันวิจัยประชากร

และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล,2562) ถือได้ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กลายเป็นประเด็นที่ทั้งรัฐบาลไทยและหลายประเทศทั่วโลกต่างก็ให้ความสำคัญ อีกทั้ง ยังนำมาสู่แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เพื่อรักษาอนุรักษ์ธรรมชาติไว้ หากมีความจำเป็นที่จะดำเนินการใดๆที่กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในทีเดียวที่หนึ่ง ก็จะต้องเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมในที่อื่นๆ เพื่อชดเชยคุณภาพสิ่งแวดล้อมคงอยู่ได้คงเดิมต่อไป (สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา,2559)

จากการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในปี พ.ศ. 2558 ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา องค์การสหประชาชาติได้เสนอวาระการพัฒนา 2030 (Agenda 2030) ซึ่งเป็นวาระการพัฒนาระดับโลกเพื่อให้กลุ่มประเทศสมาชิกร่วมกันบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ภายในปี พ.ศ. 2579 หรือ ค.ศ. 2030 โดยมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 193 ประเทศร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาดังกล่าวรวมถึงประเทศไทย ซึ่งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีทั้งหมด 17 เป้าหมายที่ครอบคลุมใน 5 มิติ คือ 1. มนุษย์และสังคม 2. เศรษฐกิจ 3. สิ่งแวดล้อม 4. ธรรมาภิบาล 5. ความเป็นหุ้นส่วน โดยเป้าหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนาเมือง จะอยู่ภายใต้เป้าหมายที่ 11 คือ เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน มีการกำหนดเป้าหมายให้มีการสร้างเมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ให้มีความยั่งยืน ปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และไร้ความเหลื่อมล้ำ ในแต่ละประเทศจะต้องถ่ายทอดรายละเอียดให้เป็นเป้าประสงค์ที่จะต้องดำเนินการให้สำเร็จภายในปี พ.ศ. 2573 ทั้งหมด 7 ด้านหลัก คือ 1. การสร้างหลักประกันในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและโครงสร้างพื้นฐานที่พอเพียงและพัฒนายกระดับชุมชนแออัด 2. การจัดให้สามารถเข้าถึงระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืนและพัฒนาความปลอดภัยทางถนน โดยคำนึงถึงกลุ่มเปราะบาง ซึ่งประกอบด้วย ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็กและสตรี 3. การยกระดับความเป็นเมืองและขีดความสามารถในการพัฒนาเมือง วางแผนและบริหารจัดการ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์อย่างมีส่วนร่วม มีการบูรณาการและยั่งยืน 4. การเสริมสร้างการปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก 5. การลดจำนวนผู้เสียชีวิตที่ได้รับผลกระทบและความสูญเสียทางเศรษฐกิจ อันเกิดจากภัยพิบัติและมุ่งเน้นการปกป้องผู้ยากไร้และกลุ่มผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็กและสตรี 6. การลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมของเมืองที่เกิดจากขยายตัวของประชากรเมือง โดยให้ความสำคัญเรื่องมลพิษ ทางอากาศและขยะมูลฝอยชุมชนและการจัดการของเสีย และ 7. การจัดให้มีการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะสีเขียว ที่ปลอดภัย เข้าถึงได้ถ้วนหน้า โดยเฉพาะกลุ่มผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็กและสตรี (องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น,2561)

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ จึงได้มีการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาชุมชนเมืองอย่างยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างรากฐานการพัฒนาท้องถิ่นที่แข็งแกร่งในอนาคต รวมทั้งมีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการเป็นนโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนคือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยมุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ภาคอุตสาหกรรม การค้าการบริการ ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ มีประชาชนเป็นศูนย์กลางในการร่วมตัดสินใจและมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ 6 เรื่องพื้นที่และเมืองอัจฉริยะ

นอกจากนี้ การพัฒนาชุมชนเมืองอย่างยั่งยืนก็จะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ เพื่อขยายความเจริญสู่ภูมิภาค สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง มีการพัฒนาเมืองและพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ ได้แก่ 1. พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ เพื่อการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียม เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีสมดุล 2. ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน 3. พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง 4. รักษาอัตลักษณ์ของเมืองและสร้างคุณค่าของทรัพยากรเพื่อกระจายรายได้ให้คนในท้องถิ่น และ 5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง จะเห็นได้ว่า ภาครัฐมีส่วนอย่างมากในการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาเมืองนับตั้งแต่เริ่มมีการกล่าวถึงเรื่องการพัฒนาเมืองในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับแรกจนมาถึงฉบับที่ 12 ซึ่งทำให้ความเป็นเมืองในประเทศไทยมีการขยายตัวมากขึ้น ดังนั้น ในการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยทางรัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้ขับเคลื่อนในการนำนโยบายของรัฐบาลไปสู่การพัฒนาและการปฏิบัติจริงในท้องถิ่น รวมทั้งติดตาม ประเมินผลเพื่อให้การพัฒนาที่มีทิศทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

ดังนั้น ทางสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้ร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่น (ไจก้า) ในการจัดทำโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายที่สำคัญอย่างหนึ่งที่สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนโดยท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐบาลและแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางในการร่วมกันตัดสินใจ ซึ่งโครงการนี้ถูกริเริ่มขึ้นระยะแรกใน พ.ศ. 2558 – 2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานโยบาย สร้างกรอบแนวความคิดและนำกลไกการดำเนินงานของการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติได้จริงสำหรับเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาคในประเทศไทยตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมาย คือ การเพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองนำอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมและตัวชี้วัด คือ เมืองศูนย์กลางของจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองนำอยู่เพิ่มขึ้น ซึ่งแนวคิดการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนควรมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ 1. เมืองที่สามารถพึ่งพาตนเองและมีศักยภาพการแข่งขัน 2. เมืองที่มีอัตลักษณ์ของตนเอง 3. เมืองที่น่าอยู่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 4. เมืองที่มีความปลอดภัยกับคนทุกวัย 5. เมืองที่สร้างความภูมิใจไว้ให้คนรุ่นต่อไป โดยการดำเนินโครงการนี้ทางสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้มีการพิจารณาถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืน โดยได้คัดเลือกเมืองนำร่องจำนวน 6 แห่ง ดำเนินโครงการในระยะแรกระหว่างปีพ.ศ. 2559 – 2561 ประกอบด้วย 1. เทศบาลนครเชียงราย 2. เทศบาลนครพิษณุโลก 3. เทศบาลนครขอนแก่น 4. เทศบาลเมืองกระบี่ 5. เทศบาลเมืองน่านและ 6. เทศบาลเมืองพนัสนิคม (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

จากการคัดเลือกเมืองนำร่องในการดำเนินโครงการในระยะแรกตามที่กล่าวไปข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็น 1 ใน 6 เมืองอันเนื่องมาจากเทศบาลเมืองพนัสนิคม เป็นเทศบาลเมืองขนาดเล็ก มีความเก่าแก่ เป็นเมืองอยู่อาศัยและพาณิชยกรรมแบบดั้งเดิม มีแหล่งเรียนรู้จักรสานที่ใหญ่ที่สุดในโลก ไม่มีอุตสาหกรรมหนัก เทศบาลมีรายได้จัดเก็บไม่มาก อีกทั้ง จากข้อมูลสถิติประชากรในปี พ.ศ. 2558 ของเทศบาลเมืองพนัสนิคมจะพบว่า เป็นเทศบาลเมืองที่มีโครงสร้างประชากรเป็นสังคมผู้สูงอายุที่อยู่ในทะเบียนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปถึงร้อยละ 23 ของจำนวนประชากรทั้งหมดจาก 11,000 คน นอกจากนี้ เทศบาลเมืองพนัสนิคมก็ยังได้รับการจัดอันดับให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ที่สุดในประเทศไทยจากมิติด้านเมืองสะอาด เมือง

ปลอดภัย เมืองคุณภาพชีวิต เมืองธรรมาภิบาลและเมืองวัฒนธรรม รวมทั้ง ไม่มีมลภาวะจากอุตสาหกรรมและมีปัญหาด้านอาชญากรรมในระดับต่ำ แต่จากสภาพของเทศบาลเมืองพนัสนิคมก่อนเริ่มดำเนินโครงการพบว่ามีปัญหาด้านการจราจร เพราะเป็นเมืองเก่าที่มีขนาดถนนที่แคบ มีทางเท้าแคบและบางแห่งไม่มีทางเท้า อีกทั้ง บริเวณย่านเมืองเก่าของเทศบาล ยังมีการตั้งสิ่งของและสร้างสิ่งกีดขวางบนทางเท้า เมืองและอาคารสาธารณะยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน จึงเป็นที่มาให้เกิดการประชุมที่ระดมความคิดเห็นจากประชาชนและเทศบาลเมืองพนัสนิคม ที่มีความต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุ โดยในระยะแรกของโครงการประชาชนต้องการให้มีการพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกายสำหรับคนทุกวัย เมื่อทางเทศบาลเมืองพนัสนิคมได้ริเริ่มดำเนินโครงการนี้ร่วมกับทางสศช. และใจกล้า จึงได้มีการร่วมวิเคราะห์ประเมินความยั่งยืนและจัดทำแผนการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนโดยเทศบาลเมืองพนัสนิคมได้กำหนดเป้าหมายคือ การเป็นเมืองน่าอยู่ ซึ่งโครงการดังกล่าวมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นในด้านการพัฒนาเมืองให้มีความสะดวกสบายสำหรับคนทุกวัย รวมถึงดำเนินการจัดทำพัฒนาคู่มือการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชนตามแนวความคิด Universal design ในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน คือการปรับสภาพแวดล้อมสถานที่และสิ่งของเครื่องใช้ให้สามารถรองรับการใช้งานได้สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมที่มีความสะดวกและปลอดภัย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2554) และแผนพัฒนายุทธศาสตร์ระยะยาวเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเมืองพนัสนิคม ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้คือการจัดทำคู่มือและแนวทางการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชนหรือคนทุกกลุ่มในสังคม ประกอบไปด้วยข้อมูลโครงการ การออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน อาคาร สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ ซึ่งมีการลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับ ALMEC Corporation (ทีมที่ปรึกษาองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่นหรือใจกล้า) และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ.2560 ณ ห้องประชุม สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม เพื่อปรับปรุงสาธารณูปโภคและอำนวยความสะดวกที่สามารถใช้ได้กับคนทุกกลุ่ม โดยเน้นที่ผู้สูงอายุ ผู้พิการในชุมชนเป็นหลัก

ทางเทศบาลเมืองพนัสนิคม ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาเมืองโดยการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน (Universal Design) ณ สวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 เทศบาลเมืองพนัสนิคม ซึ่งเป็นโครงการนำร่องในครั้งนี้ ผลการดำเนินการในระยะยาวจากแผนการพัฒนาความยั่งยืนของเมืองในอนาคต ทำให้เทศบาลเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองที่น่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมและมี

การถ่ายทอดบทเรียน ความรู้เกี่ยวกับบริการสาธารณะและการดูแลผู้สูงอายุไปยังพื้นที่อื่นๆในเขตเทศบาล เพื่อการนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสม ปัจจุบัน โครงการนี้กำลังมีการดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่องและได้คัดเลือกเมืองนำร่องในระยะที่ 2 และ 3 แล้ว อีกทั้ง ยังมีการขยายผลโครงการไปยังพื้นที่อื่นๆในเขตเทศบาล ซึ่งในฐานะที่เทศบาลเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองนำร่องโครงการในระยะแรก บทเรียนจากการดำเนินการโครงการจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ที่จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชนต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแนวคิดเรื่องการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ที่จะมีส่วนต่อการออกแบบระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินโครงการในเทศบาลเมืองนำร่องต่อไป (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ทั้งนี้ การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จึงเป็นประเด็นที่สมควรศึกษาเพื่อชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้องค์ความรู้นี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเมืองยั่งยืนให้มีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลไปสู่เทศบาลเมืองอื่นๆได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

1.3.2 โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตมีสาระสำคัญอะไรและนำไปสู่การส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคมอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ อาศัยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านกรณีศึกษาเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การทบทวนวรรณกรรม ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ รายงานประจำปี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสื่อต่าง ๆ ได้แก่ วารสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น รวมถึงพิจารณาเพิ่มเติมจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่ออกมาเป็นวาระต่างๆ เอกสารที่เกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน รายงานสรุปผลการดำเนินงานของเทศบาลเมืองพนัสนิคมและนำข้อมูลสาระสำคัญที่สรุปได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสัมภาษณ์กลุ่มของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคน มาวิเคราะห์และสรุปผลข้อค้นพบในการวิจัยและนำมาเรียบเรียงรายงานการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างาน คณะทำงานและผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งหมด 21 คน โดยจะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารเทศบาลระดับสูง กลุ่มผู้บริหารเทศบาลระดับกลาง กลุ่มหัวหน้าแผนงานคณะทำงานของโครงการและกลุ่มผู้นำชุมชน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยพิจารณาจากบทบาท หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ซึ่งแต่ละกลุ่มมีรายละเอียดดังนี้

1.4.2.1. กลุ่มผู้บริหารเทศบาลระดับสูงเมืองพนัสนิคม จำนวน 3 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรี

1.4.2.2. กลุ่มผู้บริหารเทศบาลระดับกลางเมืองพนัสนิคม จำนวน 1 คน ได้แก่ ปลัดเทศบาล

1.4.2.3. กลุ่มหัวหน้าแผนงานและคณะทำงานของโครงการ จำนวน 5 คน

1.4.2.4 กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 12 คน ได้แก่ ประธานกรรมการชุมชนย่อย 12 ชุมชน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้ เลือกศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1.5.1 ทราบถึงปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม

1.5.2 สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางสู่การศึกษาการพัฒนาเมืองยั่งยืนในอนาคตอื่นๆต่อไป

1.5.3 สามารถเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตัวผู้ศึกษาเอง ผู้ที่ดำเนินโครงการพัฒนาเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืนในอนาคต รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ปัจจัยความสำเร็จของโครงการ หมายถึง สิ่งที่โครงการต้องมีหรือควรมีเพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จ

1.6.2 การพัฒนาเมืองยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่กระทบต่อความสามารถของคนรุ่นต่อไปเพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ สามารถรักษามรดกทางวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1.6.3 เมืองในอนาคต หมายถึง เมืองที่เกิดการเคลื่อนย้ายคนหรือการดำเนินงานเข้าสู่บริเวณเมืองหรือการขยายตัวของพื้นที่เมืองออกไปทำให้เกิดการเพิ่มจำนวนประชากรอยู่ร่วมกันหนาแน่น เป็นเมืองที่มีการออกแบบในด้านต่างๆ เช่น การจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับสภาพของเมือง ลักษณะประชากรในพื้นที่ การให้ความสำคัญกับธรรมชาติและพื้นที่สีเขียว และการใช้พลังงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้านี้ในบทนี้ จะเป็นการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการศึกษา เพื่อให้สามารถเข้าใจ มองเห็นและนำแนวคิด ทฤษฎีมาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ศึกษาครั้งนี้ โดยผู้ศึกษาจะแบ่งการอธิบายออกเป็นดังนี้

- 2.1 ความหมายและนิยามเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเมืองยั่งยืน
- 2.4 ความหมายและนิยามเกี่ยวกับเมืองในอนาคต
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบเมืองในอนาคต
- 2.6 ความหมายและนิยามเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ
- 2.7 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของโครงการ
- 2.8 ข้อมูลเทศบาล เมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
- 2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ความหมายและนิยามเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการศึกษาความหมายและนิยามเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายและคำจำกัดจากแหล่งข้อมูลที่มีผู้กล่าวถึงไว้จำนวน 5 แห่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ วงศ์บุญสิน (2538) ได้กล่าวว่าการพัฒนาแบบยั่งยืน หมายถึงการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการหรือความจำเป็นของคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นต่อไปและเพื่อที่จะให้ระดับมาตรฐานการครองชีพที่เกินกว่าความจำเป็นในขั้นพื้นฐานในระดับต่ำสุดนั้น เกิดความยั่งยืนได้ ควรคำนึงความยั่งยืนในระยะยาว (Long-term Sustainability) สำหรับมาตรฐานในการบริโภคด้วย รวมถึงวิธีการรักษามรดก ทรัพยากรที่จะตกไปสู่คนรุ่นต่อไป โดยอย่างน้อยต้องมีความเพียงพอกับปริมาณที่คนรุ่นปัจจุบันได้รับมาและต้องเป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตและขยายตัวของเศรษฐกิจได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งเป็นการพัฒนาที่สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและในระดับโลกไว้ให้กับคนรุ่นต่อไปและสามารถทำให้คนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นหลังมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างแท้จริง

2.1.2 ป.อ.ปยุตโต (2541) ได้กล่าวถึงพระธรรมปิฎกที่อธิบายการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ว่าเป็น “การพัฒนาที่ยั่งยืนมีลักษณะที่เป็นบูรณาการ (Integrated) คือการทำให้เกิดเป็นองค์รวม (Holistic) หมายความว่า องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง จะต้องมาประสานกันครบองค์และมีดุลยภาพ (Balance) หรือพูดอีกนัยหนึ่ง คือ การทำให้กิจกรรมของมนุษย์มีความสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ” นั่นก็คือ การกำหนดแนวทางการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านมนุษย์โดยให้คุณค่าทางวัฒนธรรมรวมอยู่ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย ดังนั้นตามแนวคิดของพระธรรมปิฎกจึงสามารถสรุปได้ว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่ครอบคลุมการพัฒนาในทุกด้านและทุกมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จิตใจ วัฒนธรรม เป็นต้น โดยมีคนเป็นศูนย์กลางหรือมีเป้าหมายของการพัฒนาเพื่อให้คนอยู่ดีกินดีและมีความสุข ทั้งคนในรุ่นนี้และรุ่นต่อ ๆ ไป”

2.1.3 ดวงจันทร์ อาภาวัชรุทธิ์ เจริญเมือง (2545) ได้อ้างถึงการประชุม The World Commission on Environment and Development (WCED) ปี ค.ศ.1987. ในรายงานที่ชื่อว่า Our Common Future ของการประชุม Brandtland Commission ปี ค.ศ.1982 ที่ได้คำนิยามของการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า “การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถของอนุชนรุ่นหลังในการที่จะสนองความต้องการของพวกเขา” และในการประชุม Earth summit ปี ค.ศ.1992 ได้มีการพูดถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างจริงจัง โดยมีการจำกัดความของการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ (economic progress) ซึ่งสนองความต้องการของเรา โดยไม่ทอดทิ้งชนรุ่นต่อไปให้มีทรัพยากรน้อยกว่าที่พวกเราได้ใช้สอย และเป็นวิถีชีวิตจากการมองฐานทรัพยากรที่มีอยู่มากกว่าตัวเงินในบัญชี”

2.1.4 สุทธิดา ศิริบุญหลง (2554) กล่าวถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ การพัฒนาที่รวมองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์กันของโครงการพัฒนาใดๆ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่ต้องทำมากกว่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมเพื่อลดการบริโภคทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในระดับที่ยังสามารถรักษาความสมดุลที่ดี ทำให้คนสามารถอาศัยอยู่ร่วมกับกับธรรมชาติได้โดยไม่ทำลายธรรมชาติอย่างที่ผ่านมา ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างกินดีอยู่ดีและอยู่เย็นเป็นสุข

2.1.5 จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2561) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อเป้าหมายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม และระบบนิเวศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อระบบทางธรรมชาติที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ของคนในรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นต่อไป นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงว่าศาสตร์ของ

พระราชทานในเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวคิดที่ตอบสนองเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เป็นอย่างดี หากบุคคล และองค์กรนำเอาหลักความพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการบริหารจัดการในใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ในการบริโภคอย่างพอประมาณ และคำนึงถึงผลที่จะเกิดจากการกระทำอย่างรอบคอบแล้ว ก็จะเป็นการสร้างความยั่งยืนให้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และประชาคมโลกได้

จากความหมายและนิยามที่นำเสนอมาทั้งหมด 5 แห่งข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นนิยามสำหรับการศึกษาค้นคว้า การพัฒนาที่ยั่งยืน คือการพัฒนาที่ควรมีองค์ประกอบในการพัฒนาอันประกอบไปด้วยมิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจและมิติด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงเป็นการพัฒนาที่สามารถรักษาทรัพยากรต่าง ๆ ให้มีความเพียงพอต่อคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นต่อไปเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

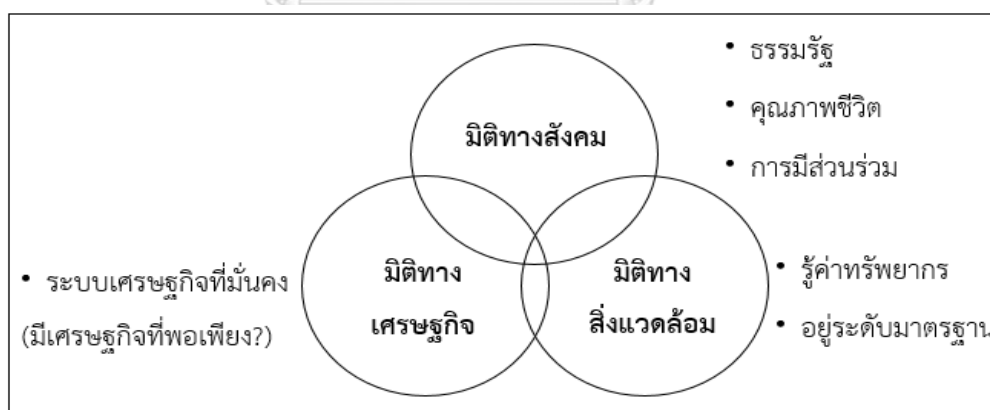
จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาที่กล่าวถึงไว้จำนวน 2 แนวคิด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 Mille .Tyler (2543) อธิบายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามรายละเอียดและประเด็นหลักๆ ในเรื่องพื้นฐานแนวคิดทางนิเวศวิทยาและระบบนิเวศ ขอบเขตและความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวคิดที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ว่า โดยปรัชญาหรืออุดมการณ์ในการพัฒนาจะต้องอยู่บนพื้นฐานหลักความยุติธรรมระหว่าง 2 ยุค หรือแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในมุมมองมนุษย์จะต้องปรับเปลี่ยนอย่างเปิดกว้าง ยอมรับความจริงกับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นตามมากับการกระทำของตน มนุษย์จะต้องประสานแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และจริยศาสตร์เข้าด้วยกันเพื่อสร้างข้อกำหนดทั่วไปขึ้นโดยเริ่มจากการวางพื้นฐานด้านนิเวศวิทยาและระบบนิเวศ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ในระหว่างสิ่งมีชีวิตด้วยกันเองและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จากนั้น ต้องชี้ให้เห็นถึงหลักการถ่ายทอดพลังงานหรือสสารวัฏจักรของสสารการให้ สสารหรือพลังงานหมุนเวียนในระบบนิเวศก็จะสร้างให้เกิดความคิดรวบยอดขึ้น ในระบบความคิดรวบยอดนี้เอง ทำให้เกิดการนำไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนายั่งยืนประสบผลสำเร็จตามความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งโดยทั่วไปการพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึง การพัฒนาให้บรรลุถึงความต้องการของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะคนจน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องไม่ไปลดทอนการบรรลุความต้องการของมนุษย์ในรุ่นต่อไปด้วย ซึ่งนักนิเวศวิทยามีความเห็นว่ามีมนุษย์จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดและวิธีทางแห่งการดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบันใหม่ ปรับโลกทัศน์ใหม่และมองค่านิยมที่เกิดขึ้นระยะสั้นให้กว้างไกล และเน้นที่เป็นประโยชน์ต่อโลกธรรมชาติเป็นเกณฑ์ในการพัฒนา การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องผสมผสานแนวคิดหรือพยายามให้อยู่ในกรอบแนวคิดด้าน

เศรษฐศาสตร์ นิเวศวิทยา และสังคมวิทยา ทั้งสามด้านเข้าด้วยกันเป็นหลักสำหรับปฏิบัติการพัฒนา เพราะจะช่วยให้แนวทางหรือทิศทางการพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือมุ่งไปสู่จุดหมายอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างสมบูรณ์

2.2.2 ดวงจันทร์ อาภาวัชรุทธิ์ เจริญเมือง (2545) กล่าวว่า แนวคิดแรกที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ ความห่วงใยในขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ โดยกลุ่ม Club of Rome มีการนำเสนอในหนังสือที่ชื่อว่า The limit to Growth ในปี ค.ศ.1972 โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ ความห่วงใยต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เพราะกลุ่มนี้มองเห็นว่าโลกนั้นมีขีดจำกัดในการรองรับความเติบโตทางเศรษฐกิจ วิถีชีวิตของคนและจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นอย่างไม่ค่อยเป็นค่อยไปแบบเส้นตรง นอกจากนี้ ในการประชุม Earth summit ปี ค.ศ.1992 กล่าวถึงประเทศร่ำรวยที่มีฐานเศรษฐกิจอยู่ในภาคอุตสาหกรรม ได้ให้ความเห็นแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ นโยบายการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (energy efficiency) การอนุรักษ์และการฟื้นฟูภูมิประเทศที่เสียไป ส่วนประเทศกำลังพัฒนาเห็นว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึง นโยบายเพื่อให้เกิดความเท่าเทียม ความยุติธรรม การเคารพกฎหมาย การกระจายความร่ำรวยและการสร้างความร่ำรวย โดยหลักการของการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนที่แท้จริง ควรพิจารณาด้านความสมดุลระหว่างมิติทางสังคม มิติทางเศรษฐกิจและมิติทางสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วยกัน โดยรายละเอียดของมิติด้านต่างๆ มีดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงมิติของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา : (Kammeier H.D.; Sustainable City Symposium, 5-7 November 2001, Bangkok)

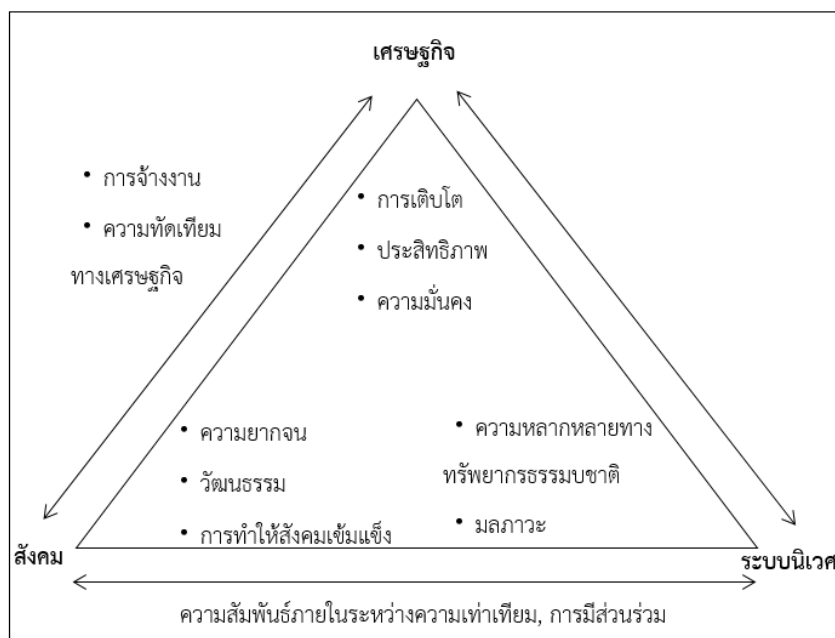
มิติทางสังคม คือ การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมที่เป็นสังคมธรรมรัฐ มีประสิทธิภาพ โปร่งใสในการบริหารที่สามารถตรวจสอบได้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของโครงการต่างๆของรัฐและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโครงการขนาดใหญ่หรือมีส่วนร่วมในการกำหนดการพัฒนาที่มีผลกระทบตั้งแต่

แรก ยกตัวอย่างการส่งเสริมด้านการศึกษา เพื่อสร้างสังคมสังคมแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการ ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เพื่อนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในพื้นที่ใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิต การส่งเสริมการทำนุบำรุงและ รักษา ศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้มีการศึกษา พื้นฟู และ พัฒนาต่อยอดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนและเผยแพร่สู่ สังคมโลก ตลอดจนใช้ประโยชน์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจให้กับประเทศ มุ่งเน้นการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและตัวตนของคนในท้องถิ่นและเรื่องราว ของท้องถิ่น เพื่อให้ลูกหลานยุคปัจจุบันได้เรียนรู้และเห็นความสำคัญของรากเหง้า เผ่าพันธุ์ที่ไปที่มา ของท้องถิ่นอันนำไปสู่การสร้างสำนึกของความผูกพันและรักท้องถิ่นแผ่นดินเกิดไม่ว่าจะเป็นความรู้ ภูมิปัญญา ฐานทรัพยากรหรือสายใยความผูกพันของผู้คนที่จะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

มิติทางเศรษฐกิจ คือ สังคมที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องเป็นสังคมที่มีระบบเศรษฐกิจที่มั่นคง ไม่พึ่งพาความช่วยเหลือจากภายนอก และระบบเศรษฐกิจจะต้องมีการเติบโตไม่หยุดนิ่ง มีการกระจาย รายได้ที่เป็นธรรมและเสมอภาค เช่น การผลิตและจัดจำหน่ายสินค้าและบริการที่ใช้ความคิด สร้างสรรค์และทุนทางปัญญาเป็นหลัก เพื่อสร้างเศรษฐกิจในพื้นที่และมีการส่งเสริมอาชีพและรายได้ ให้แก่ประชาชน โดยผ่านการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้แก่ ชุมชน และประชาชน เช่น อาชีพประมง การหัตถกรรม การแปรรูปอาหารทะเล การทำขนม อาหารและการปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบรรจุหีบ ห่อ รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ โดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศสมัยใหม่ เช่น เว็บไซต์ การส่งจองสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

มิติทางสิ่งแวดล้อม คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้านต้องอยู่ภายในระดับมาตรฐานหรือ ดีกว่ามาตรฐาน ประชาชนและรัฐใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และต้องนำมาติด้านสิ่งแวดล้อมไป พิจารณาในกระบวนการพัฒนาในฐานะที่เป็นต้นทุนการผลิต หากทั้งมีการพัฒนาทั้งสามมิติควบคู่ไป ด้วยกันอย่างสมดุล ก็จะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนในยุคต่อไปได้และสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีหรือ ดีกว่าในยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของความยั่งยืนโดยทั่วไป

ที่มา : (Kammeier H.D.; Sustainable City Symposium, 5-7 November 2001, Bangkok)

จากแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่นำเสนอมาทั้งหมด 2 แนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแนวคิดสำหรับการศึกษาคั้งนี้ได้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน คือการบริหารจัดการเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาภายใต้องค์ประกอบความสมดุลทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานให้ประชาชนที่อาศัยในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี ปลอดภัย และมีระบบเศรษฐกิจที่ดีภายใต้การบริหารจัดการที่ดี โดยอาศัยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก รวมถึงภาคประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ของคนส่วนใหญ่ในสังคมและเป็นการพัฒนาที่สามารถบรรลุถึงความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยจะต้องไม่ไปลดทอนความต้องการของคนในรุ่นต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเมืองยั่งยืน

จากการศึกษาแนวคิดเมืองยั่งยืน ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาที่กล่าวถึงไว้จำนวน 3 แนวคิด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 Graham Haughton and Colin Hunter (1994) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเมืองยั่งยืนไว้ว่า คือเมืองที่เน้นให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก เพราะปัญหาของเมืองจะเกี่ยวข้องโดยตรง

กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมโลก ซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับคนมากที่สุดก็คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับเมือง ซึ่งหลักสำคัญ 3 ประการสำหรับการบริหารจัดการที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในเมืองคือ การคำนึงถึงระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ โดยเน้นว่าไม่มีเมืองหรือประเทศไหนที่บริหารจัดการแยกกันในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ดังนั้น จึงต้องมีการบริหารจัดการที่เชื่อมโยง เป็นธรรมและเท่าเทียมกันในทุกระดับ

2.3.2 จีรนนต์ อินทนิม, ชูลี อัครพิชยนต์ และ ศรีนวล วิหครัตน์ (2551) ได้อธิบายว่าการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ต้องยึดหลักพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก คือ การคำนึงถึงความเป็นเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันตามศักยภาพความพร้อมทั้งวัฒนธรรม ค่านิยมของสังคมชุมชนนั้น ๆ และเป็นไปตามความต้องการ ความพึงพอใจของชาวเมืองชุมชนนั้น ๆ เป็นผู้กำหนด ประการที่สอง คือ เมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ จะต้องมึลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลง มีการเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง สามารถแปรเปลี่ยนปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.3.3 รองศาสตราจารย์ดร.เอกชัย สุมาลี (2558) กล่าวว่า การพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนหรือการพัฒนาให้เป็นเมืองสีเขียว (Green cities or sustainable cities) จะต้องมีกรอบการพัฒนาเมืองสีเขียวโดยมีตัวชี้วัดและเป้าหมายที่ชัดเจน มีการปรับปรุงรูปแบบผังเมืองและจูงใจให้เกิดการเพิ่มเงินทุนในการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะและการใช้พลังงานสะอาด มีการตรวจสอบการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำเสีย หาวิธีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรและประชาชน ซึ่งภาครัฐควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับประชาชนและภาคอุตสาหกรรมให้มากขึ้น

จากแนวคิดการพัฒนาเมืองยั่งยืนที่นำเสนอมาทั้งหมด 3 แนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแนวคิดสำหรับการศึกษาคั้งนี้ได้ว่า การพัฒนาเมืองยั่งยืน คือการพัฒนาเมืองให้มีทิศทางอย่างยั่งยืนให้มีความสมดุลและเชื่อมโยงกันทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนควรให้ความสำคัญในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและไม่สร้างความสูญเสียหรือทำลายสิ่งที่มีอยู่เดิม เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม เป็นต้น รวมถึงเป็นการพัฒนาที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการแก่คนรุ่นปัจจุบันและสามารถคงไว้ให้แก่คนรุ่นต่อไป

2.4. ความหมายและนิยามเกี่ยวกับเมืองในอนาคต

จากการศึกษาความหมายและนิยามเกี่ยวกับเมืองในอนาคต ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาจากนักวิชาการ 3 คน มีรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 Gould and Kobb (1964) ได้กล่าวว่าความเป็นเมืองในอนาคตมีหลายความหมาย ดังนี้

1. ความเป็นเมืองอาจหมายถึงการกระจาย (Diffused) ของอิทธิพลสังคมเมืองไปสู่สังคมชนบท ซึ่งคำว่า“อิทธิพล” ของสังคมที่ได้กระจายไปนั้น หมายถึงชนบทธรรมเนียมและลักษณะ (Trait) ของเมือง

2. ความเป็นเมือง หมายถึง ปรากฏการณ์ของลักษณะสังคมเมืองที่เกิดขึ้นหรือลักษณะของสังคมเมืองในแง่ประชากร ดังปรากฏในหนังสือของสังคมวิทยาชนบท กล่าวคือ การปฏิวัติทางด้านวัฒนธรรมในเขตชนบทได้กลายเป็นวัฒนธรรมแบบสังคมเมือง

3. นักประชากรศาสตร์เข้าใจความเป็นเมืองว่าเป็นกระบวนการของประชากรที่มารวมกันอยู่อย่างหนาแน่น มีความหมายสำคัญที่ว่าเป็นกระบวนการหนึ่งของการเคลื่อนไหวเพื่อให้ถึงความสมบูรณ์ของลักษณะเมืองของประชากรที่มารวมอยู่อย่างหนาแน่น

4. ความเป็นเมือง เป็นกระบวนการของการรวมตัวอยู่อย่างหนาแน่นของประชากรในจำนวนอัตราของประชากรในเมืองต่อจำนวนประชากรทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น

2.4.2 อริสา จันทรบุญทา และจิรัฐ เจนพิงพร (2561) ปัจจุบันถือได้ว่าความเป็นเมืองถือเป็นแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต เพราะประชากรจากพื้นที่ต่างๆจะอพยพย้ายเข้ามาอาศัยอยู่ในเมืองเพิ่มขึ้น อีกทั้ง กิจกรรมทางเศรษฐกิจมักจะเกิดขึ้นจากเมืองเป็นส่วนใหญ่ หากพิจารณานโยบายเมืองด้านเศรษฐกิจสามารถจำแนกได้เป็น 2 มิติ คือ 1. มิติการเติบโตด้านรายได้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ภาครัฐผลักดันให้เกิดเมือง โดยเลือกลงทุนในบางพื้นที่เพื่อสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้นและเป็นการดึงดูดผู้คนให้เข้ามาในพื้นที่ ความหนาแน่นของจำนวนประชากรในเมืองจากกรณีของประเทศไทยจะเห็นได้จากการพัฒนาที่เกิดการกระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นหลัก 2. มิติความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ภาครัฐกระตุ้นให้เกิดกระจายเมืองหลักไปสู่ภูมิภาคเพื่อพัฒนาชนบทและเป็นการลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งโครงสร้างระบบเมืองเอกราชของประเทศไทยมีลักษณะที่ไม่สมดุลโดยมีเพียงกรุงเทพมหานครเท่านั้นที่เติบโตสูงกว่าเมืองรองอื่นๆ อย่างชัดเจน ประกอบกับการที่ภาครัฐเน้นพัฒนาเฉพาะบางกลุ่มจังหวัดในบางภูมิภาค ซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ของประชาชนในจังหวัดขนาดเล็กและจังหวัดขนาดใหญ่ ดังนั้น แนวทางแก้ปัญหาในเชิงนโยบายสำหรับเมืองในอนาคต ควรมีการกระจายเมืองขนาดต่างๆ ในภูมิภาคอย่างเหมาะสม เน้นเชื่อมโยงการคมนาคมระหว่างเมือง และวางแผนจัดการพื้นที่ที่เมืองอย่างเป็นระบบ โดยบางส่วนอาจต้องอาศัย

เทคโนโลยีเพื่อให้การใช้พื้นที่เมืองมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งจะเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนได้

2.4.3 ดร.แบร์นาร์ แซงโตรส (2561) กล่าวถึงว่าเมืองในวันพรุ่งนี้ต้องเผชิญกับความท้าทายมากมาย แต่ก็ก็เป็นโอกาสที่ดีครั้งสำคัญ เช่น การมีโอกาที่จะสร้างการมีส่วนร่วมของพลเมือง และการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีให้กับพลเมือง เป็นต้น อนาคตของเมืองส่งผลกระทบต่อทุกคน เพราะเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องนับตั้งแต่การขนส่งสาธารณะ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สาธารณูปโภคเช่น น้ำและพลังงาน ไปจนถึงการมีส่วนร่วมของสังคม สุขภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย การสร้างเมืองที่มีความยั่งยืนนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะโดยธรรมชาตินั้น เมืองมีปฏิสัมพันธ์ของระบบที่ซับซ้อนสูง มาตรฐานของสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้นำของเมืองสามารถระบุวิสัยทัศน์ว่าทำอะไรจึงจะทำให้เมืองเป็นไปตามที่ต้องการ ทำอย่างไรจึงจะจัดการกับความท้าทายของพลเมืองที่เติบโตขึ้นทุกวัน และเมืองจะก้าวไปสู่อนาคตกับกลยุทธ์ที่มีความชัดเจนได้อย่างไร พร้อมด้วยเป้าหมายและแผนการพัฒนาของเมือง

จากความหมายและนิยามของเมืองในอนาคตจากนักวิชาการ 3 คน ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นความหมายสำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้ว่า เมืองในอนาคต คือ เมืองที่มีการกระจายตัวของสังคมเมืองไปยังพื้นที่อื่นๆในชนบท รวมถึงเป็นเมืองที่ประชาชนมาอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างหนาแน่น ทำให้เกิดลักษณะ ชนบทธรรมเนียมความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น

2.5. แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบเมืองในอนาคต

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเมืองในอนาคต ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาที่นักวิชาการกล่าวถึงไว้จำนวน 2 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.5.1 Werner Z. Hirsch (1973) กล่าวว่าในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ ได้พิจารณากระบวนการเกิดเมืองในแง่ของกระบวนการและปัญหาของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในขณะที่เศรษฐกิจชนบทถูกเปลี่ยนแปลงสภาพไปสู่เศรษฐกิจเมือง ซึ่งกระบวนการเกิดเป็นเมืองเกี่ยวข้องกับการแปลงสภาพประชากร กระบวนการผลิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมการเมืองของเศรษฐกิจชุมชน โดยมีการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอบนพื้นที่ที่มีลักษณะการใช้แรงงานจำนวนมากและมีความเป็นปัจเจกภาพสูง ซึ่งนำไปสู่ฐานะของเศรษฐกิจเมือง รวมถึงจำนวนประชากรมีการกระจุกตัวในพื้นที่ค่อนข้างมาก มีความชำนาญเฉพาะอย่างในการผลิตสินค้าและการบริการสูง และมีการพึ่งพาต่อกันระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐอย่างใกล้ชิด โดยที่สำคัญก็คือ เศรษฐกิจเมืองมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม (Innovation) และลักษณะของการประกอบการในระดับสูง นอกจากนี้ สิ่งที่สัมพันธ์กับกระบวนการเกิดเมืองโดยเฉพาะ คือ การกระจุกตัวกันของประชาชนในพื้นที่เพิ่มขึ้น หรือความหนาแน่น (Density) ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางพื้นที่อย่างใกล้ชิดของผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจ ประกอบกับความชำนาญทางการผลิตเฉพาะอย่างส่งผลให้เกิดการพึ่งพาต่อกัน ระหว่างผู้ประกอบการ

ต่าง ๆ ในชุมชนเมือง ความหนาแน่นของประชากรทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและการเพิ่มงบประมาณของรัฐบาล

2.5.2 ผศ.เอกพงษ์ ตรีตรง (2556) ได้กล่าวว่าการออกแบบเมืองให้มีรูปแบบที่ประชาชน “มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุนทรียภาพ” ที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตให้มีความสุขสบาย สิ่งสำคัญที่ทำให้นำไปสู่การเมืองที่น่าอยู่คือ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และการออกแบบเมือง โดยมีองค์ประกอบ การเป็นเมือง ได้แก่ การจัดการเมืองในรูปแบบใหม่ การจัดเมืองให้มีสภาพแวดล้อมและมุมมองที่สวยงามอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักคิด 360 องศา เป็นเมืองที่ยั่งยืนที่ทำให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัย สามารถอยู่ได้อย่างมีความสุข เป็นเมืองที่ออกแบบโดยมีรูปแบบ เค้าโครง การจัดวางระบบเมืองอย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งการดำเนินการให้เป็นเมืองลักษณะนี้ได้ ต้องมีชุมชนที่เข้มแข็ง หรือนักลงทุนมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล และต้องอาศัยเงินทุนจำนวนมากในการสร้างเมืองลักษณะดังกล่าว อีกทั้งต้องมีอุดมการณ์เป็นกลุ่มก้อนของสังคม มีความคิดสร้างสรรค์และมีความกล้าที่จะดำเนินการให้เกิดหากกระบวนการออกแบบที่ดี มีแนวทางที่ชัดเจน ก็จะสามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้ไม่ยาก ซึ่งการออกแบบเมืองถือว่าเป็นสิ่งที่มีผลต่อสังคมและประชาชนมากที่สุด โดยมีแนวทางต่อไปนี้

1. การออกแบบเมืองอย่างมีสุนทรียภาพและแนวทางร่วมกัน โดยการออกแบบให้แต่ละชุมชนสามารถหาความเป็นเอกภาพในความหมายเดียวกัน เพื่อเชื่อมโยงทั้งหมดให้สอดคล้องกัน โดยมีศิลปวัฒนธรรมเป็นแกนหลักที่ทำให้เกิดความเป็นเมือง โดยอาจเริ่มจากชุมชน การนำศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้วมาเข้าสู่กระบวนการจัดการให้คงเดิมหรือมีการต่อยอดจากวิถีเดิม ทั้งในเรื่องการอนุรักษ์ การรักษาความงดงามจากในอดีต และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่ปราศจากสิ่งแปลกปลอม โดยเป็นการผสมผสานศิลปวัฒนธรรมทั้งรูปแบบเก่าและใหม่กันอย่างลงตัว หรือการจัดการที่ดินเปล่าเข้าสู่กระบวนการออกแบบและวางผังอย่างมีทิศทางที่คำนึงถึงทุกมิติ

2. การออกแบบที่คำนึงถึงการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติอย่างลงตัว สามารถพึ่งพาตัวเองได้ ต้องคำนึงถึงบริบทของที่ดิน อันประกอบด้วยลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทิศทางกระแสลม แดด ฝน สภาพดิน ธรณีวิทยา การเคลื่อนตัวของแผ่นดิน แนวทางน้ำบนดินและน้ำใต้ดิน ต้นไม้ พันธุ์พืช เป็นต้น ตลอดจนวิถีของคนที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ส่วนการออกแบบเมืองที่คำนึงถึงการประหยัดพลังงานมีการวางแผนเมืองเป็นวงจรชีวิต ทั้งแหล่งพลังงานสังเคราะห์จากแสงอาทิตย์ พลังงานที่แปรรูปจากน้ำและขยะ ตลอดจนการออกแบบเมืองให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ มีแหล่งน้ำที่ดี มีแหล่งผลิตอาหาร การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรและการจัดการขยะอย่างยั่งยืน ซึ่งสามารถหมุนเวียนกลับมาใช้ได้ใหม่

3. การออกแบบสาธารณูปโภค เมืองที่อยู่สบายไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่แต่สิ่งสำคัญคือการจัดการพื้นที่ และสามารถทำให้เกิดความสำเร็จได้ด้วยการออกแบบอย่างเหมาะสมครบถ้วนแบบพอดี

เช่น มีที่พักอาศัย บ้าน คอนโดมิเนียม มีพื้นที่การค้า โรงพยาบาลที่ขนาดพอเหมาะ โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การค้าขนาดย่อม ศาสนสถานตามความเชื่อ ศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ สถาบันบันเทิง โรงแรม สถานที่นันทนาการ และสันทนาการ มีพื้นที่สำหรับคนทุกวัย สำนักงานต่างๆ เป็นต้น โดยอยู่ภายใต้แนวความคิดร่วมกันและสอดคล้องกัน

จากการศึกษาแนวคิดการออกแบบเมืองในอนาคตจากนักวิชาการที่นำมาเสนอทั้งหมด 2 คน ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแนวคิดสำหรับการศึกษานี้ได้ว่า รูปแบบเมืองในอนาคตเป็นเมืองที่มีพิจารณาในทุกมิติโดยคำนึงถึงบริบทของสังคมและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้สามารถอาศัยอยู่ในเมืองได้อย่างสะดวกสบาย โดยการออกแบบเมืองที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างจำนวนประชากรในอนาคตและมีความเหมาะสม สะดวกสบายสำหรับประชาชนทุกวัยต่อการดำรงชีวิตที่อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างลงตัว ตอบสนองต่อความต้องการของผู้อาศัยมากที่สุดได้อย่างเหมาะสมและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำรงรักษาประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามที่มีให้คงอยู่ต่อไปโดยการผสมผสานทั้งรูปแบบเก่าและรูปแบบใหม่อย่างกลมกลืนและลงตัวอันเป็นลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น รวมทั้งสถานที่ สิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสมกับขนาดของเมืองและไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาศัยการมีอุดมการณ์ร่วมกันระหว่างประชาชน ซึ่งหากพิจารณาในมุมมองด้านเศรษฐศาสตร์ การที่มีประชากรมารวมตัวอาศัยในเมือง ก็ถือเป็นโอกาสที่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการมากขึ้น อันนำมาซึ่งเศรษฐกิจเมืองและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อ สื่อสาร และเกิดการพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงานต่างๆและผู้ประกอบการ โดยการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเมืองที่เพิ่มมากขึ้น จะส่งผลต่อการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมในเมืองและเกิดความเจริญทางด้านเศรษฐกิจในเมือง

2.6. ความหมายและนิยามเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ

จากการศึกษาความหมายและนิยามเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาที่กล่าวถึงไว้จำนวน 2 แหล่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.6.1 Pinto and Slevin (1988) กล่าวว่า ความสำเร็จของโครงการไม่เพียงเป็นไปตามข้อกำหนดด้านต้นทุน กำหนดการ และประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นต้น

2.6.2 Roger Atkinson (1999) ระบุไว้ว่า ความสำเร็จของโครงการคือการผสมผสานระหว่างความสำเร็จในการบริหารโครงการและผลิตภัณฑ์ ซึ่งความสำเร็จของโครงการ หมายถึง ความสามารถในการส่งมอบที่แท้จริงของโครงการและการให้ "ประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับโครงการเช่น ผู้ใช้งาน ลูกค้า หรือเจ้าหน้าที่โครงการ"

2.6.3 David Bacarrini (2004) ได้ให้ความหมายของปัจจัยความสำเร็จของโครงการ (Project Success Factors) หมายถึง สิ่งที่โครงการต้องมีหรือควรมีเพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโครงการจะต้องคำนึงถึงวิธีการที่จะได้มาซึ่งปัจจัยต่างๆ ที่จะทำให้โครงการจะมีโอกาสสำเร็จได้มากขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยทั่วไปผู้บริหารโครงการอาจมีความเห็นและมุมมองที่แตกต่างกันในเรื่องปัจจัยความสำเร็จของโครงการ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดรูปแบบและลักษณะการบริหารโครงการมีความแตกต่างกัน

จากการศึกษาความหมายความสำเร็จของโครงการที่นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความสำเร็จของโครงการ คือ สิ่งสำคัญที่โครงการควรมีเพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถประสบความสำเร็จได้ทั้งการบริหารโครงการและผลิตภัณฑ์ โดยมีแผนงานอย่างชัดเจนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ งบประมาณและกำหนดการที่กำหนดไว้ รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยรูปแบบและลักษณะการจัดการโครงการอาจมีความแตกต่างกันตามมุมมองของผู้บริหารโครงการ

2.7. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของโครงการ

จากการศึกษาแนวคิดปัจจัยความสำเร็จของโครงการ ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาที่กล่าวถึงไว้จำนวน 6 แนวคิด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.7.1 David Cleland L. (1994) กล่าวว่า สิ่งที่สามารถวัดผลความสำเร็จของโครงการจะพิจารณาจากองค์ประกอบความสำเร็จที่สำคัญ 3 อย่าง ได้แก่

1. ด้านเวลา คือ การดำเนินโครงการเสร็จสมบูรณ์ได้ในระยะเวลาที่กำหนดตามระยะเวลาโดยรวมทั้งโครงการและสามารถดำเนินกิจกรรมย่อยๆ ในแต่ละกิจกรรมได้ตามกำหนด
2. ด้านการเงิน คือ การดำเนินงานโครงการที่มีการบริหารจัดการสรรหาเงินได้มีประสิทธิภาพ โดยมีการควบคุมระมัดระวังการใช้งบประมาณ รายจ่ายของโครงการ การกำหนดวงเงิน การเบิกจ่ายตามวงงาน การจัดวางระบบรายงานทางการเงินและระบบการตรวจสอบต่างๆ
3. ด้านประสิทธิผล คือ การทำงานให้บรรลุเป้าหมายของผลงานและวัตถุประสงค์ของโครงการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะการเน้นเรื่องการควบคุมคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากที่สุด นอกจากนั้น ยังต้องเชื่อมโยงกับโครงการอื่นๆ หากเป็นแผนงานเดียวกัน

2.7.2 Peter Morris W.G. (1994) กล่าวถึงเรื่องปัจจัยที่สำคัญในการบริหารโครงการไว้ในหนังสือ The Management of Project ของ Peter W.G. Morris จากบทสรุปประสบการณ์ในการบริหารโครงการพัฒนาของรัฐทั้งในประเทศอังกฤษและกลุ่มประเทศในเครือของสหภาพยุโรป แล้วนำเสนอเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการและวางกลยุทธ์ของโครงการขนาดใหญ่ อันนำไปสู่

ความสำเร็จ ซึ่งในตัวแบบนี้ Morris ได้แบ่งตัวแปรในการจัดการเป็นกลุ่มปัจจัยรวม 4 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่

กลุ่มที่ 1. การรับรู้สาระสำคัญของโครงการ

จุดเริ่มต้นของโครงการที่สำคัญ คือ การที่ผู้จัดการโครงการและทีมงาน จะต้องรับรู้และทำความเข้าใจอย่างชัดเจนในเรื่องต่างๆนี้ คือ วัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ กลยุทธ์หรือแนวทางดำเนินงานของโครงการ เทคโนโลยีหรือวิทยาการที่จำเป็นสำหรับโครงการ และ แบบแผนหรือข้อกำหนดที่เป็นบรรทัดฐานของโครงการ

กลุ่มที่ 2. ปัจจัยภายนอก การเงินและเวลา

สภาพแวดล้อมภายนอกและสิ่งต่างๆ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากภายนอกเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมาก Morris จึงได้แบ่งปัจจัยกลุ่มนี้ออกเป็น 3 หมวด ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเมือง ทั้งในด้านที่เป็นผลมาจากนโยบายของรัฐและการเมืองภายในของหน่วยงาน สภาพแวดล้อมของถิ่นฐานชุมชน สภาพทางภูมิศาสตร์กายภาพ สภาพทางภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ

2. ปัจจัยด้านการเงิน ได้แก่ การจัดการด้านการเงินและต้นทุนและผลประโยชน์

3. ระยะเวลา ได้แก่ ระยะเวลารวม กำหนดหัวเวลาและการกำหนดเวลาเร่งด่วนหรือเวลากิจกรรมที่สำคัญ

กลุ่มที่ 3. ทักษะของผู้ปฏิบัติงาน

Morris พิจารณาว่า ผู้บริหารโครงการตลอดจนกำลังพลทุกคนเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการสร้างทัศนคติและแรงจูงใจเชิงบวกให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องสำคัญต่างๆ ต่อไปนี้

1. การสนับสนุนและความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง

2. การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

3. ความร่วมแรงร่วมใจด้วยการทำงานเป็นทีม

4. เสริมสร้างโลกทัศน์เชิงบวก

กลุ่มที่ 4. การดำเนินงาน

Morris เสนอว่า ปัจจัยในกลุ่มนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโครงการโดยตรง ซึ่งมีหัวข้อต่างๆดังนี้

1. การจัดองค์กรในโครงการ

2. การเล่นบทบาทผู้นำ

3. การสร้างทีมงาน

4. การจัดการความขัดแย้ง

5. การจัดการด้านแรงงานสัมพันธ์

6. การวางแผน การควบคุมและการรายงาน

7. การประกันคุณภาพของงาน

2.7.3 Sonja Hughes (2010) ยังได้กล่าวถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ 5 ประการ สำหรับผู้จัดการโครงการที่จำเป็นในการบริหารจัดการโครงการไว้ดังนี้

1. การตกลงเป้าหมายของโครงการ

ผู้จัดการโครงการ ควรมีการตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีข้อตกลงกับฝ่ายบริหารผู้สนับสนุนโครงการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ โครงการที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาอะไร ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการคืออะไร โครงการจะต้องเพิ่มเติมอะไร ควรมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงและสามารถวัดผลได้ เป้าหมายที่วัดผลได้ชัดเจนจะช่วยกำหนดขอบเขตโครงการ

2. พัฒนาแผนงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนและมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ผู้จัดการโครงการ ควรมีการกำหนดสิ่งที่ต้องส่งมอบทั้งหมดและภารกิจที่จำเป็นในการผลิต รวมถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการ และควรมีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของการมอบหมายงานและวันครบกำหนดการส่งมอบงาน ซึ่งการกำหนดความรับผิดชอบ กระบวนการวางแผนรวมถึงกิจกรรมการจัดการความเสี่ยงและข้อกำหนดด้านการสื่อสารควรมีความเหมาะสม

3. กำหนดขอบเขตโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดการโครงการ ควรมีการกำหนดขอบเขตโครงการไว้ในการจัดเป้าหมายและขั้นตอนการวางแผนของโครงการ ซึ่งขอบเขตโครงการไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลง หากมีการเปลี่ยนแปลง ผู้จัดการโครงการจะต้องแจ้งเตือนให้สมาชิกทราบเสมอและสามารถจัดการการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงขอบเขตมีผลต่อความสำเร็จของโครงการหรือเป็นสิ่งที่ควรทำหรือไม่ การเปลี่ยนแปลงจะมีผลต่อการจัดการงบประมาณและกำหนดการของโครงการอย่างไร ทุกคนเห็นด้วยต่อการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีการติดตามต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

4. ปลูกฝังการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ผู้จัดการโครงการ ควรกำหนดช่องทางการสื่อสารที่จำเป็นในการแจ้งให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความคืบหน้าของโครงการ ผู้บริหารและผู้สนับสนุนโครงการต้องการรายงานสถานะความปกติหรือเฉพาะส่วนสำคัญ หรือในกรณีของซัพพลายเออร์หรือลูกค้า อาจต้องมีการชี้แจงเกี่ยวกับงานที่ได้ทำการตกลงไว้และความคืบหน้าของการดำเนินงาน โดยทีมโครงการที่ได้รับมอบหมายงานจะต้องรายงานสรุปเป็นประจำ ควรมีการกำหนดความถี่และประเภทของการสื่อสาร

สำหรับแต่ละช่องทางการสื่อสาร ซึ่งควรมีแผนการสื่อสารในโครงการที่ชัดเจน เนื่องจากการสื่อสารที่ไม่ดี อาจส่งผลทำให้โครงการล้มเหลวได้

5. การสนับสนุนโครงการด้านการจัดการ

ผู้จัดการโครงการ ควรตกลงการสนับสนุนด้านการจัดการกับเป้าหมายโครงการอย่างชัดเจน ซึ่งผู้บริหารต้องยอมรับได้ว่าโครงการที่จะทำนั้น มีความสำคัญต่อการเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจ หรือแก้ไขปัญหาเร่งด่วนอย่างไร หากฝ่ายบริหารไม่เห็นคุณค่าของโครงการ ก็จะทำให้เกิดความไม่เต็มใจที่จะสนับสนุนโครงการ โดยเฉพาะหากขาดการสนับสนุนด้านการจัดสรรทรัพยากรบุคคลและแหล่งเงินทุนที่จำเป็นสำหรับโครงการ ก็อาจส่งผลต่อการดำเนินงานได้ ยิ่งองค์กรนั้นมีโครงการจำนวนมากก็อาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการสนับสนุนทรัพยากรด้านต่างๆ ซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจ หากการขาดการสนับสนุนสิ่งที่เป็นต่อการดำเนินโครงการ ก็จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้โครงการเกิดความล้มเหลวได้

2.7.4 Lucy Brown (2015) กล่าวว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับว่า “โครงการสามารถบรรลุเป้าหมายได้” ซึ่งการมีผู้บริหารโครงการที่มีความสามารถ มีผลงานที่เคยประสบความสำเร็จ ถือเป็นขั้นตอนแรกสู่ความสำเร็จของโครงการ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยสำคัญอื่นๆ ที่นำไปสู่ผลลัพธ์ของโครงการได้เช่นกัน โดยต้องมีการวางแผนโครงการอย่างรอบคอบ มีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการใส่ใจในรายละเอียดแผนงาน มีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและมีการปิดโครงการอย่างรัดกุมที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการได้ โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการสามารถประสบความสำเร็จได้มี 5 ปัจจัย ดังนี้

1. บุคคลที่มีทักษะ ความเชี่ยวชาญ

คนที่มีความสามารถในทีม จะสามารถทำให้โครงการสามารถประสบความสำเร็จ โดยเจ้าหน้าที่โครงการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับโครงการจะต้องมีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงานกับทีมและควรมีการแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกันที่มีต่อโครงการและมุ่งสู่ความสำเร็จร่วมกัน หากผู้บริหารโครงการไม่เหมาะสมในการเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ที่ไม่สอดคล้องร่วมกันกับทีม ก็อาจส่งผลให้โครงการเกิดความล้มเหลวได้ ผู้บริหารโครงการควรมอบหมายงานที่เหมาะสมแก่สมาชิกในทีมและมีการตรวจสอบ ติดตามการทำงานของทุกคนในทีมอย่างสม่ำเสมอ

2. การวางแผนที่ครอบคลุม

การมีแผนโดยละเอียดจะทำให้ไปสู่ความสำเร็จของโครงการได้ตั้งแต่เริ่มต้น ทีมงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการควรทราบตั้งแต่แรกเสมอว่าโครงการกำลังมุ่งหน้าไปในทิศทางใด ซึ่งการวางแผนที่ครอบคลุมจะสามารถช่วยให้ทีมบรรลุภารกิจได้ตามกำหนดเวลาและจัดระเบียบได้ดี และมีประโยชน์ในขั้นตอนเริ่มต้นโครงการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสร้างกรอบเวลาที่เป็นจริงและมีความแม่นยำในการจัดทำประมาณการต้นทุนและช่วยในการจัดทำเอกสารที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์

สำคัญและสิ่งที่จะต้องส่งมอบ การวางแผนรายละเอียดจะแสดงถึงความต้องการกำลังทรัพยากรและทำหน้าที่เป็นระบบเตือนภัย หากมีการล่วงเลยระยะเวลาที่กำหนด จากบทเรียนที่ได้เรียนรู้ในโครงการก่อสร้าง London 2012 Games ที่มีทั้งขนาดและความซับซ้อนของการส่งมอบสถานที่จัดงานและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกลอนดอน 2012 โดยโครงการมีประมาณ 50 โครงการและมีการวางแผนโดยละเอียด มีการกำหนดขอบเขตโครงการและงบประมาณเริ่มต้นตลอดทั้งโครงการจนช่วยให้การสร้างโอลิมปิกลอนดอน 2012 สามารถเสร็จสมบูรณ์ได้ แต่ละโครงการจะต้องให้ข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ รวมถึงความคืบหน้าและด้านอื่น ๆ เป็นประจำทุกเดือน เพื่อช่วยในการทบทวนเชิงลึกและภาพรวมของโครงการ

3. การสื่อสาร

ช่องทางการสื่อสารแบบเปิด ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในโครงการที่จะประสบความสำเร็จ นอกจากทีมงานจะต้องทำงานตามตารางเวลาที่กำหนดแล้ว การที่ทีมงานมีข้อมูลที่ดีในทุกแง่มุมของโครงการก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ ควรรู้ว่าเมื่อใดควรปฏิเสธ หากไม่สามารถให้คำสัญญาได้ในการดำเนินการได้ ซึ่งผู้บริหารโครงการจะต้องซื่อสัตย์ต่อสิ่งที่สามารถส่งมอบได้

4. การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม

การดำเนินโครงการต่างๆที่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และบางโครงการเกิดความล้มเหลวอันเนื่องมาจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นระหว่างโครงการ ดังนั้น ควรมีการจัดทำบันทึกความเสี่ยงพร้อมแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นระหว่างโครงการ ซึ่งผู้บริหารโครงการควรมีการตรวจสอบให้แน่ใจว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดได้รับข้อมูลอย่างดีเกี่ยวกับความเสี่ยงของโครงการ และสามารถช่วยให้ทีมงานสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแผนที่กำหนดไว้และทำให้มีความมั่นใจเมื่อต้องเผชิญกับความเสี่ยงของโครงการและช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรู้สึกปลอดภัยกับความก้าวหน้าของโครงการ

5. ความสามารถในการปิดโครงการ

การปิดมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในฐานะผู้บริหารโครงการควรมีความแน่วแน่และสามารถยืนยันกับลูกค้าได้สามารถบรรลุปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญทั้งหมดแล้ว และควรมีการตกลงและลงนามการปิดตัวโครงการเมื่อมีการส่งมอบและการยืนยันเรียบร้อยแล้ว

2.7.5 เอกกมล เอี่ยมศรี (2544) กล่าวถึงโครงการที่มีคุณภาพส่วนใหญ่จะอ้างอิงมาจากประสบการณ์ และความต้องการของลูกค้าที่มีความแตกต่างกันภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งสามารถสรุปเป็น 6 ปัจจัยความสำเร็จที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพของโครงการได้ดังนี้

1. เรื่องการวางแผนที่ดี

การจัดทำแผนงานของโครงการล่วงหน้า หรือ มีการนำเครื่องมือ Plan, Do, Check, Action มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการด้านคุณภาพของโครงการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ การ

ทำแผนงานโครงการควรจะทำให้ตรงกับมาตรฐานการวางแผนที่ดีและมีคุณภาพมาตรฐานตลอดวงจรของโครงการ

2. ปัจจัยเรื่องการสื่อสารที่เหมาะสม

หากในการบริหารจัดการโครงการ มีการสื่อสารรายละเอียดแผนงานไม่ดีหรือขาดความร่วมมือกับสมาชิกในทีมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ได้รับการตอบสนอง หรือไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาตามความต้องการตามที่สมควร ดังนั้น ผู้จัดการโครงการจำเป็นต้องมีทักษะด้านการสื่อสารที่ดีและมีรูปแบบการสื่อสารครบวงจรที่ช่วยสนับสนุนการสนทนาในแบบที่เป็นทางการและสามารถติดตามความคืบหน้าและผลสำเร็จของโครงการ

3. ปัจจัยเรื่องการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้จัดการโครงการหรือทีมงาน จำเป็นที่จะต้องมีการประชุมร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือเป้าหมายที่จะต้องทำให้สำเร็จของโครงการ ที่มีผลต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หากผู้รับผิดชอบโครงการไม่ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือไม่ให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์สุดท้ายของโครงการ ทางกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของโครงการ และอาจจะสร้างความกังวลอย่างมากให้กับผู้ปฏิบัติงานของโครงการได้ตลอดเวลาวงจรชีวิตของโครงการ

4. ปัจจัยเรื่องการมีระบบวัดประสิทธิภาพที่ดี

การทำงานในโครงการทุกประเภท ทุกชนิด จำเป็นจะต้องมีการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้วัดประสิทธิภาพที่ดีในการทำงานของโครงการ เพราะการทำงานไปสักระยะเวลาหนึ่ง จำเป็นต้องมีการวางแผนการตรวจสอบด้วย “เครื่องมือวัดประสิทธิภาพที่ดี” เพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานของโครงการ

5. ปัจจัยเรื่องการสำรวจความคิดเห็นต่อโครงการอย่างต่อเนื่อง

ผู้จัดการโครงการที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ มักจะมีความขยันขันแข็งอยู่เสมอ รวมทั้งจำเป็นทบทวนความก้าวหน้าของโครงการเป็นระยะ ตามตารางช่วงเวลาของงบประมาณและการวัดคุณภาพของโครงการ การสำรวจความคิดเห็นแบบปกติจะช่วยให้สามารถตรวจสอบพบปัญหาที่จะระบุได้ในช่วงต้น เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสามารถนำมาใช้ในการติดตามโครงการ การสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกโครงการ และช่วยให้สมาชิกในทีมได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะของตนเอง

6. ปัจจัยเรื่องการตรวจสอบข้อกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ผู้จัดการโครงการจำเป็นต้องมีการศึกษากฎระเบียบ กฎหมาย ประกาศต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ และผู้ให้เงินทุนให้ชัดเจน เพื่อจะได้ดำเนินงานของโครงการให้ตรงกับวัตถุประสงค์ และหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานที่ผิดพลาดด้วยการไม่ทราบกฎหมาย หรือ กฎระเบียบต่างของท้องถิ่น และถูกเจ้าหน้าที่บางกลุ่มมาทำการไถ่เงินค่าแก้ไขแบบโครงการ เป็นต้น

2.7.6 รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ปรียากร (2561) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการโครงการจากการประมวลตัวแบบว่าด้วยปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างความสำเร็จในการจัดการโครงการ พบว่ามีปัจจัยร่วมที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่ 1 ผู้จัดการโครงการและทีมงานมีความเข้าใจในภารกิจของโครงการอย่างชัดเจน

ผู้จัดการโครงการและทีมงาน จำเป็นต้องร่วมกันในการสร้างความเข้าใจภารกิจโครงการด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายในระดับกลยุทธ์หรือระดับแผนงาน พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับตัวชี้วัด
2. วัตถุประสงค์และค่าเป้าหมายหรือตัวชี้วัดของโครงการ
3. แนวทางการดำเนินงานตามทีละขั้นในแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องผลงานหรือผลผลิต (Project outputs) และรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการ (Project inputs or activities)
4. ลักษณะเฉพาะ (uniqueness) ของโครงการ ตามข้อกำหนดว่าด้วยเงื่อนไขภายนอกที่สำคัญ (Important assumptions) ที่อาจจะมีผลกระทบต่อการบริหารและการจัดการโครงการ

ปัจจัยที่ 2 การสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูงในการจัดการโครงการ

ผู้จัดการโครงการจำเป็นต้องเล่นบทบาท ด้านการเสนอขอรับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยระบุสิ่งที่ต้องการการสนับสนุน ดังนี้

1. ทรัพยากรด้านต่างๆ
2. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
3. การสนับสนุนด้านอื่นๆที่จำเป็น เช่น การตรวจเยี่ยมโครงการ การอำนวยความสะดวกในการบริหาร การเจรจากับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

ปัจจัยที่ 3 การจัดทำกำหนดการ (Project schedule)

กำหนดการถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารและการจัดการโครงการ โดยทั่วไปแล้ว รายละเอียดในกำหนดการโครงการจะประกอบด้วย

1. การจำแนกโครงสร้างของงาน
2. การจัดเรียงลำดับกิจกรรม
3. การจัดทำกำหนดเวลาของแต่ละกิจกรรม
4. การจัดสรรทรัพยากรด้านต่างๆ
5. การกำหนดความรับผิดชอบของทีมงาน
6. การจัดทำตารางเวลาการทำงาน

ในการจัดทำตารางเวลาการปฏิบัติงาน ผู้จัดการโครงการควรประยุกต์แนวความคิดและแนวทางในการทำแผนภูมิแกนต์ (Gantt chart or Bar chart) หรือในกรณีที่มีกิจกรรมดำเนินการมากและสลับซับซ้อน อาจดัดแปลงไปสู่การใช้ตารางตาข่ายงาน (Network diagram)

ปัจจัยที่ 4 การปรึกษาหารือและการสร้างการยอมรับในหมู่ผู้รับบริการ

เมื่อมีการจัดเตรียมการตามปัจจัยที่ 1 ถึง 3 ข้างต้นแล้ว ผู้จัดการโครงการจะต้องดำเนินการปรึกษาหารือกับผู้รับบริการ ทั้งนี้เพื่อรับทราบความคิดเห็นและสร้างการยอมรับของผู้รับบริการ โดยมีภาระงานที่สำคัญประกอบด้วย

1. ผู้จัดการโครงการทำหน้าที่เสนอหรือขายความคิดของโครงการ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีให้แก่ลูกค้าหรือผู้รับบริการ
2. สร้างการมีส่วนร่วม
3. ดำเนินการในการทำประชาพิจารณ์
4. การเสริมสร้างประชาสังคม หรือการจัดองค์กรชุมชนเพื่อรองรับโครงการ
5. สร้างความรับผิดชอบร่วมกัน

ปัจจัยที่ 5 การทำความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานและสภาพแวดล้อมของชุมชน

สภาพแวดล้อมของชุมชนอันเป็นที่ตั้งของโครงการ ย่อมมีบริบทต่างๆ อันมีคุณลักษณะเฉพาะ ดังนั้นผู้จัดการโครงการจำเป็นต้องมีความพยายามที่จะดำเนินการด้านต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ในประเด็นสำคัญได้แก่

1. การทำความเข้าใจโครงสร้างอำนาจทางการเมือง
2. การวิเคราะห์ความเป็นจริงในทางเศรษฐกิจ
3. การทำความเข้าใจเนื้อหาสาระทางสังคมและวัฒนธรรม
4. การพิจารณาความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน

ปัจจัยที่ 6 การจัดการทรัพยากรมนุษย์

เนื่องจากคนเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานทุกประเภท ดังนั้น ผู้จัดการโครงการจึงจำเป็นต้องประยุกต์ทักษะด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในการจัดการโครงการเช่นเดียวกันโดยมีสาระสำคัญที่ควรมุ่งเน้น ได้แก่

1. การพิจารณาภาระหน้าที่ของบุคลากรและการจัดทำคำอธิบายหรือพรรณนา ลักษณะงานของบุคลากรโครงการให้ชัดเจน
2. การสรรหา คัดเลือก อบรมบุคลากร
3. การกำหนดอัตราค่าตอบแทน
4. การสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีม (Teamwork building) โดยผู้จัดการโครงการจะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีม

5. การกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรหลัก

ปัจจัยที่ 7 การจัดการด้านเทคนิค การงบประมาณ และการจัดทำนิติกรรมสัญญา

เพื่อเผชิญกับข้อจำกัดในการบริหารเวลา การจัดการค่าใช้จ่าย และการจัดการเชิงคุณภาพ การบริหารสัญญา (Contract management) ถือเป็นหัวใจสำคัญอีกด้านหนึ่งในการบริหาร และการจัดการโครงการ ดังนั้น ผู้จัดการโครงการจึงต้องให้ความสนใจที่ดำเนินการดังนี้

1. พิจารณาสาระสำคัญเชิงเทคนิค (Technical aspect) ที่ถือเป็นองค์ความรู้หรือหลักของการปฏิบัติโดยเฉพาะ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมโครงการ
2. พิจารณากรอบวงเงินงบประมาณ และทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับกระบวนการจัดการทางการเงิน
3. การจัดทำนิติกรรมที่เป็นไปตามแบบแผนของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในด้านการประมูล การจัดซื้อ จัดจ้าง จัดหา การเช่า การเบิกจ่าย เป็นต้น

ปัจจัยที่ 8 การจัดวางระบบการควบคุมด้านเวลา ค่าใช้จ่าย และคุณภาพ

เพื่อให้การบริหารและการจัดการโครงการเป็นไปอย่าง มีมาตรฐานที่ตรงกับความ ต้องการของลูกค้าและผู้รับบริการ ผู้จัดการโครงการและทีมงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องติดตามและ ควบคุมงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งระบบการควบคุมดังกล่าวนี้ ควรมีการจัดวางล่วงหน้า และทำความเข้าใจ ลงร่วมกัน โดยคำนึงถึงเรื่องที่สำคัญๆ ได้แก่

1. กำหนดมาตรฐานของงานที่คำนึงเรื่องคุณภาพงาน เวลาการทำงานและค่าใช้จ่าย ในการลงทุน และการดำเนินงาน
2. การกำหนดกระบวนการของงานและการติดตามงานทั้งในด้านกิจกรรม และการ ใช้ทรัพยากร
3. กำหนดการจัดระบบรายงานหรือสารสนเทศในการจัดการ
4. กำหนดเกณฑ์การวัดผลงานและวิธีการวัดผลงาน
5. การกำหนดและมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการปรับปรุงแก้ไขตามหลักการ มอบหมายอำนาจ (Empowerment) ที่ดี

ปัจจัยที่ 9 การวางเครือข่ายการสื่อสาร และการจัดทำรายงาน

เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการควบคุม ผู้จัดการโครงการจำเป็นต้องจัดวางเครือข่ายการสื่อสาร (Communication links) ในเรื่องต่อไปนี้

1. กำหนดช่องทางและวิธีการในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการโครงการ ทีมงานโครงการ โครงการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานประจำที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน
2. กำหนดรูปแบบของรายงานต่างๆ เช่น รายงานสรุปสำหรับผู้บริหารเพื่อรายงานความก้าวหน้า รายงานการประชุม รายงานการตรวจงาน รายงานสำหรับการเผยแพร่และรายงานขั้นสุดท้าย

ปัจจัยที่ 10 การแก้ปัญหาที่อยู่นอกเหนือความคาดหมาย

ในการบริหารโครงการย่อมจะมีปัญหาด้านต่างๆ และอุปสรรคอีกมากมาย ซึ่งมักจะเกิดขึ้นอย่างนอกเหนือความคาดหมาย (Expect the unexpected) จึงควรเตรียมการที่จะรับมือกับปัญหาด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ การจัดทำแผนสำรอง การปรับแก้กำหนดการต่างๆ

ปัจจัยที่ 11 การแก้ไขข้อขัดแย้ง

ความขัดแย้งในด้านต่างๆ ย่อมจะเกิดขึ้นเสมอในการจัดการโครงการ จึงต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการจัดการความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ จำเป็นต้องใช้วิธีการเจรจาต่อรอง ในขณะที่ความขัดแย้งด้านความคิด ควรที่จะแก้ไขด้วยการหาจุดที่สามารถยอมรับร่วมกันและหลีกเลี่ยงจุดที่เห็นต่าง ส่วนเรื่องที่ต้องมีข้อตกลงชัดเจน ควรใช้ความเด็ดขาดในการเป็นผู้บริหาร เป็นต้น

ปัจจัยที่ 12 การอำนวยความสะดวกในการถ่ายโอนโครงการให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ

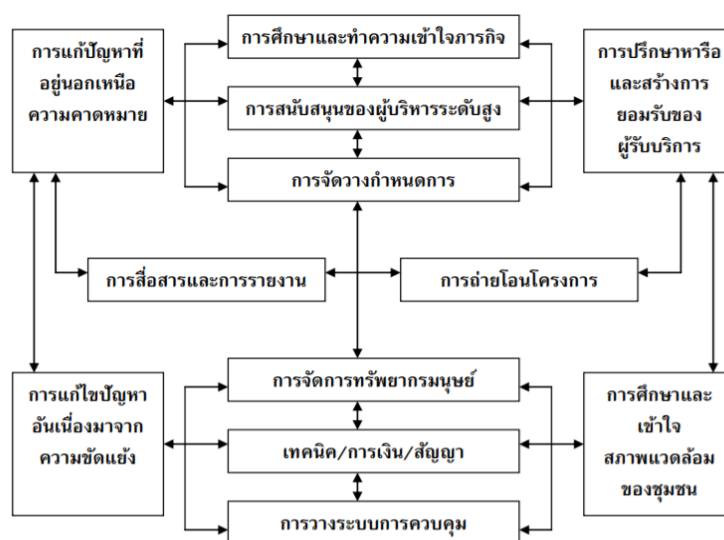
เมื่อโครงการใกล้จะเสร็จ จำเป็นต้องถ่ายโอนภารกิจของโครงการส่งต่อไปยังผู้ที่รับผิดชอบ ในการใช้ผลประโยชน์ของโครงการ การถ่ายโอนโครงการไปสู่งานประจำอาจประกอบด้วย

1. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและแนวทางในการปฏิบัติงาน (standard operating procedure)
2. การชี้แจงความเข้าใจกับหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบในการดำเนินงาน
3. การฝึกอบรมบุคลากรหลักที่จำเป็น

ตัวแบบทั้ง 12 ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น ถือว่ามีผลต่อการสร้างความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ซึ่งตัวแบบเหล่านี้จะเป็นตัวที่ทำให้ผู้บริหารหรือผู้จัดการโครงการสามารถใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการดำเนินโครงการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จภายใต้ข้อจำกัดด้านระยะเวลา งบประมาณ ค่าใช้จ่าย และคุณภาพของโครงการได้ โดยผู้จัดการโครงการจะต้องตระหนักถึงผู้รับบริการหรือประชาชนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ เพื่อที่จะเป็นการสร้างความพึงพอใจโดยรวมให้เกิดขึ้น ซึ่งหมายถึงการ

ยอมรับรวมทั้งการใช้ประโยชน์ของโครงการที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา อันจะเป็นความปรารถนาสูงสุดร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการต่างๆ

ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการโครงการ

ที่มา: (รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ปรียากร, 2561)

จากการศึกษาแนวคิดปัจจัยความสำเร็จของโครงการที่นำมาเสนอทั้งหมด 6 แนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแนวคิดสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ว่า ปัจจัยความสำเร็จของโครงการ คือ สิ่งสำคัญที่จะทำให้โครงการสามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้ ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือรายละเอียดของโครงการซึ่งจะทำให้ผลลัพธ์ที่ได้มีความแตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยที่จะช่วยให้โครงการมีคุณภาพและสำเร็จได้นั้น สิ่งสำคัญในการเริ่มต้นก็คือ การมีผู้บริหารจัดการโครงการที่มีความสามารถในการบริหารจัดการโครงการ มีการวางแผนที่ครอบคลุมและกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่ชัดเจน รวมถึงการกำหนดบทบาท แบ่งส่วนหน้าที่ที่รับผิดชอบที่ชัดเจน มีการกำหนดตกลงเงื่อนไขที่ยอมรับซึ่งกันและกัน มีความเพียงพอและเหมาะสมในด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ ระยะเวลา การสนับสนุนจากผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทักษะความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

2.8 ข้อมูลเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาข้อมูลของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาที่กล่าวถึงเกี่ยวกับเทศบาลไว้จำนวน 8 หัวข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.8.1 ประวัติความเป็นมา

เทศบาลเมืองพนัสนิคม จัดตั้งขึ้นในปีพ.ศ.2480 ตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 54 หน้า 1844 ลงวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2480 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

2.8.2 ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลเมืองพนัสนิคม มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 2.76 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,725 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากตัวเมืองจังหวัดชลบุรี ประมาณ 22 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ 87 กิโลเมตร

2.8.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลหน้าพระธาตุ ตำบลไร่หลักทอง อำเภอพนัสนิคม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลบ้านช้าง อำเภอพนัสนิคม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลกุฎไฉน อำเภอพนัสนิคม

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบ้านช้าง ตำบลนามะตูม อำเภอพนัสนิคม

2.8.4 ประวัติดวงตราประจำเทศบาลเมืองพนัสนิคม

ดวงตราของเทศบาลเมืองพนัสนิคมนี้ เป็นรูปพระรถทรงม้า เพราะท้องที่นี้เดิมเรียกว่า เมืองพระรถซึ่งในขณะนี้มีพระธาตุเจดีย์ ซากกำแพง คูเมืองโบราณ พระพุทธรูป เครื่องปั้นดินเผา รางหิน เป็นต้น จากหลักฐานต่าง ๆ ทำให้เชื่อได้ว่านครร้างแห่งนี้เป็นเมืองพระรถ ตามพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์กล่าวว่า ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าอนุเวียงจันทน์ได้แข็งเมืองไม่ขึ้นต่อประเทศไทย ท้าวพญาบางคนไม่เห็นด้วย จึงอพยพครอบครัวเข้ามาในกรุงเทพมหานคร พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดให้ท้าวพญาเมืองเวียงจันทน์และครอบครัวไปตั้งภูมิลำเนาอยู่ที่ป่าพระรถแขวงเมืองชลบุรี ในปีพ.ศ.2371 จึงได้ยกฐานะเป็นเมืองพนัสนิคมด้วยเหตุที่เมืองพนัสนิคม ชื่อเดิมว่า “เมืองพระรถ” เทศบาลจึงกำหนดดวงตราเป็นรูปพระรถทรงม้า

2.8.5 วิสัยทัศน์เทศบาลเมืองพนัสนิคม (VISION)

วิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองพนัสนิคมคือ “พัฒนาเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้”

2.8.6 พันธกิจ (MISSION)

พันธกิจของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ประกอบด้วย 6 เรื่องดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พัฒนาเมือง โครงสร้างทางกายภาพ การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. การรักษาความสงบเรียบร้อย ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกด้าน
5. บริหารราชการภายใต้หลักการของความโปร่งใสและตรวจสอบได้
6. พัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2.8.7 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองพนัสนิคมมีทั้งหมด 5 ยุทธศาสตร์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - 1.1 แนวทางการก่อสร้าง ปรับปรุง ถนน สะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ
 - 1.2 แนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่ออุปโภค บริโภค
 - 1.3 แนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะ
 - 1.4 แนวทางการพัฒนาระบบจราจร
 - 1.5 แนวทางการพัฒนาระบบสื่อสาร โทรคมนาคม
 - 1.6 แนวทางการบริหารจัดการระบบผังเมือง
 - 1.7 แนวทางการพัฒนาสวนสาธารณะ ลานกีฬา สนามกีฬา
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

2.1 แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

2.2 แนวทางการปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุนระบบบริหารจัดการขยะและระบบกำจัดขยะรวม

2.3 แนวทางการปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุนระบบบริหารจัดการน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียรวม และสิ่งปฏิกูล

2.4 แนวทางการพัฒนาเมืองสู่เมืองคาร์บอนต่ำ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิต

3.1 แนวทางการจัดการและสนับสนุนระบบการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ ทุกประเภท และพัฒนาการศึกษารองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3.2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา

3.3 แนวทางการพัฒนา อาคารสถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอน ทางการศึกษา

3.4 แนวทางการก่อสร้าง ปรับปรุงตลาดจำหน่ายสินค้า และร้านค้าชุมชน

3.5 แนวทางการส่งเสริมอาชีพ และพัฒนารายได้ให้แก่ประชาชน

3.6 แนวทางการป้องกัน รักษา และส่งเสริมสุขภาพอนามัย

3.7 แนวทางการส่งเสริม และจัดสวัสดิการให้กับประชาชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส

3.8 แนวทางการจัดสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมของสถาบันครอบครัว เด็กและเยาวชน

3.9 แนวทางการส่งเสริมการสร้างระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ ประชาชน

3.10 แนวทางการส่งเสริม สนับสนุนการแก้ไขปัญหาเสพติด

3.11 แนวทางการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง ภายใต้วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยและเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยว

4.1 แนวทางการจัด สนับสนุน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณี

4.2 แนวทางการจัด สนับสนุน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

4.3 แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยว

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการบริหารจัดการองค์กร

5.1 แนวทางการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล โดยมีหลักสมรรถนะคุณธรรม และความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน

5.2 แนวทางการพัฒนาโครงสร้างทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน และเอื้อต่อ การทำงานและการให้บริการประชาชน

5.3 แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กรภายใต้หลักการความโปร่งใส และตรวจสอบได้

5.4 แนวทางการพัฒนาองค์กรสู่ประชาคมอาเซียน

2.8.8 นโยบายการพัฒนาเทศบาลของนายกเทศมนตรีเมืองพนัสนิคม

นโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองพนัสนิคมประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. เมืองปลอดภัย คือ เมืองที่ประชากรผู้อยู่อาศัย มีความปลอดภัยจากอาชญากรรม และภัยพิบัติต่างๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนอยู่อย่างมีความสุขและปลอดภัยจากอาชญากรรมจากภัยพิบัติต่างๆ ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและน้ำมือมนุษย์ ประกอบด้วย

1.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รักษาความสงบเรียบร้อยของ ชุมชน สถานที่ราชการ ป้องกันอาชญากรรม โดยร่วมมือกับสถานีตำรวจภูธรเมืองพนัสนิคม

1.2 เตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติการในสถานการณ์ฉุกเฉิน อุบัติภัย ภัยธรรมชาติ เช่น จัดเตรียม บุคลากร รถยนต์ดับเพลิง และอุปกรณ์ให้เพียงพอและมีความพร้อมตลอด 24 ชั่วโมง

1.3 กำหนดมาตรการและดำเนินการออกตรวจพื้นที่จุดเสี่ยง เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนในการ รักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน

1.4 จัดให้มีและดูแลไฟฟ้าแสงสว่างตามถนน - ซอยอย่างทั่วพื้นที่ในจุดเสี่ยงที่มีความมืด โดยติดตั้งเสาไฟฟ้า เพื่อลดการเกิดเหตุอาชญากรรม ขจัดแหล่งมั่วสุมของผู้สร้างความเดือดร้อนให้ประชาชนตามถนนและสถานที่สาธารณะต่าง ๆ

2. เมืองสะอาด คือ เมืองที่มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งปฏิภูลต่างๆ ได้อย่างเป็น ระบบ และมีภาวะเอื้อต่อการอยู่อาศัยและดำรงชีวิตที่ดีของประชากร มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทางด้านการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี ประกอบด้วย

2.1 เพิ่มประสิทธิภาพของระบบสุขาภิบาลในเขตเทศบาล เช่น การทำความสะอาดถนน การกำจัด ขยะมูลฝอย การรักษาความสะอาดตลาดสด ส่งเสริมให้ร้านค้า ร้านอาหารเข้มงวดในการรักษาความสะอาด

2.2 สร้างจิตสำนึกเด็กและเยาวชน ประชาชน ให้รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมืองให้คงเอกลักษณ์ความเป็นเมืองสะอาด

2.3 ส่งเสริมการสร้างวินัยที่ดีของคนในเทศบาล ให้ช่วยกันดูแลถนน ที่สาธารณะ ให้มีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย

2.4 รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

2.5 ส่งเสริมให้คนในเขตเทศบาลมีการประหยัดพลังงานและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 สนับสนุนการนำเทคโนโลยีอย่างง่าย หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการป้องกันและจัดการมลพิษ เช่น การใช้น้ำจุลินทรีย์มาบำบัดน้ำเสีย

2.7 ส่งเสริมและใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3. เมืองคุณภาพชีวิต คือ เมืองที่มีสภาวะแวดล้อม ที่เอื้อให้ผู้อยู่อาศัยมีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ในสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจดี ผู้ด้อยโอกาสได้รับการสงเคราะห์ตามสมควร มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียง มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ในเขตเทศบาล ด้านการศึกษาดี เศรษฐกิจดี สุขภาพดี จิตใจแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง ผู้สูงอายุ
ผู้ด้อยโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึง โดยประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

3.1. ด้านการศึกษา

การส่งเสริมพัฒนาทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม
ประกอบไปด้วย การจัดทำมีการศึกษาแก่นักเรียนได้เรียนฟรีตามนโยบายรัฐบาล จัดหาอุปกรณ์การ
เรียนการสอน จัดสื่อการเรียนที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อความต้องการของ นักเรียน เช่น นมสำหรับ
เด็ก คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาให้ครบทุกจุดและเพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างขวัญ
กำลังใจให้แก่ครูอาจารย์ ทุกสถานศึกษา ให้มีความรู้และ วิทยฐานะในการสอนให้เด็กนักเรียนมี
ความรู้เป็นเลิศทางวิชาการ

3.2 ด้านเศรษฐกิจ

การพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิด
เศรษฐกิจชุมชนเพิ่มพูนและรายได้ของประชาชน ประกอบไปด้วยรายละเอียดดังนี้

- 1) ปรับปรุงตลาดจำหน่ายสินค้าให้ได้มาตรฐาน
- 2) จัดศูนย์อาหารอร่อยประจำท้องถิ่นที่ถนนคนเดิน แหล่งท่องเที่ยวเมืองจักษาน
บริเวณหน้าวัดเกาะแก้วนครสวรรค์
- 3) ประชาสัมพันธ์แนะนำสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว
เช่น ตำนานพระรถเมรี หอพระพนัสบดี หอพระพุทรมิ่งเมือง เพื่อสร้างรายได้แก่คนใน
ท้องถิ่น
- 4) ส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน
- 5) ส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดเศรษฐกิจเมืองโดยรวม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว
ด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 6) พัฒนาแหล่งเงินทุนและช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อประกอบอาชีพ
ให้แก่คนในชุมชน
- 7) นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ
ชุมชน

3.3 ด้านสุขภาพ

การดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง ทั้ง ร่างกาย จิตใจ รวมทั้งดูแลสวัสดิการของผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ให้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สร้าง สถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง ประกอบไปด้วยรายละเอียดดังนี้

1) จัดบริการพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน เช่น การดูแลเอาใจใส่ประชาชนให้มี ความสุข แก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน

2) เพิ่มประสิทธิภาพด้านการสาธารณสุข ให้บริการตรวจรักษาพยาบาลแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง จัดหายาเวชภัณฑ์ เครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัยและจัดหาแพทย์มาตรวจรักษาพยาบาลประชาชน และบริการออก หน่วยสาธารณสุขเคลื่อนที่

3) จัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส เด็ก สตรี เด็กเร่ร่อน ให้มีสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือ ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

4) ส่งเสริมและให้ความสำคัญต่อสถาบันครอบครัว โดยการจัดกิจกรรมของคนในชุมชน ให้สังคม อบอุนและมีความเอื้ออาทรต่อกัน

4. เมืองวัฒนธรรม คือ เมืองที่มีชนบทรรมนิยมประเพณี วิถีชีวิต ศิลปะและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้รักษาเอกลักษณ์ และวัฒนธรรม สืบสานให้คงอยู่คู่เทศบาลเมืองพนัสนิคมตลอดไป ประกอบไปด้วยรายละเอียดดังนี้

4.1. ตกแต่งเมืองหรือกำหนดให้มีสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของท้องถิ่นเทศบาลเมืองพนัสนิคมตามจุดที่เหมาะสม

4.2. ส่งเสริม ฟืนฟู และสืบสานภูมิปัญญาของท้องถิ่น

4.3. อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เช่น หอพระพนัสนิคม หอพระพุทธมิ่งเมืองให้เป็นมรดกที่สำคัญของท้องถิ่น

4.4. พัฒนารูปแบบการจัดงานประเพณีบุญกลางบ้านและเผยแพร่เครื่องจักสานพนัสนิคม และการจัดงานไหว้พระจันทร์ให้มีความแปลกใหม่ หลากหลาย เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิมให้สืบสานต่อไป

4.5. ส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา และงานประเพณี เช่น วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ ฯลฯ

4.6. อนุรักษ์วัฒนธรรมและของดี ของท้องถิ่น เช่น เอ็งกอ ปริศนาการทายโจ๊ก

5. เมืองธรรมาภิบาล คือ เมืองมีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเทศบาลเมืองพนัสนิคมให้เป็นเมืองธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภายในเทศบาล ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

5.1. บริหารจัดการ โดยใช้มาตรการทางกฎหมายมาช่วยในการจัดการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา

5.2. บริหารงานโดยใช้หลักคุณธรรม สร้างจิตสำนึกให้พนักงาน ลูกจ้าง อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด

5.3. พัฒนาระบบและช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การให้บริการ การแจ้งข้อร้องทุกข์ร้องเรียนได้โดยง่าย

5.4. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตรวจสอบ ร่วมประเมิน ร่วมรับผิดชอบ

5.5. ปรับปรุงระบบและขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

5.6. เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนี้ เทศบาลเมืองพนัสนิคม ยังมีชื่อเสียงในด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างต่อเนื่องโดยร่วมกันกับประชาชนในพื้นที่ซึ่งปี พ.ศ.2542 ได้รับการคัดเลือกจากองค์การอนามัยโลก (WHO) และกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นเทศบาลนำร่องในโครงการ“เมืองน่าอยู่” จาก 1 ใน 5 เมืองของเทศบาลทั้งหมดในประเทศและปีพ.ศ. 2551 ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณจากสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (LDI AWARDS) ให้เป็นเทศบาลเมืองที่มีค่าดัชนีความน่าอยู่สูงสุด อันดับที่ 1 ของประเทศจากตัวชี้วัดทั้ง 5 มิติ ได้แก่ มิติเมืองปลอดภัย มิติเมืองสะอาด มิติเมืองคุณภาพชีวิต มิติเมืองธรรมาภิบาล และมิติเมืองวัฒนธรรม นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2555 ยังได้รับถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รางวัลชนะเลิศ

“โครงการประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน” ประเภท เทศบาลขนาดกลาง จัดโดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมสิ่งแวดล้อมไทยและปี พ.ศ.2556 ได้รับรางวัลชมเชย “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี” โดยสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและในปีพ.ศ.2557 ทางเทศบาลเมืองพนัสนิคม ก็ได้รับรางวัลดีเลิศประเภท “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี” โดยสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองพนัสนิคม,2561)

จากการศึกษาข้อมูลของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แม้เทศบาลเมืองพนัสนิคมเป็นเทศบาลเมืองที่มีขนาดเล็ก แต่ก็สามารถประสบความสำเร็จในด้านการเป็นเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ของเทศบาล คือ “พัฒนาเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้” และมีเป้าประสงค์ที่ชัดเจนในการพัฒนาระบบบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สร้างเสริมความสงบเรียบร้อย การอำนวยความสะดวกและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนใน ทุกๆ ด้าน เพิ่มขีดสมรรถนะองค์กรให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ด้วยหลักธรรมาภิบาล และมีภาพลักษณ์ที่ดีต่อสาธารณชน อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนออกมาให้เห็นเป็นนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารเทศบาลเมืองพนัสนิคมภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ออกเป็น 5 ด้านที่กล่าวไปข้างต้น อันได้แก่ เมืองปลอดภัย เมืองสะอาด เมืองคุณภาพชีวิต เมืองวัฒนธรรม เมืองธรรมาภิบาล

2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัจจัยความสำเร็จที่มีผลต่อโครงการ การเป็นเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชน การติดตามและประเมินผลโครงการเมืองน่าอยู่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนยั่งยืน รวมถึงแนวทางการพัฒนาเมืองยั่งยืน พบว่าผลงานที่สามารถนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต กรณีศึกษาเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีจำนวน 8 เรื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.9.1 Spalek, S. (2005) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Critical success factors in project management ที่กล่าวถึงว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จของโครงการ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยพบว่าการจัดตั้งผู้บริหารโครงการอย่างเป็นทางการโดยมีอิทธิพลมากที่สุด อันดับที่สองคือ ความสามารถของผู้บริหารโครงการและอันดับที่สามคือ ผู้บริหารโครงการที่มีอำนาจสูงสุด โดยการกำหนดโครงการที่ชัดเจนและวัดผล ซึ่งปัจจัยด้านการจัดตั้งทีมดำเนินโครงการอย่างเป็นทางการและการสนับสนุนโครงการจากผู้บริหารมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการมีระดับรองลงมาตามลำดับ โดยสามารถสรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญได้ว่า คือ การจัดตั้งผู้บริหารโครงการอย่างเป็นทางการ เป็นผู้ที่มีความสามารถและมีอำนาจสูงสุดโดยมีเป้าหมายของโครงการอย่างชัดเจน การจัดตั้งทีมดำเนินโครงการที่มีประสบการณ์และมีความสามารถและได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จของโครงการ

2.9.2 เบญจพร วงษ์วานิช (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ไปสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษาเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษา โดย รวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสังคม รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการและด้านสิ่งแวดล้อม โดยในด้านสังคมประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผน การดำเนินงานในกิจกรรมด้านพัฒนาสังคม ในด้านการบริหารจัดการประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อวางแผนการดำเนินงาน ในการพัฒนาด้านบริหารจัดการและในด้านสิ่งแวดล้อมประชาชนเข้า ร่วมประชุม เพื่อวางแผนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และจากการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา พบว่าเพศอายุอาชีพ และรายได้ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ ที่ .05

2.9.3 ณรงค์ วารีชล (2551) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลสู่ “เมืองน่าอยู่” กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลบางพระ ในการพัฒนาเทศบาลสู่เมืองน่าอยู่ใน 5 ด้าน คือ ด้านการคิดค้นปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติ และด้านการร่วมประเมินผล ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลสู่เมืองน่าอยู่ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยคณะกรรมการมีส่วนร่วมด้านการคิดค้นปัญหามากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลตามลำดับ และจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างการศึกษาจากคณะกรรมการชุมชนเป็นประชาชนในพื้นที่
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางพระ
3. ควรศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนเพิ่มเติมว่าต้องการมีส่วนร่วมในประเด็นใดเพิ่มเติม เพื่อจะนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาของเทศบาลที่ดีและตรงกับความต้องการของ ชุมชน

2.9.4 สุจารี ศรีถนอม (2551) ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความเป็นเมืองน่าอยู่และศึกษาการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่มาปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ผลการศึกษาพบว่า

1. ความเป็นเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง คือ มีมลพิษน้อยมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย มีวัด สถานศึกษาและโรงพยาบาลที่มีขีดความสามารถสูงในแหล่งชุมชน มีความสะดวกในการซื้อขายและมีการจัดกิจกรรมในเทศกาลสำคัญต่างๆ แต่เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีประชากรการย้ายถิ่นเข้ามาจำนวนมาก ทำให้เกิดการจราจรคับคั่งในเวลาเร่งด่วน

2. การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่มาปฏิบัติในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในด้านกายภาพ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านการเมืองการปกครองและการบริหาร ได้มีการดำเนินการที่เน้นในด้านกายภาพมาก ส่วนด้านอื่นๆ ยังพัฒนาไม่ทั่วถึงทั้งตำบล ไม่ครอบคลุมและต่อเนื่อง ขาดงบประมาณ ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและขาดการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น

3. แนวทางปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ด้านกายภาพ คือ ควรซ่อมแซมถนนในหมู่บ้านให้อยู่ในสภาพดี ลดการก่อสร้างถนนใหม่ ควรขุดลอกคูคลอง เพื่อแก้ไขปัญหาหน้าท่วม ด้านสังคม คือ ควรเพิ่มสวัสดิการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการและผู้ติดเชื้อ ส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและต่อยอดภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปลูกฝัง

คุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมให้เกิดขึ้นแก่คนในชุมชน จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด กวดขันการใช้รถใช้ถนนและปฏิบัติตามกฎจราจร ด้านสิ่งแวดล้อม คือ ควรส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะในครัวเรือน การปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจ คือ ควรส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง อาชีพเสริม จัดทำข้อมูลคนว่างงาน ด้านการศึกษา คือ ควรยกระดับคุณภาพการศึกษา จัดทำห้องสมุดหรือศูนย์การเรียนรู้ ด้านสาธารณสุข คือ ควรส่งเสริมกีฬา และนันทนาการส่งเสริมสุขภาพพลานามัยของชุมชน ป้องกันและระงับโรคติดต่อให้ทั่วถึงทั้งตำบล ด้านการเมืองการปกครองและการบริหาร คือ ควรพัฒนาคนเป็นหลักโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา มีการประชุมประชาคมระดับหมู่บ้านและตำบล และควรกำหนดเป็นวาระในการขับเคลื่อนนโยบายเมืองน่าอยู่และกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวงไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ให้ชัดเจน

2.9.5 ภาวนิตย์ ธิรพลงาม (2552) ศึกษาเรื่องการติดตามและประเมินผลโครงการเมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่ เทศบาลตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี ประจำปี 2551 จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยส่วนมากให้ความเห็นว่าเทศบาลให้โอกาสประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการ และประชาชนมีความเข้าใจในส่วนประกอบสำคัญหรือลักษณะของเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งเทศบาลมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับส่วนประกอบสำคัญหรือลักษณะของเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่แก่ประชาชน รวมถึงประชาชนมีส่วนในการช่วยคิดและวางแผนการทำกิจกรรมตามตัวชี้วัดต่าง ๆ และมีส่วนช่วยในการทำกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ มีความรู้และเข้าใจตัวชี้วัดในการประกวดเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความพึงพอใจด้านกายภาพของประชาชนพบว่า ส่วนมากมีความพอใจกับการวางผังเมืองหรือผังชุมชนด้านการคมนาคมและถนนมีความสะดวกปลอดภัย มีความเพียงพอของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน มีที่สาธารณะสำหรับพักผ่อน ชุมชนมีความสะอาด ร่มรื่นและเป็นระเบียบในระดับปานกลาง ความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชนส่วนมากเห็นว่าชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ และรู้สึกพอใจที่ตนเองได้มีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนโดยอยู่ในระดับมาก มีความพอใจที่เทศบาลได้จัดกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกด้านรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนในระดับปานกลาง ในส่วนความพึงพอใจของด้านสังคม ประชาชนส่วนมากเห็นว่าเทศบาลมีการจัดประชุม อบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนและการที่เทศบาลได้จัดการกับระบบไฟฟ้า น้ำประปานั้น ก็มีความเพียงพอต่อความต้องการและประชาชนมีความภาคภูมิใจในความมีเอกลักษณ์ของชุมชนอยู่ในระดับมาก ในส่วนความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจที่มีต่อชุมชนและเทศบาล ประชาชน

ส่วนมากพอใจที่จัดให้มีการอบรม อาชีพและเพิ่มรายได้แก่ประชาชนให้มีงานทำและสามารถหางานทำได้ง่ายในระดับปานกลาง สรุปโดยรวมแล้ว ประชาชนส่วนมากมีความพึงพอใจชุมชนของตนเองใน การทำงานโครงการเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านทัศนะของประชาชนต่อความน่า อยู่ของชุมชนพบว่า ชุมชนมีความสามัคคีให้ความ ร่วมมือ ช่วยเหลือกันดี สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานดี มีผู้นำที่ดี ชุมชนได้รับการพัฒนาสม่ำเสมอ มีสถานที่พักผ่อน สถานที่ออกกำลังกายและสถานที่ ท่องเที่ยว ส่วนความไม่น่าอยู่ของชุมชนพบว่าในชุมชนมียาเสพติด เสียดัง มีสุนัขจรจัด ท่อระบายน้ำ อุดตัน มลพิษทางอากาศ สายไฟฟ้าสายเคเบิล สายโทรศัพท์ที่จัดวางอย่างไม่เป็นระเบียบและขาด ความร่วมมือจากประชาชนในการร่วมกิจกรรม

2.9.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย ตันศรีสกุล (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการพัฒนาชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้เก็บข้อมูล จากตัวแทนชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนใน จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ 1. ชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาชุมชน อย่างยั่งยืนในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนป่าโคกหินลาด ชุมชนหนองโดนท่า ตูม ชุมชนป่าโคกใหญ่ ชุมชนดอนมัน ชุมชนศรีสุข และชุมชนบ้านแพง ชุมชนละ 5 คน รวมทั้งหมด จำนวน 30 คน 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 70 แห่ง แห่งละ 1 คน จำนวน 70 คน 3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนจำนวน 20 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นตัวแทนเข้าร่วมโครงการและใช้แบบสัมภาษณ์ และ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาชั้นประถมและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 5,000 บาท ผล การศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในจังหวัดมหาสารคามนั้นประกอบด้วย 3 ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ 1. การบริหารจัดการด้านธุรกิจชุมชน 2. ปัจจัยการบริหารจัดการด้านสังคม 3) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาชุมชน ที่ไม่ให้เกิดความยั่งยืน มี 8 ประเด็น ได้แก่ 1. ขาดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง 2. ขาดการประสาน ความร่วมมือกันอย่างจริงจัง 3. ขาดผู้รับช่วงความต่อเนื่องของกิจกรรม 4. จิตสำนึกร่วมของชาวบ้าน ที่ยังไม่เพียงพอ 5. ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมนั้น 6. ขาดผู้นำที่เข้มแข็ง หรือไม่มีแนวคิดในการพัฒนา 7. ขาดเงินทุนในการจัดตั้งกองทุนหรือกลุ่ม และ 8. ขาดความซื่อสัตย์ และโปร่งใสในการจัดสรรงบประมาณ อีกทั้ง ยังได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนใน จังหวัดมหาสารคามว่ามีกระบวนการดำเนินการ 8 ขั้นตอน อันประกอบไปด้วย 1. การศึกษาชุมชน 2.

การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน 3. การจัดลำดับความต้องการและปัญหาชุมชน 4. การวางแผนแก้ปัญหา 5. การพิจารณาวิธีการดำเนินงาน 6. การดำเนินงาน 7. การประเมินผลงาน และ 8. การทบทวนเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมจากบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนภายนอกและหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ยังพบว่า การพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน จะสามารถช่วยให้ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ มีแนวทางในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างถูกต้องและครอบคลุมกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยกระบวนการดำเนินงานที่เน้นหลักการและทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำรูปแบบการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนนี้ไปใช้แก้ไขปัญหามุมที่ไม่ยั่งยืนในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

2.9.7 มานีชา จีระดิษฐ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตามแนวคิด 7's แมคคินซี และศึกษารูปแบบการบริหารงานในการเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนตามแนวคิด 7's แมคคินซีของเทศบาล โดยทำการศึกษาดังแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2559 ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 และมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยได้แก่กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล และรองปลัดเทศบาล เมืองพนัสนิคมและกลุ่มผู้นำชุมชนย่อยทั้ง 12 ชุมชน ของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี รวมทั้งสิ้น 15 คน ใช้เครื่องมือวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยแนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เทศบาลเมืองพนัสนิคมประสบความสำเร็จในการเป็นเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนตามปัจจัยการวิเคราะห์การบริหารงานของ 7's แมคคินซี คือ เมืองพนัสนิคมเป็นองค์กรที่มีลักษณะการบริหารแบบมุ่งเน้นผลเชิงยุทธศาสตร์ มีผู้นำที่มีภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของชุมชนและมีรูปแบบการบริหารงานของเทศบาลเมืองพนัสนิคม คือ มีการวางแผนยุทธศาสตร์ มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีการโน้มนำพนักงาน และมีการควบคุมประเมินผลด้วยการตรวจสอบตามแผนการดำเนินงาน จึงส่งผลให้เทศบาลเมืองพนัสนิคมประสบความสำเร็จในการเป็นเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

2.9.8 นิเวศน์ พูนสุขเจริญ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาเมืองยั่งยืนในมิติพระพุทธศาสนา กรณีศึกษาเมืองเชียงใหม่ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาเมืองยั่งยืนในบริบทสากล 2. เพื่อศึกษาเมืองยั่งยืนในพระพุทธศาสนาเถรวาท 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ ยั่งยืนในมิติพระพุทธศาสนาเถรวาท งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยการวิจัยเชิงเอกสารเป็นการศึกษาประเด็นสำคัญว่าด้วยเรื่องเมืองยั่งยืนในบริบทสากลและเมืองยั่งยืนในมิติพระพุทธศาสนา ได้แก่ แนวคิดที่เกี่ยวข้องการพัฒนาเมือง วิวัฒนาการของเมือง องค์กรประกอบของเมือง และตัวอย่าง

ของเมืองย้งยี่น เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเป็นชุดคำถามในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองกรณีศึกษา เมืองเชียงใหม่ จำนวน 10 คน ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวเกิดจากการใช้เทคนิค Snowball Sampling Technique การสุ่มตัวอย่างอ้างอิงบุคคลที่ถูกกล่าวถึง โดยผลการศึกษามีดังนี้ ผลการศึกษาพบว่า

1. ประเทศตะวันตกมีแนวคิดในการพัฒนาเมืองย้งยี่นโดยมีแนวคิดสำคัญ คือ แนวคิดเมืองนิเวศ มุ่งเน้นการรักษาสภาพแวดล้อม แนวคิดเมืองอัดแน่น มุ่งเน้นลดการบริโภค แนวคิดจากลัทธิชุมชนเมืองยุคใหม่ มุ่งเน้นคล้อยตามประสบการณ์และทัศนคติของผู้คน และแนวคิดเมืองสุขภาพดี มุ่งเน้นความเป็นเมืองน่าอยู่

2. แนวคิดทางพระพุทธศาสนามีหลักการแสดงออกถึงหนทางหลักของเมืองย้งยี่น คือ การพึ่งพาตนเองอย่างพอเพียง ความพอประมาณ สัมพันธ์ไปถึงการพึ่งพาตนเองที่มีลำดับขั้นของ “ชุมชน” ใน “เมือง” อย่างสมดุล ทั้งในมิติของกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ตามหลักสัปปายะ 7 ในพัฒนาเมืองให้เกิดความย้งยี่น ซึ่งสอดคล้องกับเมืองย้งยี่นในบริบทสากล

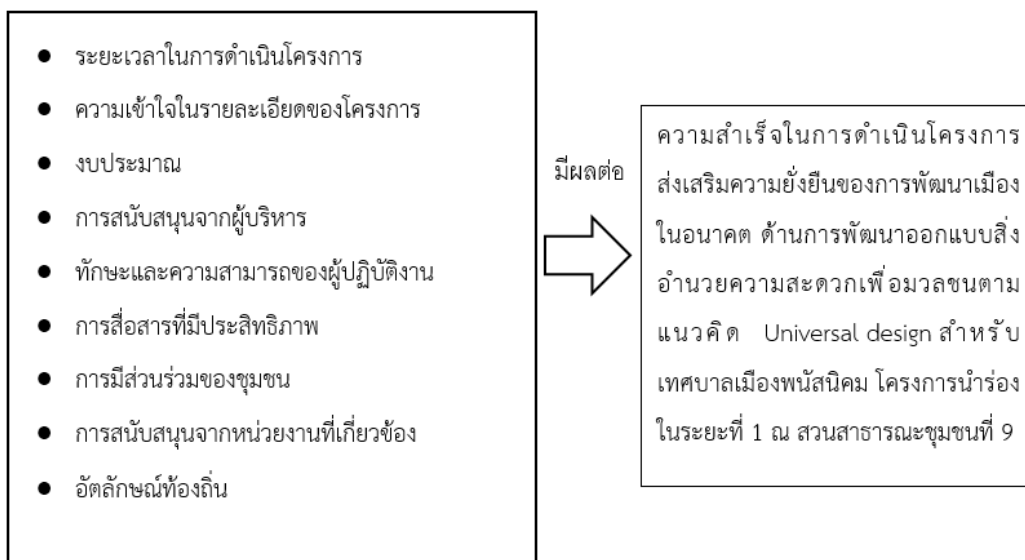
3. แนวทางการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ย้งยี่นในแนวคิดมิติทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ภายใต้บริบทการพัฒนาเมืองท่องเที่ยว พบว่าการพัฒนาเมือง ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัฒนธรรม อันเป็นรากเหง้าตัวตนของเมือง การพัฒนาระบบขนส่งที่ไม่ใช้เครื่องยนต์และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและบทบาทของประชาชนในการพัฒนาเมือง การบริหารจัดการเมืองที่มีธรรมาภิบาล และการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีของตนเอง

2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น สามารถสร้างกรอบการวิจัยในการวิจัยได้คือ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ งบประมาณ การสนับสนุนจากผู้บริหาร ทักษะและความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อัตลักษณ์ท้องถิ่น เป็นปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมความย้งยี่นของการพัฒนาเมืองในอนาคตตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น นอกจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จแล้ว หากปัจจัยดังกล่าวขาดการสนับสนุนหรือมีความไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ ก็อาจส่งผลให้การดำเนินโครงการเกิดความล้มเหลวได้เช่นกัน

ดังนั้น การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ จึงมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภูมิดังนี้

ภาพที่ 4 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคมในฐานะเมืองนำร่องระยะแรกและศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการที่มีผลความสำเร็จในการดำเนินโครงการ รวมถึงการดำเนินโครงการ มีสาระสำคัญอะไรและนำไปสู่การส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคมอย่างไร โดยในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 แผนการดำเนินงาน

3.1 รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study method) เพื่อให้ได้เนื้อหาเชิงลึก มีความน่าเชื่อถือและมีเหตุผล เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป โดยผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) และการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการและเป็นแนวทางการในการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานท้องถิ่นอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary research) โดยการทบทวนวรรณกรรม ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ ตำรา บทความ รายงานประจำปี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสื่อต่าง ๆ ได้แก่ วารสาร อินเทอร์เน็ตและสื่ออื่น ๆ รวมถึงศึกษาที่มาและความสำคัญตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (พ.ศ.2558 – 2561) รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) เอกสารรายละเอียดโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของสศช. และเทศบาลเมืองพนัสนิคม เป็นต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์ห้จนได้กรอบแนวคิดงานวิจัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างกรอบความคิด

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง กลุ่มหัวหน้าแผนงานและคณะทำงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยใช้แบบคำถามสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview form) ตามกรอบแนวคิดวิจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งประกอบด้วย 1. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 2. ความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ 3. งบประมาณ 4. การสนับสนุนจากผู้บริหาร 5. ทักษะและความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน 6. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 7. การมีส่วนร่วมของชุมชน 8. การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 9. อัตลักษณ์ท้องถิ่นและประเด็นอื่น ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) กับกลุ่มผู้นำชุมชนทั้ง 12 ชุมชนของเทศบาลเมืองพนัสนิคม โดยใช้แบบคำถามสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview form) ตามกรอบแนวคิดวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งประกอบด้วย 1. ความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ 2. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 3. การมีส่วนร่วมของชุมชนและประเด็นอื่น ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง เพื่อให้ได้ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญเชิงลึกที่แท้จริง โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด 21 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มผู้บริหารระดับสูง	จำนวน 3 คน
2) กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง	จำนวน 1 คน
3) กลุ่มหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติการ	จำนวน 5 คน
4) กลุ่มผู้นำชุมชนทั้ง 12 ชุมชน	จำนวน 12 คน

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารวิชาการ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงาน การวิจัย ข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ เพื่อให้ได้บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อได้ข้อมูลจากข้อที่ 1 แล้ว ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญเชิงลึกที่แท้จริง ประกอบด้วยกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหารระดับสูง จำนวน 3 คน 2) กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 1 คน 3) กลุ่มหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติการ จำนวน 5 คน โดยเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ซึ่งจะสามารถให้ข้อมูลได้อย่างละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานในมุมมองของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน

อีกทั้ง ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) กับกลุ่มผู้นำชุมชนทั้ง 12 ชุมชน จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยคัดเลือกกว่าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่ศึกษา

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview form) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นแนวทางในแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของโครงการ โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างให้กับผู้บริหารของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีล่วงหน้า เพื่อให้เตรียมตัวก่อนการสัมภาษณ์ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอนว่าจะต้องซักถามในประเด็นใดบ้างและมีคำถามกำหนดตายตัวเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมทุกประเด็น

ในแบบสัมภาษณ์จะประกอบไปด้วยชุดคำถามปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ เนื่องจากต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถให้ ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการเพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในโครงการต่อไป

รูปแบบการสัมภาษณ์จะเป็นพูดคุย สอบถาม ประกอบการสังเกตที่เรียกว่าการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ทั้งการสัมภาษณ์เดี่ยวและการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) จะมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมคำถามจากโครงสร้างที่กำหนดไว้ตามสถานการณ์ของบทสนทนาที่เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้นในประเด็นและทิศทางที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยไว้ โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจากกรอบแนวคิดการวิจัย โดย แบ่งเป็น 9 ด้าน ได้แก่

1. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ
2. ความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ
3. งบประมาณ
4. การสนับสนุนจากผู้บริหาร
5. ทักษะและความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน
6. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
7. การมีส่วนร่วมของชุมชน
8. การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
9. อัตลักษณ์ท้องถิ่น

และประเด็นอื่น ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำแนวคำถามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการทดลองสัมภาษณ์ผู้ที่เชี่ยวชาญด้านการดำเนินโครงการแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำคำถามที่ได้รับการปรับปรุงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมที่สุด

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษามี 2 วิธีการ คือ 1. การศึกษาจากเอกสาร 2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 การศึกษาจากเอกสาร โดยการทบทวนเอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาเพิ่มเติมเอกสาร ดังนี้

- 1) เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
- 2) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายนายกเทศมนตรีของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
- 3) เอกสารที่เกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน รายงานสรุปผลการดำเนินงาน ฯลฯ

3.4.2 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์
- 2) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์ ซึ่งออกโดยคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อแจ้งความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์ พร้อมส่งแบบสัมภาษณ์ให้แต่ละท่านล่วงหน้า
- 3) นัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสัมภาษณ์
- 4) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่นัดหมาย
- 5) ถอดเทปบันทึกคำสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วจึงสรุปผลการศึกษา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เพื่อตอบคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย การดำเนินการในขั้นตอนนี้ จึงเป็นการวิเคราะห์ผลจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการค้นหาความรู้ที่เป็นความจริง จากผู้รู้ที่รู้จริงในประเด็นที่ต้องการคำตอบ ข้อมูลที่ได้จึงเป็นเนื้อหา (Content) ที่เรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว ซึ่งเขียนในลักษณะของเรียงความ เรื่องเล่า การถอดเทปบทสนทนา เนื้อความจากเอกสาร ฯลฯ

การวิเคราะห์และตีความต้องนำความรู้จากทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานวิจัยที่ผ่านมา มาร่วมพิจารณาด้วยทุกครั้ง โดยต้องเขียนผสมผสานเข้าด้วยกันในลักษณะการอ้างอิงและระบุเชิงอรรถ เช่น ใช้คำว่า สอดคล้องกับ คล้ายกับ ขัดแย้งกับ ผู้เกี่ยวข้อง หรือกับการศึกษาที่ผ่านมา เป็นต้น การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสัมภาษณ์กลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 4 กลุ่มของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง กลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานและกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวนทั้งหมด 21 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลและตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมถึงการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องและนำเสนอแนวทางในการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลผลการวิจัยโดยสรุปเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านเอกสารที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านรายละเอียดการสัมภาษณ์เชิงลึกและสัมภาษณ์กลุ่มดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและสาระสำคัญในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

4.2 ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

4.3 ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

4.1 ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและสาระสำคัญในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนานโยบายแนวความคิดและกลไกในการดำเนินงานของการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนสำหรับเมืองในระดับท้องถิ่นและภูมิภาคในประเทศไทยภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (ไจก้า)

4.1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ประเทศไทยจำเป็นต้องมีนโยบายและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการตระหนักถึงการเติบโตอย่างสมดุลและความยั่งยืนของประเทศเพื่อเสริมสร้างความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนในแต่ละเมือง ดังนั้น การทำงานที่ดีของโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคมและการสร้างงาน จึงควรมีการเตรียมความพร้อมสำหรับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิสัยทัศน์ในระยะยาวและการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต

4.1.2 จุดประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนในประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการนำกรอบแนวคิดไปปฏิบัติใช้จริงและมาตรการสำหรับการวัดความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต

4.1.3 กำหนดการของโครงการ

กำหนดดำเนินการโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

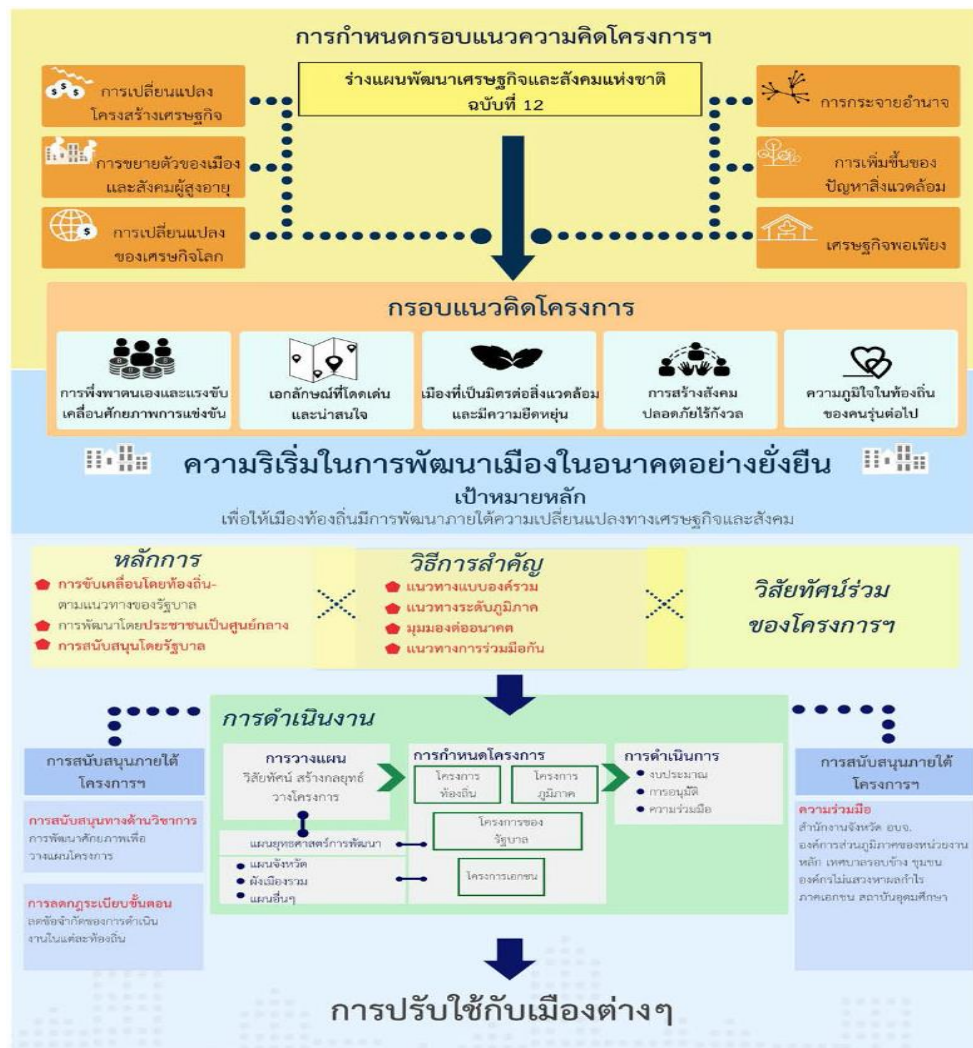
ระยะที่ 1 กำหนดแนวคิดเมืองในอนาคต กลไกการดำเนินงานและการจัดทำคู่มือ (ฉบับร่าง)
ระยะเวลาดำเนินการช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 – พ.ศ. พฤษภาคม 2559

ระยะที่ 2 ขับเคลื่อนโครงการโดยมีการวิจัยและวางแผนโครงการ SFC และการดำเนินการโครงการเมืองนำร่อง ระยะเวลาดำเนินการช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 – พ.ศ. มกราคม 2561

ระยะที่ 3 การสรุปแนวทางการพัฒนาโครงการโดยจัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ ระยะเวลาดำเนินการช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 – สิงหาคม พ.ศ. 2561

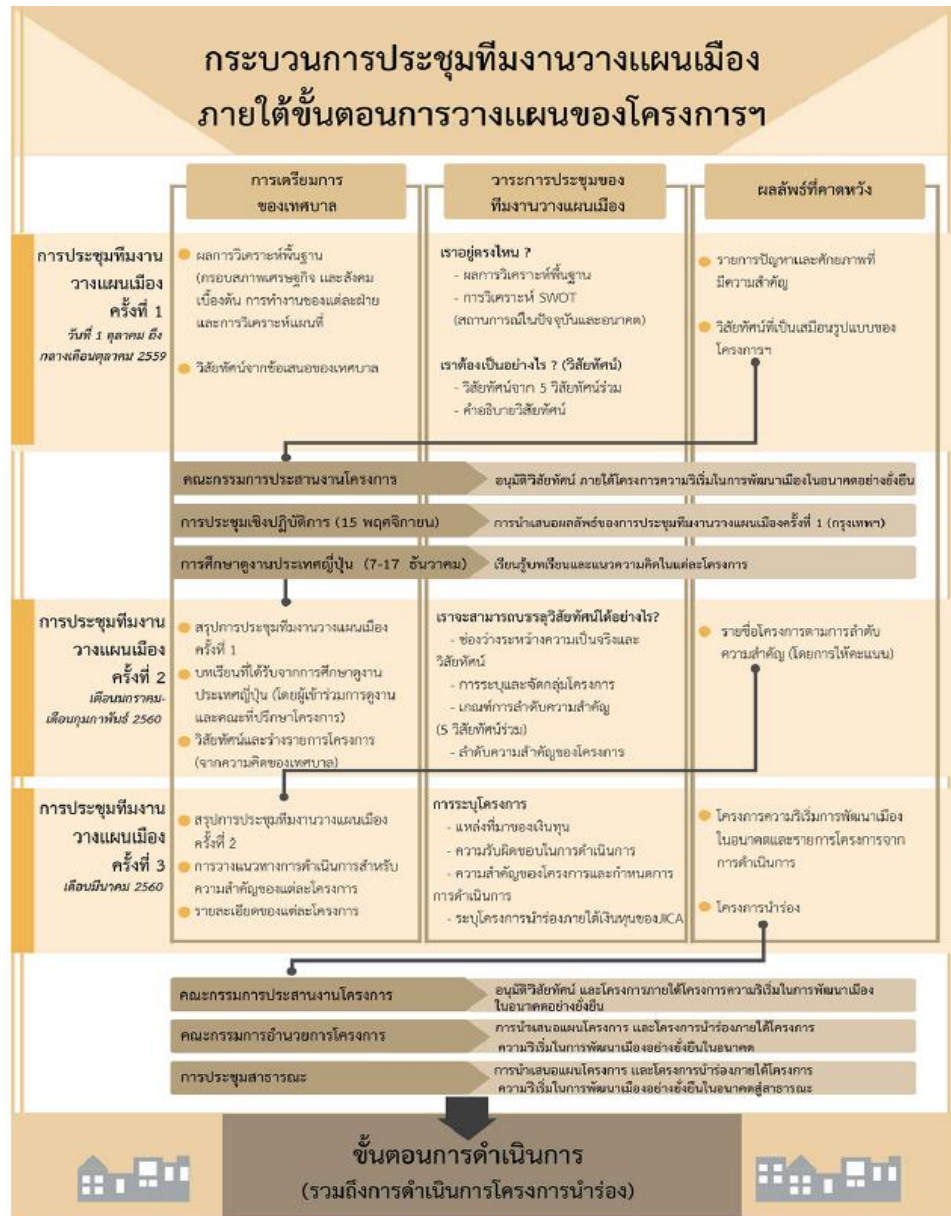
เหมาะสมกับบริบทของเมืองต่างๆ รวมถึงกระบวนการประชุมที่วางแผนเพื่อกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของโครงการ โดยขั้นตอนการกำหนดกรอบแนวความคิดและกระบวนการประชุมที่วางแผนแสดงรายละเอียดดังรูปภาพด้านล่าง

ภาพที่ 6 แสดงการกำหนดกรอบแนวความคิดโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ที่มา : (เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, 2558)

ภาพที่ 7 แสดงกระบวนการประชุมที่วางแผนเมืองภายใต้ขั้นตอนการวางแผนของโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ที่มา : (เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, 2559)

ภาพที่ 8 แสดงการประชุมการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ที่มา : (เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, 2559)

จากคำสั่งจังหวัดชลบุรี ที่ 2065/2560 ณ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ.2560 ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต (project coordination committee : PCC) ด้วยเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้รับคัดเลือกเป็นเมืองนำร่องภายใต้โครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเตรียมกรอบแนวคิดของการพัฒนาเมืองในอนาคตของประเทศไทย และพัฒนากลไกการดำเนินการแล้วตัวชี้วัดที่ใช้ได้จริงเพื่อให้เกิดกรอบความคิดของเมืองในอนาคตของประเทศไทย ซึ่งขอบเขตโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต เข้าสู่ขั้นตอนแผนการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต ดังนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ ประกอบด้วย

1.1 ประธานที่ปรึกษาโครงการ

1.1.1 ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

1.2 ที่ปรึกษาโครงการ

1.2.1 หัวหน้าสำนักงานจังหวัดชลบุรี

1.2.2 ท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี

1.2.3 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี

1.2.4 โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดชลบุรี

1.2.5 นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี

1.2.6 นายอำเภอพนัสนิคม

1.2.7 นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ทั้งนี้ โดยให้คณะที่ปรึกษาโครงการ มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่อการดำเนินโครงการของคณะกรรมการอำนวยการและคณะที่มิวางแผน เสนอความคิดเห็นและพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินโครงการ

2. คณะกรรมการอำนวยการ

2.1 ประธานคณะกรรมการโครงการ

2.1.1 นายกเทศมนตรีเมืองพนัสนิคม

2.2 คณะกรรมการโครงการ

2.2.1 ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรพนัสนิคม

2.2.2 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพนัสนิคม

2.2.3 ท้องถิ่นอำเภอพนัสนิคม

2.2.4 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2

2.2.5 ผู้จัดการการประปาส่วนภูมิภาค สาขาพนัสนิคม

2.2.6 นายกเทศมนตรีตำบลกุฉินารายณ์

2.2.7 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านช้าง

2.2.8 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ

2.3 คณะกรรมการ/เลขานุการ

2.3.1 ปลัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม

2.4 คณะกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

2.4.1 ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลเมืองพนัสนิคม

โดยคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการมีความสอดคล้องกับบริบทของสภาพสังคมและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลเมืองพนัสนิคมภายใต้โครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต

3) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการได้รับมอบหมาย

จากนั้น ทางนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพนัสนิคม จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกลุ่มงานวางแผนพัฒนาเมือง (Planning Team : PT) เพื่อให้ขั้นตอนแผนการดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์ เทศบาลเมืองพนัสนิคม จึงได้แต่งตั้งคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา

เทศบาล พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างตามภารกิจ ให้เป็นคณะทำงานวางแผนพัฒนาเมืองโดยมีนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพื่นสนิคม เป็นประธานคณะทำงาน โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) วางแผนพัฒนาเมืองภายใต้โครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต
- 2) จัดประชุมอย่างต่อเนื่องร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 3) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ วิชากิจ เอกชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 4) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ประธานคณะทำงานได้มอบหมาย

ทั้งนี้ ในแผนพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนของเทศบาลเมืองพื่นสนิคม จังหวัดชลบุรี มีการกำหนด 3 ยุทธศาสตร์ สู่การเป็นเมืองน่าอยู่ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการบริการสาธารณะที่มีมาตรฐานในเขตเทศบาลเมืองพื่นสนิคม

เป้าหมาย คือ รักษาความเป็นศูนย์กลางของเมืองจากบริการสาธารณะเพื่อสนับสนุนคุณภาพชีวิตของคนทุกวัย รายละเอียดโครงการ ได้แก่

1. การสนับสนุนการดูแลเด็กรัฐช่วยเหลือผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน
2. การให้ประชาชนในเขตเมืองมีสิทธิในสถานศึกษาและสถานดูแลคนชราก่อน
3. การสนับสนุนให้โฆษณาเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม เช่น การจ้างงาน การจัดกิจกรรม
4. การสร้างศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ
5. การเรียนรู้ตลอดชีวิตและสนับสนุนให้มีกิจกรรมชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองให้มีความสะดวกสบายสำหรับคนทุกวัย

เป้าหมาย คือ การพัฒนาเมือง ที่ผู้คนหลายรุ่นสามารถอยู่ได้อย่างสะดวกสบาย รายละเอียดโครงการ ได้แก่

1. ความปลอดภัยบนท้องถนนรอบสถานศึกษา
2. รถประจำทางเชื่อมต่อสถานศึกษา ย่านการค้าและที่จอดรถ
3. ระบบขนส่งสาธารณะที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ
4. สร้างฐานสำหรับกิจกรรมสังคม
5. ใช้แนวคิดการออกแบบเพื่อประมวลชน (Universal Design) ในการก่อสร้างและปรับปรุง

พื้นที่สาธารณะ

6. ปรับปรุงพื้นที่ทางเดินเท้าในพื้นที่ใจกลางเมืองเพื่อให้การเดินทางและอุปสรรค

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเมืองให้มีเอกลักษณ์โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

เป้าหมาย คือ การพัฒนาเมืองที่มีเอกลักษณ์ผ่านวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นผ่านวัฒนธรรมท้องถิ่นในพหุสัณนิคม รายละเอียดโครงการ ได้แก่

1. สนับสนุนงานฝีมือจากไม้ไผ่
2. สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่น เช่น อุทยานธรรมชาติและเทศกาลท้องถิ่น

3. ปรับภูมิทัศน์น่าดึงดูดสวยงาม เช่น สวนเปิด เป็นต้น

4. การสร้างเอกลักษณ์ให้สินค้าท้องถิ่น

จากการทำแผนงานพัฒนาเมืองในอนาคตพบว่า เทศบาลเมืองพหุสัณนิคมมีจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องมากกว่าร้อยละ 23 ของจำนวนกลุ่มประชากรทุกช่วงวัยในพื้นที่ ถือได้ว่าเป็นการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ทางเทศบาลจึงมุ่งเน้นการพัฒนานคุณภาพชีวิตของคนชุมชนตามแผนงานโครงการ “การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะที่มีความสะดวกสบายและเหมาะสมกับคนทุกวัย” ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองให้มีความสะดวกสบายสำหรับคนทุกวัย โดยเลือกโครงการ “การส่งเสริมการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกตามแนวคิด Universal Design” เป็นโครงการนำร่อง เพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่คนทุกวัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุในชุมชน ทางเทศบาลจึงเห็นสมควรว่าสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 ควรเป็นพื้นที่นำร่องในการปรับปรุงตามแนวคิดการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ง่ายต่อการเข้าถึงของคนในชุมชน ใกล้สนามเบตมินตันของเทศบาลและสำนักงานเกษตรพหุสัณนิคม อีกทั้งชุมชนบริเวณใกล้เคียงสามารถมาใช้ประโยชน์จากสถานที่แห่งนี้ได้อีกด้วย โดยผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการนำร่องนี้ ได้แก่

1. สามารถจัดเป็นสวนสาธารณะต้นแบบภายใต้แนวคิดการพัฒนาเพื่อคนทั้งมวล
2. สามารถจัดเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรม
3. สามารถทำให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก (ผู้สูงอายุและคนพิการรวมถึงผู้ด้อยโอกาส) ในพื้นที่เทศบาลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส

ภาพที่ 9 แสดงที่ตั้งและผังแปลนการปรับปรุงสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 โครงการนำร่องของใจกล้า และเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ภายใต้โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต

ที่มา : (เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, 2559)

ทั้งนี้ ทางเทศบาลพนัสนิคมได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ 5 ปี ภายใต้โครงการแผนพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนในหัวข้อ โครงการพัฒนาเมืองให้มีความสะดวกสบายสำหรับคนทุกวัย เพื่อเป็นกรอบในการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ดังรายละเอียดตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 4 แผนปฏิบัติการ 5 ปี ภายใต้โครงการแผนการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ลำดับ	แผนปฏิบัติการ 5 ปี ภายใต้โครงการแผนพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืน				
	โครงการ/แผนดำเนินการ	ปี	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	การติดตามการดำเนินงานของ แต่ละโครงการ
1	โครงการปรับปรุงทางลาด ทางเท้า ทางม้าลาย สัญญาณไฟจราจรและป้ายบอกทางในเขตเมืองเก่าของเทศบาลเมืองพนัสนิคม	2563	5.5 ล้าน	เทศบาล	เทศบาลวางแผนที่จะปรับปรุงทางเท้าในเขตเมืองเก่าโดยการปรับรูปให้เข้าที่และเหมาะสมเพื่อความสะดวกในการสัญจร โดยใช้หลักการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)
2	โครงการปรับปรุงสนามกีฬาเทศบาลเมืองพนัสนิคม	2561	2.0 ล้าน	เทศบาล	ทางเทศบาลได้ทำการจัดซื้ออุปกรณ์การออกกำลังกายให้กับชุมชนในเขตเทศบาลโดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงอายุคือ 1. เครื่องออกกำลังกายละเล่นสำหรับเด็ก 2. เครื่องออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ (เทศบาลเน้นซื้อเครื่องออกกำลังกายแบบนั่งเป็นหลัก)
3	โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองพนัสนิคม	2561	2.35 ล้าน	เทศบาล	โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก มีแผนที่จะปรับปรุง พัฒนา สวนสาธารณะซึ่งครอบคลุมถึงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองพนัสนิคมนี้ด้วย

ลำดับ	แผนปฏิบัติการ 5 ปี ภายใต้โครงการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืน				
	โครงการ/แผนดำเนินการ	ปี	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	การติดตามการดำเนินงานของ แต่ละโครงการ
					งบประมาณที่ทางเทศบาลได้รับการอนุมัติยังถูกระงับไว้อยู่
4	โครงการปรับปรุง สวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 เทศบาลเมืองพนัสนิคมภายใต้ แนวคิดการออกแบบเพื่อคนทั้ง มวล (Universal Design) (โครงการนำร่อง JICA)	2561 (โครง การ เสร็จ สิ้น แล้ว)	4.455 ล้าน	เทศบาลกับ JICA	เทศบาลได้จัดซื้อเครื่องออกกำลังกายเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ในสวนสาธารณะย่อยชุมชนที่ 9 โดยใช้งบประมาณเทศบาล รวมทั้งเทศบาลได้ทำการจัดซื้อม้านั่งและเก้าอี้ เพื่อให้ผู้ที่มาใช้สวนสาธารณะได้มานั่งพักผ่อนกัน โดยบเทศบาลและมีการปรับปรุงทัศนียภาพของสวนสาธารณะ
5	โครงการปรับปรุงทางเท้า เส้นทางรอบนอกเขตเทศบาล เมืองพนัสนิคม	2562 (โครง การ เสร็จ สิ้น แล้ว)	2.34 ล้าน	เทศบาล	
6	โครงการปรับปรุง สวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 6	2562- 2563	4.95 ล้าน	เทศบาล	เทศบาลจะดำเนินการปรับปรุงสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 6 โดยใช้หลักการออกแบบตามหลักเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) โดยมีสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 เป็นต้นแบบ
7	โครงการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองพนัสนิคม	2563- 2564	20 ล้าน	อบจ. ชลบุรี	เมื่อทางอบจ. ได้บรรจุโครงการลงในแผนเรียบร้อย ทางเทศบาลจะทำการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อทำการจัดซื้อบริการด้านเทคนิคพร้อมทั้งจัดหาบุคลากร และครุภัณฑ์ต่างๆจากโรงพยาบาลเพื่อ

ลำดับ	แผนปฏิบัติการ 5 ปี ภายใต้โครงการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืน				
	โครงการ/แผนดำเนินการ	ปี	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	การติดตามการดำเนินงานของ แต่ละโครงการ
					นำมาไว้ในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ และทางเทศบาลจะหารือกับทางจังหวัดเกี่ยวกับขอรับความร่วมมือกับเมืองญี่ปุ่น (Sister city) เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ

ที่มา : (เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, 2562)

กล่าวโดยสรุปโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต มีจุดประสงค์ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนในประเทศไทยและเพื่อพัฒนาเครื่องมือหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการนำกรอบแนวคิดไปปฏิบัติใช้จริงและมาตรการสำหรับการวัดความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต โดยแผนพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มี 3 ยุทธศาสตร์สำคัญที่จะนำไปสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการบริการสาธารณะที่มีมาตรฐานในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองให้มีความสะดวกสบายสำหรับคนทุกวัย และยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเมืองให้มีเอกลักษณ์โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น จากยุทธศาสตร์ข้างต้นได้นำมาจัดตั้งโครงการสำคัญ ได้แก่ โครงการปรับปรุงทางลาด ทางเท้า ทางม้าลาย สัญญาณไฟจราจรและป้ายบอกทางในเขตเมืองเก่าของเทศบาลเมืองพนัสนิคม โครงการปรับปรุงสนามกีฬาเทศบาลเมืองพนัสนิคม โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองพนัสนิคม โครงการปรับปรุงทางเท้าเส้นทางรอบนอกเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 6 โครงการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเทศบาลเมืองพนัสนิคมและโครงการปรับปรุงสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 เทศบาลเมืองพนัสนิคมภายใต้แนวคิดการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) ซึ่งเป็นโครงการนำร่องที่ทางเทศบาลเมืองพนัสนิคมร่วมกับใจกล้าและดำเนินการแล้วเสร็จไปเมื่อปีพ.ศ.2561

4.2 ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน และการสัมภาษณ์กลุ่มจำนวน 12 คน ร่วมกับการค้นหาข้อมูลจากเอกสาร และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในประเด็นปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันในปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณและปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน กล่าวคือ เทศบาลเมืองพนัสนิคมมีผู้บริหารระดับสูง ซึ่งก็คือ นายกเทศมนตรีที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นนักพัฒนาและมองวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นได้ดี และดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีมาอย่างยาวนานต่อเนื่องหลายสมัย ทำให้นโยบายจากผู้บริหารไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่ยังคงมีการดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งถือเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดเป็นความยั่งยืน นอกจากนี้ ผู้บริหารระดับรองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล เลขานายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองในหน่วยงานของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ก็ให้การสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่อย่างเต็มที่ในทุกกระบวนการ พร้อมจะให้ความร่วมมือ ติดต่อประสานงานและรับฟังความคิดเห็นจากทุก ๆ ฝ่าย เช่น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ประชาชน ทำให้การดำเนินงานสามารถดำเนินโครงการได้โดยไม่เกิดความขัดแย้ง

มีการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรต่างประเทศและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โดยมีการบริหารจัดการให้สามารถอยู่ภายในขอบเขตงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการอย่างเพียงพอต่อรูปแบบที่กำหนด

มีการชักชวนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนตั้งแต่การประชุม ระดมความคิดเห็น การสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผ่านประชาคมและมีผู้นำชุมชนเป็นผู้แทนประชาชนในการประชุมกับทางเทศบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละเดือนเพื่อรับรู้ความคืบหน้าในการดำเนินโครงการร่วมกันจนกระทั่งเสร็จสิ้นขั้นตอนการดำเนินโครงการ

นอกจากปัจจัยสำคัญดังกล่าว ทางผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ความคิดเห็นปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยขอแสดงผลการวิจัยในแต่ละส่วนโดยเรียงลำดับตามความสำคัญแต่ละด้านไว้ดังนี้

ประเด็น “ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี”

4.2.1. ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีสามารถดำเนินการจนสำเร็จได้นั้น เพราะการสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลางกล่าวว่า “ก็ต้องเริ่มมาจากผู้บริหารก็คือท่านนายกเทศมนตรีเพราะท่านนายกให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาเมืองมาก ฉะนั้น ถ้ามีโครงการดีๆ อย่างโครงการนี้ที่เป็นผลดีต่อการพัฒนาเมืองให้เมืองเกิดความน่าอยู่อย่างยั่งยืนยิ่งขึ้นและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนในเทศบาลท่านก็ยินดีที่จะให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “หัวใจสำคัญคืออยู่ที่วิสัยทัศน์ของผู้นำผู้หน้าที่มีวิสัยทัศน์และมีวิธีการบริหารจัดการได้ในเรื่องความคิดเห็นหรือเรื่องทุนที่จะเข้ามาสนับสนุนโครงการนี้ให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกวัยในชุมชนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “ผู้บริหารก็ให้ความสำคัญอยู่แล้วในส่วนของการสนับสนุน คือถ้ามีหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ เข้ามาสนับสนุนส่งเสริมให้ทางเทศบาลดูเรื่องคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนในทุกๆ ด้านทางผู้บริหารเขาพร้อมให้การสนับสนุนอยู่แล้ว”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับหัวหน้าและคณะทำงานกล่าวว่า “ลำดับขั้นการบังคับบัญชาของพี่ก็คือ ผู้อำนวยการกอง ท่านรองปลัดเทศบาล ท่านปลัดเทศบาล ท่านเลขานายกเทศมนตรี ท่านรองนายกเทศมนตรีและท่านนายก ซึ่งท่านเหล่านี้ก็ให้การสนับสนุนด้านกองวิชาการและแผนงานอย่างเต็มที่ เราอยากทำอะไร คิดอะไรใหม่ๆ ก็เสนอท่านได้เลย ซึ่งท่านก็พร้อมจะให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับหัวหน้าและคณะทำงานกล่าวว่า “ท่านนายกเทศมนตรี มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมองวิเคราะห้ปัญหาของท้องถิ่นได้ดี และเป็นนายกเทศมนตรีมาอย่างยาวนาน 33 ปี เพราะฉะนั้น นโยบายต่างๆ ก็ไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งนายกที่มีนโยบายอยู่แล้วแล้วเกิดผลดีต่อท้องถิ่น ก็มีการพัฒนาต่อเนื่องไป อันนี้แหละที่เป็นความยั่งยืน ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นถือเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุด อย่างโครงการนี้

ได้รับการพิจารณาเป็นเมืองนำร่องก็เพราะว่า เขาเชื่อมั่นในตัวท่านนายกฯที่ประสบความสำเร็จจากผลงานและรางวัลต่างๆ ที่ทางเทศบาลได้รับ โดยท่านได้ปูพื้นฐานมาให้แล้วตั้งแต่ก่อนหน้านี้ ซึ่งเป็นเครื่องการันตี เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าเขาเชื่อในศักยภาพของท่านนายกฯ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับหัวหน้าและคณะทำงานกล่าวว่า “การสนับสนุนจากผู้บริหารผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนอย่างจริงจังเป็นผู้ที่ใส่ใจรายละเอียดเห็นความสำคัญของประชาชนและผลที่มันจะเกิดขึ้นมาด้วย ท่านนายกฯเป็นที่ปรึกษาเป็นหัวเรือหลักที่คอยสนับสนุน ด้วยความที่ท่านนายกฯเป็นคนพินิจตั้งแต่กำเนิด จึงมีจิตสำนึกที่รักและอยากพัฒนาชุมชนของตนเองให้ก้าวไปข้างหน้าเป็นชุมชนที่ยั่งยืน ด้วยความที่พินิจนิคมเป็นเมืองเล็กๆและท่านนายกฯก็เป็นคนที่มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล จึงทำให้ท่านเล็งเห็นความสำคัญในการส่งพินิจนิคมเข้าประกวดกิจกรรมต่างๆเพื่อผลักดันและ active ให้เมืองของตนเองนั้นเป็นที่รู้จักมากขึ้น และสามารถดึงดูดคนต่างเมืองเข้ามาเที่ยวในพินิจได้รวมถึงทีมใจก้ามองเห็นจุดเด่นตรงนี้”

4.2.2 ด้านงบประมาณ

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยสำคัญอันดับสองที่ทำให้โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพินิจนิคม จังหวัดชลบุรี สามารถดำเนินการจนสำเร็จได้นั้นคือปัจจัยด้านงบประมาณ สืบเนื่องมาจากการที่จังหวัดชลบุรี ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมืองนำร่องในการดำเนินโครงการนี้ ทางเทศบาลเมืองพินิจนิคมจึงได้รับงบประมาณสนับสนุนในส่วนการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชนจากองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่นหรือใจก้าเป็นจำนวนเงินประมาณ 3 ล้านบาทและงบประมาณสนับสนุนในส่วนการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนเงินประมาณ 2 ล้านบาท โดยสามารถบริหารจัดการภายในขอบเขตงบประมาณได้อย่างเพียงพอต่อรูปแบบโครงการ โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “เรื่องงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญ เป็นตัวแปรที่ตายตัวที่เราไม่สามารถทำอะไรได้ เมื่อได้รับงบประมาณสนับสนุนมาแล้วก็ต้องบริหารอย่างพอเพียง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตนี้ มีงบประมาณของเทศบาลและของใจก้าส่วนหนึ่ง ที่ใช้ในส่วนการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชนที่สวนสาธารณะของชุมชน 9 ส่วนใหญ่แล้วหากเป็น

โครงการที่สนับสนุนจากองค์กรต่างประเทศ เขาจะให้เราออกงบประมาณเองบางส่วนเพื่อให้เรามีส่วนร่วมในโครงการ จะได้เป็นการมองว่าเป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “โครงการนี้สิ่งที่สำคัญคือต้องมียกงบประมาณ ถ้าไม่มีงบประมาณก็จะขับเคลื่อนโครงการได้ยาก ซึ่งโครงการนี้มีทั้งสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกและของเทศบาล ในการใช้งบประมาณก็ต้องดูเนื้อหาโครงการก่อนว่าจะทำอะไร แล้วมาบริหารจัดการให้เพียงพอซึ่งงบประมาณประมาณ 5 ล้านบาทใช้ในการปรับปรุงก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่สวนสาธารณะของชุมชน 9 มองว่าเหมาะสมแล้ว เพราะพื้นที่นั้นก็มีการจัดด้วย”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ปัจจัยหลักๆของโครงการต้องมาจากงบประมาณ จะสำเร็จหรือไม่สำเร็จ ก็คือการให้การสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง ก็คือสำนักงบบฯ หากจะเข้าไปในสำนักงบบฯก็จะมีผู้แทน ซึ่งก็คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดชลบุรีเขตของเรา เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยผลักดัน หรือถ้ามีรัฐมนตรีที่รู้จักก็จะขอให้ท่านช่วยผลักดันโครงการ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “การสนับสนุนเรื่องงบประมาณให้ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและมีคุณค่ามากที่สุดและเป็นจำนวนเงินที่พอเพียงพอต่อโครงการเป็นสิ่งสำคัญ หากงบประมาณมีจำกัดก็สามารถดำเนินโครงการไปได้แต่จะเกิดความยากลำบากมากขึ้น จึงอาจต้องพึ่งบจากส่วนกลางที่รับการจัดสรรอย่างพอเพียงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้”

4.2.3. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยสำคัญอันดับสามคือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่มีกระบวนการวางแผนอย่างมีส่วนร่วมจากการประชุมที่วางแผนเมือง เริ่มตั้งแต่การระบุถึงปัญหา การกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดแผนที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ กำหนดโครงการ และให้ชุมชนได้นำเสนอความต้องการในโครงการนี้โดยการระดมความคิด จนกระทั่งนำเสนอเป็นร่างแผนการพัฒนาเมืองในอนาคต อีกทั้ง มีการประชุมร่วมกันเพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ทั้ง 12 ชุมชนผ่านประชาคม รวมทั้ง ทางเทศบาลได้มีการถ่ายทอดรายละเอียดและความคืบหน้าของโครงการต่อผู้นำชุมชนที่เป็นผู้แทนประชาชนพื้นที่ในการประชุมทุกเดือนที่ทางเทศบาลได้จัดขึ้น รวมทั้งระดับผู้บริหาร หัวหน้าส่วน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนก็เข้าร่วมด้วยเพื่อให้รับรู้การดำเนินโครงการร่วมกันจนกระทั่งขั้นตอนการดำเนิน

โครงการฯ และมีการประชุมระหว่างผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชนและประชาชนในพื้นที่ทุกเดือน โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “อย่างโครงการนี้จะมีเรื่องต้นไม้ด้วย ก็จะมีการนำเอานักเรียนมาช่วยงาน เช่น วัดความสูงของต้นไม้และตัดป้ายทำบันทึกข้อมูลต้นไม้ และทุกคนก็มีส่วนร่วมในทุกการประชุม มีการสอบถามความคิดเห็นทุกๆ กลุ่มผ่านการทำประชาคม มีการระดมความคิดเห็นและให้ผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนชุมชนในการประชุมกับทางเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกๆ เดือน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับหัวหน้าและคณะทำงานกล่าวว่า “การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนถือเป็นสิ่งสำคัญ ชุมชนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญที่โดดเด่นก็จะมีชุมชน 1 ชุมชน 10 เป็นต้น ก็จะทำให้ความร่วมมือได้ดี เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง แต่ว่าบางชุมชนอาจจะติดภารกิจส่วนตัวไม่สามารถมาเข้าร่วมการประชุมได้ แต่โดยรวมก็ถือว่าให้ความร่วมมือดี สิ่งสำคัญคือการประชุมชุมชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำ ทำแล้วได้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมจากทุกภาคส่วน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้นำชุมชนกล่าวว่า “ในวันเปิดสวนเพื่อมวลชนที่ชุมชน 9 ทางท่านนายกวิชัยก็ได้เป็นเกียรติมาเปิดสวนร่วมกันกับผู้ใหญ่ทางใจก้า รวมถึงชุมชนก็มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเปิดสวนด้วย ก็ถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทุกชุมชนและคณะกรรมการทุกคนได้รู้เห็นร่วมกันถึงความสำเร็จของโครงการ”

ถึงแม้ว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ด้านงบประมาณและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตสามารถสำเร็จได้มากที่สุด แต่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญก็ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมในปัจจัยด้านอื่นว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของการดำเนินโครงการได้เช่นกัน เนื่องจากการดำเนินโครงการนั้นจะต้องสามารถควบคุมการดำเนินโครงการให้สามารถสำเร็จได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน รวมถึงผู้ที่สนับสนุนโครงการ ก็ควรมีความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผู้บริหาร คณะทำงานก็จะต้องมีทักษะความสามารถในการทำงานของตนเองตามแต่ละบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เข้าใจนโยบายของผู้บริหารสูงสุดและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในด้านการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์โครงการและแจ้งข่าวสารความคืบหน้าการดำเนินโครงการแก่ชุมชนให้ได้รับรู้อย่างต่อเนื่องผ่านทุกช่องทางที่เป็นไปได้ รวมถึงการติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนโครงการเพื่อประเมินความคืบหน้าในการดำเนินโครงการอัน

จะนำไปสู่การดำเนินงานในกรอบระยะเวลาที่กำหนดและการสนับสนุนด้านงบประมาณ นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางท่านยังให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องอัตลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของเทศบาลเมืองพนัสนิคมในมิติด้านสังคม

4.2.4 ด้านระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าเป็นโครงการระยะสั้นทำส่งผลให้เทศบาลสามารถดำเนินการตามระยะเวลาได้ทันกำหนดการ โดยเริ่มจากทางเทศบาลยื่นเสนอโครงการกับทางใจก้า จากนั้นจึงได้รับการวิเคราะห์และมีการประเมินสภาพพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินงานจริงก่อนเริ่มดำเนินโครงการ โดยใจก้าเป็นผู้กำหนดระยะเวลาให้ทางเทศบาล ซึ่งระยะเวลาเท่านี้ถือว่าเพียงพอสำหรับการดำเนินงานในช่วง 3 ปี โดยทางใจก้าก็จะมีการวางแผนงานในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการอย่างชัดเจนและเป็นมาตรฐานทำให้เทศบาลสามารถดำเนินการตามระยะเวลาที่ได้วางแผนไว้ โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “ระยะเวลาในการดำเนินงานก็มีความเพียงพอ โดยเริ่ม kick off โครงการมาตั้งแต่ปี 2558 และเริ่มดำเนินงานช่วงปี 2559- 2561 ประมาณ 2 ปี สาเหตุที่ใช้ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 2 ปี ก็เพราะว่า หน่วยงานที่เป็นองค์กรต่างประเทศอย่างญี่ปุ่นหรือใจก้า เขาก็จะมีข้อมูลในการวิเคราะห์เยอะมาก แล้วก็วางแผนว่าต้องออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถทำสำเร็จได้ภายในให้ระยะเวลาประมาณ 2-3 ปี ซึ่งทางใจก้าก็มีการวางแผนในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการจนถึงขั้นตอนสุดท้ายว่าต้องทำอะไรบ้าง เขาก็มีระยะเวลากำหนดไว้อยู่แล้ว ซึ่งเป็นข้อมูลจริงที่ใช้วิเคราะห์ก่อนที่จะเริ่มดำเนินโครงการ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “คิดว่าเพียงพอ เพราะทางใจก้าจะมีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนมากและแน่นอนมาตรฐาน ซึ่งโครงการความร่วมมือนี้ ทางใจก้าเป็นผู้กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานให้กับทางเทศบาล ซึ่งเราก็ดำเนินการตามนั้น พอเทศบาลได้เสนอโครงการเข้าไป ทางใจก้าก็จะกำหนดให้ว่าจะทำอะไรบ้าง หรือบางสิ่งที่เราเสนอไปแล้วทางใจก้าสนับสนุนให้ไม่ได้ ใจก้าก็จะมาดูพื้นที่ของเทศบาลว่าควรทำโครงการอะไรได้บ้างในระยะเวลาที่กำหนด”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ระยะเวลาของโครงการใช้เวลาประมาณ 3 ปี โดยเริ่มจากที่ใจก้ามาวิเคราะห์พื้นที่กับทางเทศบาลตั้งแต่แรก แต่ระยะเวลาในการดำเนินการจริงๆก็ประมาณปีกว่า ๆก็สามารถทำสำเร็จได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด”

4.2.5. ด้านความเข้าใจในรายละเอียดโครงการ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่าทั้งใจก้าและเทศบาลเมืองพนัสนิคมต้องมีความเข้าใจรายละเอียด ข้อมูลของโครงการอย่างตรงกัน ถึงจะสามารถดำเนินการไปด้วยกันได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และไม่เกิดข้อขัดแย้ง อย่างเรื่องแนวคิด Universal design ที่ใช้การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อมวลชนที่ทำในโครงการครั้งนี้ ถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองช่าง และผู้รับเหมาที่ควรจะต้องรู้และเข้าใจอย่างชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริการระดับกลางกล่าวว่า “เรื่องแนวคิด Universal design ที่เกิดขึ้นในโครงการนี้ได้ก็คือ ส่วนหนึ่งมาจากการที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม ได้รับรางวัลการเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน และมีใจก้าเข้าร่วมดำเนินการเรื่อง Universal design”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ทางเทศบาลฯ ใจก้า ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใจรายละเอียดข้อมูลของโครงการตรงกัน จึงสามารถดำเนินการได้โดยไม่เกิดข้อขัดแย้งและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเมืองซึ่งก็คือ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะที่มีความสะดวกสบายเหมาะสมสำหรับทุกวัยตามยุทธศาสตร์ของแผนการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ของเทศบาลพนัสนิคม ในด้านการพัฒนาเมืองให้มีความสะดวกสบายสำหรับคนทุกวัย โดยทางใจก้าจะมาดูแลพื้นที่ของเทศบาลว่าอะไรที่จะสามารถทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในพื้นที่ได้ ซึ่งในส่วนของเทศบาลก็จะเลือกให้ว่าดำเนินการที่จุดไหนถึงจะเหมาะสม โดยพื้นที่ที่เลือกดำเนินการก็อยู่ใจกลางเมือง เพื่อให้คนในแต่ละชุมชนสามารถเดินทางมาใช้บริการได้”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “หลังจากมีการศึกษาและทำความเข้าใจร่วมกันในเรื่องรูปแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน ก็จะมีทิศทางที่ชัดเจนว่าต้องทำให้ใคร ใครเป็นกลุ่มเป้าหมาย ทางช่างก็จะประเมินว่าสามารถตอบสนองเรื่องใดได้บ้างและมาตีเป็นจำนวนเงินที่ต้องใช้ ซึ่งเรื่องของ Universal design สำหรับช่างก็ถือเป็นสิ่งใหม่แต่ก็ควรจะต้องรู้”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้นำชุมชนกล่าวว่า “ในทุกชุมชน ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุและในเขตเทศบาลก็จะมีพื้นที่ที่ทำธุรกิจมากกว่า ฉะนั้น การหาพื้นที่สำหรับให้ประชาชนได้พักผ่อนออกกำลังกายก็ได้รับความคิดเห็นจากชุมชนและชุมชนก็มีความต้องการสูง”

4.2.6. ด้านทักษะและความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน

ผู้ให้ข้อมูลมองว่าเป็นปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ ทักษะและความสามารถของผู้บริหารและคณะทำงาน เช่น นายกเทศมนตรีเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จบปริญญาโทจากอเมริกาด้านวิศวกรรมศาสตร์ มีประสบการณ์การณ์ในการบริหารงานในการเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพนัสนิคม 30 กว่าปี อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ทุกคนในเทศบาลต่างมีทักษะในงานของตนเอง ได้แก่ งานด้านการคลัง งานด้านการสาธารณสุข งานด้านวิชาการ งานด้านการศึกษา เป็นต้น และการได้รับโอกาสไปเข้าร่วมการอบรมภายนอกเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานและสามารถถ่ายทอด เสนอแนะปรับปรุงให้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างงานด้านการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ก็ต้องใช้ทักษะของผู้ปฏิบัติงานในการที่จะสามารถเผยแพร่เรื่อง Universal design กิจกรรมที่เกี่ยวข้องในโครงการให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจโดยทั่วกัน รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ ผ่านอุปกรณ์ที่ใช้ในการเผยแพร่ข่าวสารหรือสื่อต่างๆ โดยเมื่อได้รับนโยบายจากนายกเทศมนตรี ทางข้าราชการประจำต่างๆก็ต้องนำนโยบายมาปฏิบัติให้ได้ เป็นต้น โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ทักษะก็มีความสำคัญ อย่างความสามารถของท่านนายกถือเป็นปัจจัยความสำเร็จ 100% เพราะท่านเป็นคนมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์การณ์ในการบริหารงานในการเป็นนายกเทศมนตรีมา 30 กว่าปี อีกทั้งยังจบปริญญาโทจากเมืองนอก ด้านวิศวกรรม และมีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ถือว่าเกินร้อย เพราะท่านยินดีกับทุกภาคส่วน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “เจ้าหน้าที่ทุกคนมีทักษะในงานของตัวเองอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าคนที่รับผิดชอบโดยตรงอาจจะต้องมีมากกว่าคนอื่นมากหน่อย แต่พนักงานทุกคนเขาก็ให้ความร่วมมือ คือต้องยอมรับว่าพนักงานที่นี่เก่ง แต่บางที่มีงานอื่นเข้ามาอย่างงานนโยบาย งานหลักของกองก็จะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ของตัวเองไม่ว่าจะเป็นกองคลัง สาธารณสุข วิชาการ การศึกษา เป็นต้น”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ในส่วนของประชาสัมพันธ์ งานกฎหมาย ต้องเป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่เรื่อง Universal design เรื่องกิจกรรมนันทนาการ ที่ต้องมีทักษะ ความสามารถในการเชิญชวนประชาชนมาใช้บริการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่างๆรวมถึงผลการดำเนินงาน ของโครงการ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ทุกคนได้รับรู้ข่าวสาร ความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “ทักษะ ความสามารถก็มีส่วนสำคัญ สำหรับการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติจริง แต่ท้องถิ่นเรากำหนดไม่ได้ว่าเราจะได้คนที่มีความสามารถ ตามที่เราต้องการ มันอยู่ที่การฝึกฝนและการแนะนำ แนะนำคือการทำให้รู้ นำคือการทำให้เห็น ไม่รู้จัก ต้องหาคนที่รู้มาช่วยอธิบาย พอรู้แล้วก็มานำให้คนต่อไป”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ถือว่าเป็นสิ่งที่ควรต้องมีใน การดำเนินงาน อย่างท่านนายกมีนโยบายสั่งการมา ข้าราชการประจำก็ต้องนำนโยบายมาปฏิบัติ ถ้าไม่มีความรู้ความสามารถในงาน ก็จะไม่ประสบความสำเร็จได้ขนาดนี้ ซึ่งก็ต้องตามนายกให้ได้ ไม่ได้ก็ต้องศึกษา คนใหม่ก็ต้องศึกษา ไม่งั้นความยั่งยืนมันไม่เกิดขึ้น ซึ่งก็ถือว่าเป็นเทศบาลโชคดีที่ได้ นายกรวิชัยมา เพราะท่านจบปริญญาวิศวกรรมจากอเมริกา ท่านเสียสละมาช่วยท้องถิ่น”

4.2.7. ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า ชาวสารที่ เผยแพร่จากเทศบาลเปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนในการที่จะทำให้ประชาชนใน พื้นที่เกิดความเข้าใจ รับรู้ ชาวสารของการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของพัฒนาเมืองจาก ทางเทศบาลอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มโครงการจนสำเร็จโครงการ โดยทางเทศบาลจะวางแผนให้ ประชาชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการเช่น การแจ้งประธาน ชุมชน คณะกรรมการชุมชนของแต่ละชุมชน เจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใจกว้าง เป็นต้น รวมถึง ผู้รับเหมามาเข้าร่วมประชุมประจำเดือนเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารความคืบหน้าและติดตามผลการ ดำเนินงานโครงการ และในการประชุมทุกครั้งก็จะมีกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดบันทึกเนื้อหา ของการประชุมอย่างชัดเจน มีการแสดงความคิดเห็นผ่านประชาคม โดยมีนายกเทศมนตรีเข้าร่วม รับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะและความต้องการของชุมชนในพื้นที่ผ่านการประชุมพูดคุยอย่างเป็น ทางการและไม่เป็นทางการ โดยการสื่อสารด้วยวาจาซึ่งๆหน้าหรือ face-to face เพื่อช่วยสร้าง บรรยากาศความสัมพันธ์อย่างเป็นกันเองในระหว่างการประชุมระหว่างผู้บริหาร ทีมงาน เจ้าหน้าที่ โครงการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะการดำเนินโครงการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการติดต่อประสานงาน การดำเนินโครงการกับหลายภาคส่วนตลอดเวลาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลรายละเอียดที่สำคัญและให้ ประชาชนได้รับรู้ ชาวสาร ความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ โดยใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านกลุ่ม ไลน์ เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ รถประชาสัมพันธ์ และเสียงตามสายในพื้นที่ เป็นต้น อีกทั้งในการประชุม ประจำเดือน ก็จะเป็นการผลักดันให้เจ้าหน้าที่ มีการรายงานความคืบหน้าของโครงการเพื่อให้ ผู้บริหารได้เตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาในระหว่างการดำเนินโครงการ และให้

เจ้าหน้าที่โครงการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดการดำเนินโครงการ ผลการดำเนินโครงการ รายละเอียดผลการประชุมจัดทำเป็นเอกสารรายงานและให้มีการชี้แจงข้อมูลในที่ประชุมเพื่อรายงานรายละเอียดในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบและให้ผู้บริหารสามารถรายงานสภาพการดำเนินโครงการโดยภาพรวมได้ นอกจากนี้หลังจากเสร็จสิ้นโครงการก็มีการรวบรวมข้อมูลและถอดบทเรียนรายละเอียดสำคัญ ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาในโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในเทศบาลเมืองพนัสนิคมในด้านอื่นๆต่อไป โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “เรื่องการสื่อสารข้อมูลโครงการ อย่างเวลาใจกล้าเข้ามาร่วมประชุมทุกครั้ง ก็จะเป็นการประชุมในรูปแบบที่จะมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการของเทศบาล ให้การดูแล อำนวยความสะดวกเจ้าหน้าที่จากทางใจกล้า ในการประชุมทุกครั้ง ท่านนายกก็จะพยายามเน้นเรื่องการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าส่วนกองงานต่างๆ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้เข้าร่วมด้วย เพื่อให้ทุกๆส่วนได้รับรู้ การดำเนินโครงการร่วมกัน ซึ่งในการประชุมจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานในทุกๆขั้นตอนร่วมกัน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “การเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ มีส่วนสำคัญ ท้องถิ่นก็ถือว่าเป็นสะพานที่เชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน เพราะโครงการที่จะทำแต่ละโครงการ ต้องมาจากประชาชนทั้ง 12 ชุมชน ซึ่งจะต้องเห็นด้วยและคิดว่าโครงการนี้มีความสำคัญอย่างไร ตรงความต้องการหรือไม่ผ่านประชาคม ฉะนั้น ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้นำชุมชนกล่าวว่า “ผู้นำชุมชนและประชาชนในเทศบาลได้รับ ข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตในด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เราได้รับข้อมูลตั้งแต่เริ่มโครงการจนกระทั่ง สร้างสนามออกกำลังกาย สร้างสวนเพื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องจนสำเร็จโครงการ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานผู้นำชุมชนกล่าวว่า “โครงการที่เกิดขึ้นทางเทศบาลจะเรียกชุมชนก่อน คือจะเรียกประธานชุมชนหรือคณะกรรมการชุมชนเข้าไปพูดคุยกันก่อน เสร็จแล้วก็จะมีการแจ้งลูกบ้าน ซึ่งเมื่อก่อนจะมีการประชุมทุกเดือน เดือนละหนึ่งครั้ง ทั้งคณะกรรมการและผู้ช่วยคณะกรรมการก็จะไปประชุมที่ทำการของชุมชนนั้นๆ เสร็จแล้วก็จะมีการแจ้งลูกบ้านว่าเราได้รับข้อมูลข่าวสารอะไรมาบ้างจากเทศบาล เทศบาลจะทำอะไร เช่น จะมีการเทพื้น

ถนนใหม่ จะสร้างสวนเพื่อมวลชน ผู้นำชุมชนก็จะไปแจ้งกับชุมชนและให้เขาได้แสดงความคิดเห็นว่าดีหรือไม่ดี แต่ช่วงหลังๆก็มีการแจ้งผ่านไลน์กลุ่มของชุมชน เช่น ข่าวสารจากทางเทศบาล เมื่อคณะกรรมการชุมชนได้รับข้อมูลก็จะไปแจ้งกับทางลูกบ้านของตัวเองอีกที มีการแจ้งประโยชน์ในการดำเนินโครงการเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็ไม่เคยมีปัญหาและมีการประชุมพูดคุยกันตลอด และทางเทศบาลก็จะมีการประชุมใหญ่ร่วมกับทั้ง 12 ชุมชนทุก 2 เดือน โดยมีการแจ้งรายละเอียดโครงการให้ทุกชุมชนได้รับทราบ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “มีการให้ข้อมูลผ่านกลุ่มไลน์ เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ แต่ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ มีรถประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย เนื่องจากพื้นที่ในชุมชนค่อนข้างเล็ก ก็จะทั่วถึงอยู่แล้ว อีกทั้งเรายังมีประชุมใหญ่ทุกสองเดือน มีคณะกรรมการ ตัวแทนของประชาชน เช่น ผู้นำชุมชน ก็จะเข้าร่วมประชุมเป็นกระบอกเสียง ซึ่งทางหัวหน้าส่วนงานก็ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการเผยแพร่การดำเนินงานและให้ข้อมูลแก่คณะตัวแทนของประชาชนว่าตอนนี้เทศบาลกำลังทำอะไร มีโครงการอะไรบ้าง ชี้แจงความคืบหน้างบประมาณในโครงการรวมถึงการดำเนินงานอย่างเป็นระยะๆ ตลอด”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ทางเทศบาลจะแจ้งข้อมูลข่าวสาร วางแผนการประชุมเพื่อให้ประชาชน ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟัง เสนอแนะ ติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการผ่านประชุมประจำเดือน โดยมีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุมในแต่ละครั้ง มีการแสดงความคิดเห็นผ่านประชุมชมรม โดยมีท่านนายกเทศมนตรีเข้ามารับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะและความต้องการของชุมชนในพื้นที่ผ่านการประชุมพูดคุยร่วมกับชุมชน และมีการลงพื้นที่ ให้การสนับสนุนติดต่อประสานงานการดำเนินโครงการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้และช่วยชี้แนะแนวทางรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินโครงการ รายงานรายละเอียดภาพรวมของโครงการ และให้มีการรวบรวมข้อมูล ถอดบทเรียนการดำเนินโครงการ”

4.2.8. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ว่า หน่วยงานทุกภาคส่วนที่สนับสนุนและเกี่ยวข้องกับโครงการนี้ให้ความร่วมมือ สนับสนุนและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐบาลญี่ปุ่นหรือองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ แห่งญี่ปุ่น (ไจก้า) ที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและการให้ความร่วมมืออย่างเห็นได้

ชัดเจนในการดำเนินโครงการตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพท้องถิ่นของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ปัญหาความต้องการของประชาชน ร่วมวางแผน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบการดำเนินโครงการ ติดตามความคืบหน้าให้เป็นไปตามกำหนดการที่วางไว้และประสานงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน Universal design กับสถาบันการศึกษา ซึ่งภายหลังได้คัดเลือกให้ตัวแทนจากคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเข้าร่วมออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำรูปแบบสิ่งที่จะทำในโครงการ แลกเปลี่ยนความรู้รายละเอียดสำคัญในการดำเนินโครงการ ซึ่งช่วยให้ทางเทศบาลเมืองพนัสนิคมมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนสำรวจพื้นที่ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก ระดมความคิดเห็นกับประชาชนทุกวัย การสนับสนุน ติดตาม จนกระทั่งทำให้โครงการสามารถประสบความสำเร็จได้ตามกำหนดการ ทำให้เห็นประโยชน์ เห็นความคืบหน้าของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลางกล่าวว่า “โครงการนี้มีทุกภาคส่วนเข้าร่วม เราจะทำโครงการหรือกิจกรรมอะไร ถ้าเราขอความร่วมมือไปก็จะได้รับการตอบรับที่ดี คือพนัสนิคมค่อนข้างจะพร้อม เวลาจะดำเนินทำกิจกรรมอะไร ท่านนายกก็จะเชิญทุกภาคส่วนอยู่แล้ว พอเราทำหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมไป หน่วยงานต่างๆก็จะเข้าร่วมทุกครั้ง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ในการประชุมก็จะมีอบจ. ชมรมท้องถิ่นอำเภอพนัสนิคม อบต. หน่วยงานภาคราชการและภาคเอกชนเข้าร่วมในการเสนอแนะสนับสนุนโครงการ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “การประสานงานภายในไม่มีปัญหา เพราะทางเทศบาลเมืองพนัสนิคมมีชื่อเสียงอยู่แล้ว ทำให้ทางใจกล้าเชื่อมั่นและเข้าร่วมมือ ซึ่งทำให้เทศบาลมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนว่าเราจะต้องไปทางไหน อย่างอบจ.ก็จะสนับสนุนทางเทศบาลตลอดมา อย่างเวลาทำอะไรที่เกินประสิทธิภาพก็จะขออบจ.ให้ช่วยสนับสนุน อย่างใจกล้าก็เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนอย่างดีเต็มร้อย จะดีกว่านี้หากให้งบสนับสนุนเพิ่มมาพัฒนาต่อได้จะดีมาก เพราะการร่วมงานกันครั้งนี้ จากที่ไม่รู้จักว่าใจกล้าคือใคร ก็รู้จักจากการที่เขาเข้ามาตั้งแต่สำรวจพื้นที่เทศบาล วิเคราะห์ ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกให้ ติดตามจนกระทั่งโครงการสามารถประสบความสำเร็จไปได้ ช่วยเหลือทุกอย่างทำให้เห็นประโยชน์ เห็นความคืบหน้าเป็นรูปธรรม เขาสามารถอยู่ในใจคนพนัสนิคมได้”

4.2.9 ด้านอัตลักษณ์ท้องถิ่น

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นว่ามีส่วนทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จได้เช่นกัน เพราะประเพณีวัฒนธรรมก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้คนภายนอกรู้จักพินนิคมมากขึ้น อีกทั้ง การที่พินนิคมเป็นเมืองสะอาด เป็นเมืองน่าอยู่มากที่สุด มีการบริหารจัดการที่ดี ก็ทำให้คนภายนอกสนใจเมืองพินนิคมมากขึ้น อย่างโครงการของใจกล้าที่เข้ามา ก็เพราะเห็นจุดนี้และพิจารณาจากผลงานรางวัลต่างๆที่ได้รับและเกิดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพการทำงานร่วมกัน และยังประกอบไปด้วยชุมชนต่างๆหลายเชื้อชาติ เช่น ไทย ลาว จีน อยู่ด้วยกันอย่างสามัคคีช่วยเหลือกัน เคารพกัน ดังนั้น เวลาที่มีโครงการมาแล้วไปขอความช่วยเหลือ ประชาชนก็เต็มใจช่วย ซึ่งนอกจากจะทำให้โครงการประสบความสำเร็จแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้นอกเหนือจากนั้นคือ ได้รับความรักจากในชุมชนที่จะเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นไม่ว่าจะทำกิจกรรมหรือโครงการต่างๆที่เข้ามาได้อย่างยั่งยืน โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ปัจจัยอื่นๆ ก็มีส่วนทำให้โครงการสำเร็จ ถ้ามองว่ามีส่วนยังไง ก็เริ่มจากที่การที่คนภายนอกมองเข้ามาในเทศบาลก่อน เหมือนกับว่าเทศบาลเมืองพินนิคมตั้งอยู่บนที่ตั้งของเรา แต่ชื่อเสียงในการดำเนินกิจกรรมและโครงการต่างๆ มันมีความโดดเด่นออกไปไกล โดยเฉพาะตัวของท่านนายก ท่านสร้างชื่อเสียงให้กับเทศบาลเมืองพินนิคมตลอดมา เพราะฉะนั้น ต้องบอกว่าเทศบาลพินนิคมถือว่าเป็นที่รู้จักของทุกภาคส่วน ทำให้เขามีความสนใจอยากจะเข้ามาศึกษา พอมองเข้ามาในพินนิคมแล้ว เรามีจุดเด่นด้านศิลปะ วัฒนธรรม เรื่องจักรสาน หอพระพนัสบดีที่ศักดิ์สิทธิ์ ที่คนให้ความเคารพนับถือ มีศูนย์จักรสาน ที่ ทั้งศูนย์ส่งเสริมเครื่องจักรสานและศูนย์จักรสานที่ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งทั้งสองที่มีความโดดเด่นคนละอย่าง อย่างศูนย์ส่งเสริมเครื่องจักรสาน ก็จะมีคนทำที่เก็บรายละเอียดได้ดิบ ส่งขายเมืองนอก มีลวดลายที่เป็นลิขสิทธิ์ที่โด่งดังมาก ได้รับรางวัลจากญี่ปุ่นด้วย ส่วนศูนย์จักรสานที่ใหญ่ที่สุดในโลก ก็ได้รับรางวัลด้านศิลปะวัฒนธรรม และโชว์การจักรสาน เช่น ลวดลายพระรถเมรี โชว์ฝีมือการจักรสาน มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาเรียนรู้วิธีการจักรสานด้วย ซึ่งตัวศูนย์จะอยู่ในส่วนของชุมชนย่อยที่ โดยมีคนติดต่อเข้ามาดูเยอะมาก บางทีก็ติดต่อผ่านศูนย์โดยตรง บางทีก็ติดต่อผ่านเจ้าหน้าที่โครงการ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นเมืองสะอาดน่าอยู่ก็มีความโดดเด่น ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนก็มี อย่างเรื่องการออกแบบสิ่งแวดล้อมความสะอาดเพื่อมวลชนที่เราเริ่มในโครงการนี้ ก็ทำให้เทศบาลเมืองพินนิคมมีความโดดเด่นมาก จนสถาบันพระปกเกล้าได้จัดโครงการนำร่องเมือง Smart city โดยให้เทศบาลเมืองพินนิคมเข้าร่วมโครงการในระยะที่สองแล้ว เพราะเขามองว่าเทศบาลเมืองพินนิคม smart ซึ่งเรื่อง smart ไม่ได้

หมายความว่าต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้อย่างเดียว แต่ smart ในที่นี้คือ เมืองที่อยู่ดี คนมีสุข ตามนโยบายของเทศบาล เพราะเขามองว่าที่นี่เป็นเมืองอยู่ดี ศิลปะดี คุณภาพชีวิตของคนดี สิ่งแวดล้อมดี คุณภาพชีวิต คือได้ทุกด้าน การมีส่วนร่วมของประชาชนดี อย่างที่เรื่องศิลปะ วัฒนธรรมของเทศบาลที่มีการจัดงานประเพณีบุญกลางบ้าน ที่ยึดตามประเพณีไทย ลาว จีน ทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมซึ่งเป็นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องในโครงการของประชาชนที่มีส่วนจนโครงการสำเร็จไปได้”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “อัตลักษณ์ก็มีส่วนค่ะ อย่างงานประเพณีบุญกลางบ้าน ที่เราจัดกันมาเป็นสิบๆปีแล้ว ทางท่านนายกก็เน้นมากเรื่องการอยู่ร่วมกันทั้งไทย ลาว จีน ของคนสามเชื้อชาติได้อย่างมีความสุข ซึ่งในส่วนของงานประสัมพันธ์ เราจะสามารถมองเห็นภาพรวมของการมีส่วนร่วมได้กว้าง เพราะเราต้องประชาสัมพันธ์ ซึ่งก็ถือว่าเป็นความสำเร็จจริงๆที่สามารถนำไปสู่ความยั่งยืนได้ อย่างประเพณีบุญกลางบ้านก็จะมีการจัดขบวนโดยแยกกันเลย เช่น ขบวนเชื้อชาติไทย ขบวนเชื้อชาติจีน ขบวนเชื้อชาติลาว ขบวนยาวมาก เป็นชั่วโมง สองชั่วโมง จัดงานอย่างยิ่งใหญ่มาก แต่ปีนี้ไม่ได้จัดเพราะเจอโควิด ซึ่งแต่ละชุมชนก็จะเข้ามามีส่วนร่วมโดยแต่ละชุมชนก็จะโชว์ของตัวเอง ทุกคนให้ความร่วมมือดีมาก และจะเชิญอบต. ตำบลใกล้เคียง อำเภอ ตำรวจ โรงพยาบาล โรงเรียนทุกที่เข้าร่วม ส่วนเจ้าหน้าที่ก็จะแต่งตัวตามเชื้อชาติต่างๆ ซึ่งจะจัดช่วงต้นเดือน พฤษภาคม เทศกาลไหว้พระจันทร์ก็ใหญ่มาก ปิดถนนกันเลย”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “คือเรามีความเป็นธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่นอยู่แล้ว อย่างพณศนิคมก็จะเป็นเมืองที่เงียบสงบมานาน มีความเป็นธรรมชาติ มีชุมชนต่างๆ เช่น ไทย ลาว จีน ก็อยู่กันอย่างสามัคคี ช่วยเหลือกัน อย่างเวลามีงานประเพณี งานเทศกาลที่มีเดินขบวนแห่แต่ละบ้าน แต่ละชุมชน ก็มีความช่วยเหลือซึ่งกันมาเรื่อยๆ อย่างประเพณีใหญ่ๆ เขาก็จะออกมามีส่วนร่วม แต่บางประเพณี จะไปบอกให้ประชาชนจัดทำเองโดยไม่มีเทศบาลเป็นสะพานเชื่อมโยงแต่ละชุมชน จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ก็เป็นเรื่องที่ยาก อย่างเทศกาลไหว้พระจันทร์ทางเทศบาลหรือกองการศึกษาก็จะเดินออกไปเชิญชวน นำแผนไปปรึกษาผู้รู้ทุกบ้านเพื่อเชิญชวนให้ออกมาร่วมเทศกาล ถ้าไม่มีเทศบาลเป็นสะพานลงไปกระตุ้น ก็คงไม่ออกมา รูปแบบการเชิญชวนก็เป็นการออกไปทักทายประชาชน ถือว่าเป็นพี่น้องเป็นญาติกัน เวลาเมื่อไรก็จะช่วยเหลือก็เต็มใจช่วย ซึ่งนอกเหนือจากทำให้โครงการประสบความสำเร็จแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้มันมากกว่านั้น เราได้ความรักจากในชุมชน เราก็ต้องหาอัตลักษณ์หรือความเป็นธรรมชาติของท้องถิ่นเราให้เจอ แต่พณศนิคมมีอยู่แล้ว บางที่ไม่มีก็ต้องสร้างขึ้นมามาแต่ต้องใช้เวลา”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “อัตลักษณ์ที่ใช่ คือประเพณีวัฒนธรรมก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยทำให้คนรู้ว่าพันธนิคมของเราอยู่ตรงไหน จากแต่ก่อนที่คนไม่เคยรู้จักพันธนิคมวันนี้เราเป็นเมืองสะอาด เมืองน่าอยู่มากที่สุด มีการบริหารจัดการ ทำให้คนสนใจเมืองพันธฯ เข้ามาร่วมทำโครงการก็เพราะคัดเลือกจากผลงานที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังมีนวัตกรรมของท้องถิ่น ก็คือเป็นเมืองศูนย์จักรยานที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีงานเทศกาล ประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งการบริหารท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน จำเป็นต้องใช้อดีต ปัจจุบันและอนาคตมารวมกัน ถ้าจะเอาอนาคตอย่างเดียว ใครก็คิดได้ แต่ถ้าเอาอดีตมาปรับมาอยู่ในปัจจุบันเพื่ออนาคต มาประยุกต์ให้คนเห็น เพื่อให้คนอยากรู้จัก อยากมาเมืองพันธฯมากขึ้น ก็จะทำให้คนพันธนิคมความเป็นอยู่ดี กินดีได้มากขึ้น”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้นำชุมชนกล่าวว่า “สมัยก่อนชุมชนเราเป็นเหมือนชุมชนที่ถูกปิดเป็นทางผ่านไม่มีใครแวะเข้ามา คนในพื้นที่ก็จะรู้จักกันทั้งหมด เรามีการเคารพกันในชุมชน เด็กเคารพผู้ใหญ่ เราทำให้เขาเห็นตั้งแต่แรก เขาก็จะจำและทำเป็นตัวอย่าง อย่างสมัยก่อนผมเห็นพี่ตุ้มกันมานานมาก เราจะเรียกกัน ทักทายกันเสมอ ตลาดบน ตลาดล่าง ตลาดเก่า ตลาดใหม่อะไรก็ตาม ส่วนใหญ่จะรู้จักกันหมด เกือบทุกบ้านเพราะเรามีความเคารพกัน แต่อาจจะไม่ได้สนิทสนมกัน ซึ่งตรงนี้เรื่องความเคารพก็ควรจะรักษาไว้ ประเพณีต่างๆที่ดั้งเดิม ถ้าเรารักษาไว้และทำให้เป็นแบบอย่างผมว่าพันธนิคมก็น่าจะพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนได้ ซึ่งโดยส่วนตัวแล้วในเมืองใหญ่ก็ไม่ค่อยเห็นภาพนี้สักเท่าไร ผมเองก็ไม่ค่อยชอบหากมีความเจริญเข้ามาเยอะๆ ผมเคยเข้าไปประชุมโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ EEC ตอนนั้นก็มีการถามว่า พันธฯอยากจะได้อะไร อยากจะเป็นอะไร อยากเป็นเมืองอุตสาหกรรมไหม อยากเป็นเมืองที่มีสถานรักษาพยาบาลหรือเป็นเมืองท่องเที่ยวให้ชาวต่างชาติเข้ามาอยู่ ก็มีหลายหัวข้อให้เลือก แต่ผมคิดว่าน่าจะเป็นเมืองแห่งอาหารจะดีกว่า ถ้าคนเข้ามาอาศัยอยู่มากขึ้น ผมก็ว่ามันไม่น่าจะยั่งยืนแล้ว ผมว่าเป็นแบบนี้อย่างที่เป็นอย่างในปัจจุบันก็จะยั่งยืนกว่า ไปเรื่อยๆของเรา”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “อย่างเทศกาลบุญกลางบ้านที่เขาจัดทุกปี ถ้าได้มาเห็นก็จะรู้สึกถึงความสามัคคีของชุมชน ซึ่งมันก็ส่งผลให้คนเข้ามามีส่วนร่วมเวลาทางเทศบาลเรียกประชุม ขอความคิดเห็น และใครๆที่มาพันธฯก็บอกว่าเมืองพันธฯเป็นเมืองที่สะอาดจริงๆ อาหารก็ถูกอร่อย สะอาด อากาศก็ดี บริสุทธิ์ ก็เป็นจุดเด่นของพันธฯ”

นอกจากนี้ ผลลัพธ์ที่เทศบาลได้รับจากการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตครั้งนี้ ได้แก่

1. มีสวนสาธารณะที่ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน (Universal design) ตามมาตรฐานสากล
2. ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีสถานที่ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนที่มีความเหมาะสม
3. เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาคประชาชน เทศบาลเมืองพนัสนิคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่น (JICA)
4. เป็นสวนสาธารณะต้นแบบในการออกแบบตามหลัก Universal Design

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่ามี 9 ปัจจัยที่ส่งผลสำคัญ โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดไปน้อยสุดได้ดังนี้ 1. ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร 2. ด้านงบประมาณ 3. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 4. ด้านระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 5. ด้านความเข้าใจในรายละเอียดโครงการ 6. ด้านทักษะและความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน 7. ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 8. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 9. ด้านอัตลักษณ์ท้องถิ่น

4.3 ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

การจากวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คนและสัมภาษณ์กลุ่มจำนวน 12 คน ร่วมกับการค้นหาข้อมูลจากเอกสารโครงการ ได้ให้เห็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งผลการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสัมภาษณ์กลุ่ม พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโดยส่วนใหญ่มีความเห็นในเรื่องจำนวนบุคลากรเจ้าหน้าที่ งบประมาณที่จำกัด ความต้องการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสภาพแวดล้อมมีผลต่อการดำเนินโครงการ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ระบุว่า การดำเนินโครงการส่งเสริมการพัฒนาเมืองในอนาคต การขอรับงบประมาณการดำเนินโครงการอาจใช้เวลาอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนได้อย่างราบรื่น การนำโครงการนี้เข้าไปอยู่ในแผนการพัฒนาของท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น หรือเทศบาลควรรับรองงบประมาณการดำเนินโครงการขนาดเล็ก ซึ่งเป็นเสมือนการเริ่มโครงการ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในขณะที่รอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย

แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้เหตุผลในหลายประเด็น ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 ปัญหาด้านงบประมาณ

เรื่องงบประมาณสนับสนุนจะเป็นปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการและอาจส่งผลกระทบต่อในระยะยาวโดยเฉพาะโครงการระยะยาวที่ต้องใช้งบประมาณในการพัฒนาจำนวนมาก เช่น การปรับปรุงถนน ทางเดินเท้าที่เหมาะสมกับคนทุกวัยรอบเมืองเทศบาลเมืองพนัสนิคม เนื่องจากเทศบาลเมืองพนัสนิคมมีขนาดเล็ก อาจจะไม่สามารถหางบประมาณหรือรายได้สนับสนุนได้อย่างเต็มที่และเพียงพอต่อการพัฒนา ดังนั้น การจัดหางบประมาณที่เพียงพอจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้โครงการดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง ราบรื่น ซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่เพียงพอคือ เสนอโครงการไปยังหน่วยงานอื่นๆ เพื่อขอสนับสนุนเพิ่มขึ้นให้ครอบคลุมกับค่าใช้จ่ายของโครงการ โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชนมีจำกัด ส่งผลกระทบต่อกระบวนการในการขยายโครงการยังทำไม่ได้ทั่วถึงเพราะบางโครงการที่ต้องการดำเนินการใช้งบประมาณสูง มีระยะเวลาในการดำเนินโครงการนานอย่างเช่น การสร้างศูนย์ Day care ที่เป็นความต้องการแรกของชุมชน ทำให้เทศบาลและชุมชนจำเป็นต้องเลือกโครงการที่สามารถทำได้ภายใต้ระยะเวลาและงบประมาณที่ทางใจกำหนด ซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการ และความจำเป็นที่แท้จริงของแต่ละพื้นที่ในชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องขอสนับสนุนเพิ่มเติมจากส่วนกลาง อบจ. หรือเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเพื่อให้การขยายผลโครงการเกิดความต่อเนื่อง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “คำตอบคือพอแต่ไม่พอกับการทำศูนย์ day care ที่พนัสนิคมอยากทำซึ่งการทำศูนย์ day care ตอนนี้เป็นแผนที่มีรูปร่างเห็นชัดเจนขึ้นเนื่องจากท่านนายกได้ไปขอเงินสนับสนุนจากอบจ. จนตอนนี้เราก็สามารถของงบประมาณจำนวน 20 ล้านบาทมาทำศูนย์ฯ ได้แล้ว เพราะมันเป็นงบโครงการต่อยอดถ้าเราไม่ได้จากตรงนี้เราก็สามารถดำเนินเรื่องขอสภาพัฒน์ เพราะว่าเราทำโครงการนำร่องมาแล้ว ดังนั้นเวลาจะไปขออะไรเพิ่มเติมมันก็จะทำให้ง่ายขึ้น”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้บริหารระดับกลางกล่าวว่า “การสนับสนุนจากส่วนกลางเป็นส่วนสำคัญ การสนับสนุนเรื่องงบประมาณให้ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและมีคุณค่ามากที่สุดและเป็นจำนวนเงินที่

พอเพียงพอต่อโครงการนั้น ถ้าโครงการใดมีต้นทุนต่ำ ก็สามารถทำได้แต่จะเกิดความยากลำบากมากขึ้น บางโครงการต้องหาเงินในการระดมทุน แต่ท้องถิ่นไม่อยากจัดการเพื่อระดมทุน เพราะไม่ดีและเรามีหน้าที่ที่จะบริการชุมชน ต้องพึ่งงบจากส่วนกลางที่จัดสรรอย่างพอเพียง และมองโครงการในภาพค่าใช้จ่ายส่งเสริมให้พอเพียงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภาครัฐก็มีงบประมาณจำกัด แต่ก็ต้องดูว่าควรจะสนับสนุนเรื่องใดเป็นอันดับแรก”

4.3.2 ปัญหาด้านความต้องการ

ในปัจจุบันผู้คนในชุมชนต่างหันมาดูแลสุขภาพมากกว่าในอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนพิเศษ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ ทำให้ความต้องการพื้นที่ออกกำลังกายมีมากขึ้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมองว่าในอนาคตทางชุมชนต้องเพิ่มพื้นที่เหล่านี้ให้มากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้นำชุมชนกล่าวว่า “ถ้า universal design อย่างสวน ถ้าคนมาใช้จริงๆ ก็ยังไม่เพียงพออยู่แล้ว แต่ต้องบอกว่าทางท่านนายกก็เน้นให้มีที่ออกกำลังกายทุกชุมชนอยู่แล้ว ทุกชุมชนก็จะมีสถานที่ออกกำลังกาย และมีสนามกีฬา มีสวนสาธารณะของเทศบาลที่ยังสามารถรองรับคนได้อีก อย่างสวนก็ยังรองรับไม่พอเพราะตอนนี้มีแค่ชุมชน 9 ชุมชนเดียว แต่ด้านสถานที่ออกกำลังกายสำหรับคนทั้งเมืองก็คิดว่าเพียงพอ แต่อย่างเรื่อง Universal design จะเน้นเจาะกลุ่มผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ ตอนนี้ยังมีที่เดียว แต่สถานที่ด้านนอกก็ยังรองรับคนทุกวัยได้ แต่ท่านนายกก็มีแผนที่จะขยายไปอีกชุมชนหนึ่ง ซึ่งก็จะมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ทุกคนออกมาใช้เป็นระยะๆ อยู่แล้ว”

4.3.3 ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล

การดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จมีความจำเป็นต้องเตรียมกำลังคนและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมาดูแลการก่อสร้างและประสานงานภายในทีมเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างราบรื่น โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมองว่า โครงการนี้ยังคงขาดแคลนบุคลากรที่จะคอยกำกับดูแลโครงการให้เป็นไปตามแผน โดยเฉพาะบุคลากรด้านวิศวกรที่ถือว่าเป็นบุคคลสำคัญต่องานการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้การดำเนินงานโครงการเกิดความต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญมากที่ทางเทศบาลกำลังประสบในปัจจุบัน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ขาดบุคลากรเนื่องมาจากการย้ายราชการและการเกษียณอายุราชการของข้าราชการระดับบริหาร โดยเฉพาะตำแหน่งกองช่างและวิศวกร ทำให้ไม่มีผู้ที่จะคอยควบคุม ประสานงานก่อสร้างอย่างต่อเนื่องรวมถึงงานออกแบบโครงสร้าง

พื้นฐานทำให้ต้องจ้างผู้รับเหมาภายนอก อีกทั้งทำให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงมีภาระงานเพิ่มขึ้น ในการดำเนินโครงการจนส่งผลให้เกิดการติดตามที่ล่าช้าและไม่ทันต่อความต้องการในบางครั้ง เช่น การรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ การติดตาม ตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงสภาพสิ่งอำนวยความสะดวกที่เริ่มชำรุด เป็นต้น”

4.3.4 ปัญหาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การดำเนินโครงการมีอุปสรรคสำคัญที่โครงสร้างพื้นฐานของเมืองเดิม เช่น พื้นที่แคบเกินไป หรือแม้แต่สิ่งปลูกสร้าง อาคารเป็นโครงสร้างเก่าที่ยังไม่ได้รื้อออก ทำให้ดำเนินการปรับปรุงต่อยากลำบาก อีกทั้ง แม้ว่าโครงการจะดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว โครงการทุกโครงการต่างต้องการความร่วมมือจากคนในชุมชนให้ช่วยกันรักษาบ้านเมืองให้สะอาดและช่วยกันดูแลโครงการที่สร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “นายกเทศมนตรีก็จะมาดูว่า เรามึงบเท่าไร ท่านก็จะให้นโยบายมาว่าจะทำอะไร ก็จะมีทำแผนโครงการ ต่อมาท่านก็ดูไปจนถึง การสร้างศูนย์ Day care ซึ่งก็ถือว่าเป็นความต่อเนื่องของโครงการนี้ ซึ่งเทศบาลไม่มีงบประมาณ เราก็เลยต้องจัดทำแผนแล้วก็ขอรับงบประมาณจากอบจ.ชลบุรี ซึ่งในปีงบประมาณ 2563 ก็ได้จัดสรรงบประมาณให้แล้วจำนวน 20 ล้าน แต่เราก็ติดขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างที่ยังทำไม่เสร็จ และเรายังไม่ได้ส่งพื้นที่เพราะยังไม่ได้รื้ออาคารเก่าออก เพราะพอช่างก็ไม่มี ซึ่งเป็นการรองรับผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในวันข้างหน้า และความยั่งยืนเราก็จะดูว่าปีนี้และทำอันนี้แล้ว ก็จะดูในปีต่อไปว่ามีโครงการอะไรบ้างที่ต้องทำ เพื่อฟื้นฟู ดูแลเกี่ยวกับคน เพื่อให้มีความสะดวกสบาย อย่างในเทศบาลก็จะมีสวนสาธารณะทั่วทุกมุมเมือง ใครอยู่ที่ไหนก็สามารถไปใช้บริการได้ ไม่ต้องข้ามถนน ซึ่งเทศบาลเมืองพนัสนิคมก็ไม่ได้มีพื้นที่เยอะ ซึ่งนายกเทศมนตรีเขาก็จะเช่าที่ดินจากศาลเจ้า วัดโรมันคาทอลิก เพื่อทำสวนและสร้างที่ออกกำลังกายเพิ่ม”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “จริงๆพนัสนิคมเป็นเมืองสะอาด คนในชุมชนเราก็ช่วยกันรักษาความสะอาดกันมาอยู่แล้ว หากบ้านไหนหรือที่ไม่สะอาดเราก็จะไปชี้แจงไปแนะนำ ถ้าเกิดเขาไม่ทำตามเราก็จะประสานกับทางเทศบาลให้เขาเข้ามาช่วยจัดการ เพราะเราให้ความสำคัญในเรื่องความสะอาดมาก ถ้าจะให้มันยั่งยืนก็คือ ความสะอาดจะต้องต่อเนื่อง พนัสนิคมก็ต้องเป็นเมืองที่สะอาดตลอดไป ถ้าสะอาดบ้าง ไม่สะอาดบ้าง ใครผ่านเข้ามาก็จะเอาไปตำหนิ นินทาได้ ซึ่งประธานชุมชนของแต่ละชุมชน ทุกคนช่วยกันทำอยู่แล้ว นอกจากถนนสะอาดแล้ว บริเวณบ้านเราก็ต้องทำให้สะอาด”

4.3.5 ปัญหาด้านปัจจัยสภาพอากาศที่มีผลต่อการก่อสร้าง

การก่อสร้างโครงการนำร่องมีความคลาดเคลื่อนในเรื่องของระยะเวลา เนื่องจากวิธีการได้มาของผู้รับเหมาก่อสร้าง ความสามารถ และสภาพอากาศที่ไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในช่วงดำเนินการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน โดยเกิดฝนตกในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม พ.ศ.2561 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามระยะเวลาที่กำหนด อีกทั้ง ยังมีปัญหาคนงานก่อสร้างลาออก ทำให้แผนการดำเนินงานล่าช้าออกไปหลายเดือน คณะทำงานควรมีการคาดการณ์ถึงสภาพภูมิอากาศล่วงหน้าและมีการประเมินความเสี่ยงที่สามารถเกิดขึ้นได้ในช่วงดำเนินโครงการเพื่อเกิดผลกระทบให้น้อยที่สุดสำหรับการดำเนินโครงการต่อไป รวมถึงควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์กำลังคนให้พร้อมรวมทั้งควรมีการติดตามความคืบหน้า รายงานข้อมูลกับทางผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนให้ทราบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเตรียมตัวและรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทันเวลาที่ ควรมีการเลือกสรรผู้รับเหมาที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่ที่จะเข้ามาทำในแต่ละโครงการ เพื่อทำการพัฒนาคุณภาพและทำให้พื้นที่ที่โครงการมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “ระยะเวลาในการก่อสร้างหลังจากที่ประมูลไปแล้ว ก็จะมีปัจจัยภายนอกที่เหนือความคาดหมายที่เราจะควบคุม ซึ่งผ่านการทำสัญญาก่อสร้างไปแล้ว และก็อยู่ในความรับผิดชอบของช่างก่อสร้าง แต่ก็จะมีส่วนล่าช้าจากสภาพอากาศ ถ้าทำเสร็จเร็วเราก็จะเห็นผลได้เร็ว”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้นำชุมชนกล่าวว่า “แต่ว่าการดำเนินงานก่อสร้างที่เริ่มทำในช่วงมกราคมถึงมีนาคม 2561 เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะช่วงนั้นฝนตกทุกวัน ช่างก่อสร้างทำงานด้วยความยากลำบากมาก คนงานก็มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก บางชุมชนก็มีพื้นที่จำกัดในการทำสวนลักษณะแบบนี้ มีพื้นที่น้อยเวลาที่ชุมชนอยากจะใช้สนามก็จะมาใช้สนามที่มี”

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบปัญหาสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้ ด้านงบประมาณ ด้านความต้องการของชุมชน ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านปัจจัยสภาพอากาศที่มีผลต่อการก่อสร้าง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวล้วนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการที่ต้องหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการรวบรวมข้อมูลวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ความร่วมมือจากองค์กรต่างประเทศ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาอุปสรรคสำคัญของโครงการคือขาดงบประมาณในการดำเนินโครงการ ผู้ให้ข้อมูลจึงมองว่าหากมีองค์กรต่างประเทศมาให้การสนับสนุนจะทำให้โครงการสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลางกล่าวว่า “ถ้าเรามีองค์กรต่างประเทศมาสนับสนุนเรา หรือว่ามาติดต่อ ร่วมงานกับเราตลอดก็ถือว่าเป็นเกียรติสำหรับเรา ไม่ถือว่ามีข้อเสียอะไร ก็ยังอยากได้รับการสนับสนุนต่อไปแบบนี้ ก็ทำให้เราได้รับการพัฒนา ซึ่งของพนัสนิคมเองตอนเริ่มแรกเราก็ทำโครงการเป็นเมืองคูมิตรกับประเทศแคนาดา ทำให้เรามีคอมพิวเตอร์มาใช้งานเริ่มแรก ซึ่งการพัฒนาที่มีต่างประเทศเป็นพี่เลี้ยงหรือมาช่วยพัฒนาแบบนี้ มีประโยชน์มาก เพราะทำให้เราได้แอกทิฟ ทำให้เราได้รู้ถึงแนวทางการพัฒนาแบบสากลอีก ไม่ได้อยู่แต่ท้องถิ่นอย่างเดียว ทำให้เรามองเห็นมุมมองที่แตกต่างออกไป”

2. การสร้างทรัพยากรบุคคลในชุมชน

ปัญหาสำคัญของโครงการอย่างหนึ่งคือ การขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่จะเข้ามาวางแผนดำเนินการ กำกับดูแลให้โครงการเป็นไปตามแผน ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจึงมองว่า เยาวชนรุ่นหลังคือกำลังสำคัญที่จะมาดูแลชุมชนต่อไป และควรที่จะเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนมากขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “จะต้องทำให้คนรุ่นปัจจุบันเป็นต้นแบบก่อน คนรุ่นหลังสนใจเขาก็จะมามีส่วนร่วม เราก็จะให้ความสำคัญกับเขาให้เข้ามาเป็นคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการแผนพัฒนาเพื่อทำให้เขาได้มีส่วนร่วมโดยการฟังเสียงจากคนรุ่นใหม่ว่าเขาต้องการอะไร ซึ่งในพนัสนิคม คนส่วนใหญ่จะสามารถคุยกันได้ โดยไม่ค่อยมีข้อขัดแย้ง ถ้ามีข้อขัดแย้งก็สามารถชี้แจงเหตุผลและผลให้กันละกันฟังได้ เราถึงได้เป็นเมืองแบบนี้ ถึงจะมีความเห็นต่างแต่ทุกคนก็ถือเป็นคนพนัสที่ต้องพัฒนาไปด้วยกัน ส่วนใหญ่ก็จะให้ความร่วมมือ แต่คนที่ไม่ให้ความร่วมมือแต่ก็ไม่ได้ขัดแย้ง พอเราทำแล้ว ถ้าเขาเห็นว่าดีก็จะกลับมาสนับสนุนเรา”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “อนาคตของพนัสนิคม ควรจะสร้างคน เพราะเราอายุไม่ค้ำฟ้า เพราะฉะนั้นเรื่องการปลูกฝังสิ่งที่ดีให้กับคนรุ่นต่อไป การให้ศักยภาพในการที่เขาจะคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่นของเราต่อไปเป็นสิ่งสำคัญมากเพื่อให้สิ่งที่ทำมาไม่หายไป คือการสร้าง

คน อย่างด้านการศึกษา เรื่องวัฒนธรรม เอ็งกอ เป็นศิลปะการแสดงของชาวจีน แต่ก่อนเรามีโรงเรียน ในการควบคุมอยู่ 4 โรงเรียน และอยากให้มีบทเรียนของท้องถิ่นเป็นการบรรจุในบทเรียน มีครูมาฝึก ถ้าเด็กชอบก็จะเกิดการสอนต่อไป ซึ่งเรากลัวว่าตรงนี้จะหายไป อย่างในปัจจุบัน การเต้นเอ็งกอ อาจจะปิดเป็นไปแล้ว ซึ่งเขาอาจไม่มีรากที่ยังลึกก็ต้องรักษาตรงนี้ต่อไป ถ้าฐานไม่แข็งแรง และราก เราไม่ลึกก็จะอยู่ไม่ได้”

3. การสื่อสารกับคนในชุมชน

ในการดำเนินโครงการใหม่ๆในชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับทราบและ ช่วยกันให้ความร่วมมือกับหน่วยงานเพื่อให้การดำเนินโครงการสำเร็จลุล่วงตามแผน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มหัวหน้างานและคณะทำงานกล่าวว่า “อย่างงานประชาสัมพันธ์ พี่ ทำตามนโยบายอยู่แล้ว ฉะนั้น ทางเทศบาลมีโครงการหรือกิจกรรมอะไร เราทำอยู่แล้ว เพราะเรามี หน้าที่ในการเผยแพร่ให้ภายนอกเขาได้รับรู้ ชาวสารก็ทำต่อเนื่องอยู่แล้ว อย่าง Universal design ก็ เน้นเรื่องสุขภาพ เด็ก ผู้สูงอายุ ไม่ต้องเดินทางไกลไปออกสุขภาพ ซึ่งก็เป็นความสะดวก อย่างท่าน นายกเน้นทุกเรื่องอยู่แล้ว ก็พยายามจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ซึ่งภายในก็ช่วยกันกับทุกภาคส่วน ทำให้พันธูโตเด่นขึ้นมา ซึ่งการทำงานประชาสัมพันธ์ก็ต้องรู้ทุกเรื่อง ไปเรียนรู้ทุกเรื่อง แล้วเอาสิ่ง ที่ ได้มาเผยแพร่ให้คนในชุมชนรับรู้ ซึ่งก่อนจะเผยแพร่ได้ก็ต้องเข้าใจรายละเอียดก่อน ก็เลยทำให้เรามี ข้อมูลค่อนข้างเยอะในการเผยแพร่”

จากการวิจัยพบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการส่งเสริม ความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีมีดังนี้ ความ ร่วมมือจากองค์กรต่างประเทศ การสร้างทรัพยากรบุคคลในชุมชน การสื่อสารกับคนในชุมชน

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 2. ศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง กลุ่มหัวหน้าแผนงานและคณะทำงานของโครงการและกลุ่มผู้นำชุมชนของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จำนวน 21 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบคำถามสัมภาษณ์และนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุป อภิปรายผลและเสนอแนะร่วมกับการศึกษาจากเอกสาร โดยจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย
2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ผ่านกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสัมภาษณ์กลุ่ม รวมถึงการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง มาสังเคราะห์เพื่อสรุปผลข้อมูลถึงที่มาและสาระสำคัญในการดำเนินโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและสาระสำคัญในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต มีจุดประสงค์เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนในประเทศไทยและเพื่อพัฒนาเครื่องมือหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการนำกรอบแนวคิดไปปฏิบัติใช้จริงและมาตรการสำหรับการวัดความยั่งยืนของการ

พัฒนาเมืองในอนาคต โดยแผนพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มี 3 ยุทธศาสตร์สำคัญที่จะนำไปสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการบริการสาธารณะที่มีมาตรฐานในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองให้มีความสะดวกสบายสำหรับคนทุกวัย และยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเมืองให้มีเอกลักษณ์โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น จากยุทธศาสตร์ข้างต้นได้นำมาจัดตั้งโครงการสำคัญ ได้แก่ โครงการปรับปรุงทางลาด ทางเท้า ทางม้าลาย สัญญาณไฟจราจรและป้ายบอกทางในเขตเมืองเก่าของเทศบาลเมืองพนัสนิคม โครงการปรับปรุงสนามกีฬาเทศบาลเมืองพนัสนิคม โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองพนัสนิคม โครงการปรับปรุงทางเท้าเส้นทางรอบนอกเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 6 โครงการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเทศบาลเมืองพนัสนิคมและโครงการปรับปรุงสวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 เทศบาลเมืองพนัสนิคมภายใต้แนวคิด การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) ซึ่งเป็นโครงการนำร่องที่ทางเทศบาลเมืองพนัสนิคมร่วมกับใจกล้า และดำเนินการแล้วเสร็จไปเมื่อปีพ.ศ.2561 การกำหนดยุทธศาสตร์เป็นเรื่องสำคัญซึ่งตรงกับ Raudeliuniene, Tvaronaviciene, & Dzemyda (2014) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการเพื่อสังคมให้มีความยั่งยืนในสภาวะเศรษฐกิจโลก (Towards Economic security and sustainability : Key success factors of sustainable entrepreneurship in conditions of global economy) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการเพื่อสังคมให้มีความยั่งยืน ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนจากความเข้าใจในการบริหารจัดการธุรกิจ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง เหมาะสม 2. ด้านกลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค 3. ด้านการพัฒนาความสามารถความเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม อาทิ มีความคิดที่เป็นระบบ มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ ไกล ผสมผสานความแตกต่าง ความสามารถบริหารจัดการกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น และ 4. ด้านความสามารถทางการแข่งขันโดยการบริหารที่เน้นการสร้างมูลค่าทางธุรกิจและการตลาด

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันถึงความสำคัญในด้านปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณและปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเทศบาลเมืองพนัสนิคมมีผู้บริหารระดับสูง ซึ่งก็คือ นายกเทศมนตรีที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

เป็นนักพัฒนาและมองวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นได้ดี และดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีมายาวนาน ทำให้นโยบายจากผู้บริหารไม่มีการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล เลขา นายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองในหน่วยงานของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ต่างให้การสนับสนุนการทำงาน of เจ้าหน้าที่อย่างเต็มที่ในทุกกระบวนการ ให้ความร่วมมือ ติดต่อประสานงานและรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ฝ่าย ทำให้การดำเนินงานสามารถดำเนินโครงการได้โดยราบรื่น มีการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรต่างประเทศและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีการชักชวนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนตั้งแต่การประชุม ระดมความคิด การสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผ่านประชาคมและมีผู้นำชุมชนเป็นผู้แทนประชาชนในการประชุมกับทางเทศบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละเดือนเพื่อรับรู้ความคืบหน้าในการดำเนินโครงการร่วมกันจนกระทั่งเสร็จสิ้นขั้นตอนการดำเนินโครงการ

5.1.2.1 ความเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่ามี 9 ปัจจัยที่ส่งผลสำคัญ โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดไปน้อยสุดดังนี้

1. ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สามารถดำเนินการจนสำเร็จได้นั้นเพราะมีนายกเทศมนตรี ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมถึงผู้บริหารระดับรองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล เลขานายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองที่ให้การสนับสนุนการทำงาน of เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงาน ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ติดต่อประสานงานและรับฟังความคิดเห็น ความต้องการจากประชาชน ซึ่งตรงกับ Peter Morris W.G.(1994) ที่ได้กล่าวถึงเรื่องการบริหารโครงการไว้ในหนังสือหนังสือ The Management of Project ว่าผู้บริหารโครงการตลอดจนกำลังพลทุกคนเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการสร้างทัศนคติและแรงจูงใจเชิงบวกให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องสำคัญต่างๆ ต่อไปนี้ การสนับสนุนและความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ความร่วมแรงร่วมใจด้วยการทำงานเป็นทีม เสริมสร้างโลกทัศน์เชิงบวก

2. ด้านงบประมาณ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่กล่าวถึงปัจจัยสำคัญอันดับสองที่ทำให้โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สามารถดำเนินการจนสำเร็จได้นั้น คือปัจจัยด้านงบประมาณ ซึ่งตรงกับแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของโครงการของ David Cleland L.(1994) กล่าวว่าสิ่งที่วัดผลความสำเร็จของโครงการจะพิจารณาจากองค์ประกอบความสำเร็จที่สำคัญ 3 อย่าง ได้แก่ 1. ด้านเวลา คือ การดำเนินโครงการเสร็จสมบูรณ์ได้ในระยะเวลาที่กำหนดตามระยะเวลาโดยรวมทั้งโครงการและสามารถดำเนินกิจกรรมย่อยๆในแต่ละกิจกรรมได้ตามกำหนด 2. ด้านการเงิน คือ การดำเนินงานโครงการที่มีการบริหารจัดการการเงินได้มีประสิทธิภาพ โดยมีการควบคุมระมัดระวังการใช้งบประมาณ รายจ่ายของโครงการ การกำหนดวงเงิน การเบิกจ่ายตามวงงาน การจัดวางระบบรายงานทางการเงินและระบบการตรวจสอบต่างๆ 3. ด้านประสิทธิผล คือ การทำงานให้บรรลุเป้าหมายของผลงานและวัตถุประสงค์ของโครงการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่กล่าวถึงปัจจัยสำคัญอันดับสามคือด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ทำให้โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สามารถดำเนินการจนสำเร็จได้ เนื่องจากชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการที่อยากมีโครงการ มีการประชุมร่วมกันกับทางเทศบาล การระดมความคิดและสอบถามความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 12 ชุมชนผ่านประชาคม รวมทั้งทางเทศบาลได้มีการชี้แจงรายละเอียดและความคืบหน้าของโครงการต่อผู้นำชุมชนในการประชุม รวมทั้งระดับผู้บริหาร หัวหน้าส่วน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนก็เข้าร่วมด้วยเพื่อ ให้อำเภอ การดำเนินโครงการร่วมกันตลอดการดำเนินโครงการ ซึ่งตรงกับที่คณะอนุกรรมการกำกับการอนุรักษ์ตามแผนปฏิบัติการ 21 และการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นิยามการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย เป็นการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุก ๆ ด้านอย่างสมดุล บนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม ด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเท่าเทียม” และตรงกับดร.แบร์นาร์ แซงโตรส (2561) กล่าวถึงเมืองในอนาคตว่าต้องเผชิญกับความท้าทายมากมายแต่ก็เป็นโอกาสที่ดีครั้งสำคัญ เช่น การมีโอกาที่จะสร้างการมีส่วนร่วมของพลเมือง และการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีให้กับพลเมือง เป็นต้น อนาคตของเมืองส่งผลกระทบต่อทุกคน เพราะเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องนับตั้งแต่การขนส่งสาธารณะ สิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกต่าง ๆ สาธารณูปโภค เช่น น้ำและพลังงาน ไปจนถึงการมีส่วนร่วมของสังคม สุขภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย

4. ด้านระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงระยะเวลาในการดำเนินโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดำเนินการในระยะสั้น รายละเอียดโครงการจึงมีความเหมาะสมและเพียงพอจนสามารถดำเนินการจนสำเร็จได้ทันกำหนดการ โดยเริ่มจากทางเทศบาลยื่นเสนอโครงการกับทางใจก้า จากนั้น จึงได้รับการวิเคราะห์และมีการประเมินสภาพพื้นที่จริงก่อนเริ่มดำเนินโครงการ โดยทางใจก้าเป็นผู้วางแผนการดำเนินโครงการและกำหนดระยะเวลาให้กับทางเทศบาลที่สอดคล้องกับการดำเนินงานในช่วงระยะเวลา 3 ปี ซึ่งมีการวางแผนงานในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจนและเป็นมาตรฐาน ทำให้เทศบาลสามารถดำเนินการตามระยะเวลาที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ David Cleland L(1994) กล่าวว่าสิ่งที่วัดผลความสำเร็จของโครงการคือปัจจัยด้านเวลา หมายถึง การดำเนินโครงการจนเสร็จสมบูรณ์ได้ในระยะเวลาที่กำหนดตามระยะเวลาโดยรวมทั้งโครงการและสามารถดำเนินกิจกรรมย่อยๆในแต่ละกิจกรรมได้ตามกำหนดการ

5. ด้านความเข้าใจในรายละเอียดโครงการ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงความเข้าใจในรายละเอียดโครงการระหว่างใจก้าและเทศบาลเมืองพนัสนิคมว่า ต้องมีความเข้าใจรายละเอียดข้อมูลของโครงการอย่างตรงกัน ถึงจะสามารถดำเนินการไปด้วยกันได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการและไม่เกิดข้อขัดแย้งอย่างเรื่องแนวคิด Universal design ในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชนที่ทำในโครงการครั้งนี้ ถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองช่างและผู้รับเหมาที่ควร จะรู้และเข้าใจอย่างชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับรองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ปรียากร (2561) ที่ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการโครงการ พบว่าผู้จัดการโครงการและทีมงาน จำเป็นต้องร่วมกันในการสร้างความเข้าใจภารกิจโครงการด้านต่างๆ คือ 1. จุดมุ่งหมายในระดับกลยุทธ์หรือระดับแผนงาน พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับตัวชี้วัด 2. วัตถุประสงค์และค่าเป้าหมายหรือตัวชี้วัดของโครงการ 3. แนวทางการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ในแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องผลงานหรือผลผลิต (Project outputs) และรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการ (Project inputs or activities) 4. ลักษณะเฉพาะ (uniqueness) ของโครงการ ตามข้อกำหนดว่าด้วยเงื่อนไขภายนอกที่สำคัญ (Important assumptions) ที่อาจจะมีผลกระทบต่อการบริหารและการจัดการโครงการ

6. ด้านทักษะและความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงทักษะและความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยความสำเร็จส่วนหนึ่งของการดำเนินโครงการ คือ ทักษะและความสามารถของผู้บริหารและคณะทำงาน เช่น นายกเทศมนตรีเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จบปริญญาโทจากอเมริกาด้านวิศวกรรมศาสตร์ มีประสบการณ์การณ์ในการบริหารงานในการเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพนัสนิคม 30 ปี อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ทุกคนในเทศบาลต่างมีทักษะในงานของตนเอง ได้แก่ งานด้านการคลัง งานด้านการสาธารณสุข งานด้านวิชาการ งานด้านการศึกษา เป็นต้น และการได้รับโอกาสไปเข้าร่วมการอบรมภายนอกเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานและสามารถถ่ายทอด เสนอแนะปรับปรุงให้สามารถดำเนินงานโครงการได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ เช่น งานด้านการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เป็นงานที่ต้องใช้ทักษะของผู้ปฏิบัติงานในการที่จะสามารถสื่อสารประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เรื่อง Universal design กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องในโครงการเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจโดยทั่วกัน รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ และสามารถใช้อุปกรณ์ในการเผยแพร่ข่าวสารผ่านช่องทางหรือสื่อต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเมื่อได้รับนโยบายจากนายกเทศมนตรีมาแล้ว ทางเจ้าหน้าที่และข้าราชการประจำต่างๆก็ต้องทำความเข้าใจ และสามารถนำไปสื่อสาร อธิบายข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันจนกระทั่งนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งตรงกับ Lucy Brow (2015) กล่าวว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับบุคคลที่มีทักษะ ความเชี่ยวชาญ คือ คนที่มีความสามารถในทีมที่ทำให้โครงการสามารถประสบความสำเร็จ โดยเจ้าหน้าที่โครงการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับโครงการ จะต้องมีภาวะดีหรือร้อน มุ่งมั่นในการทำงานกับทีมและควรมีการแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกันที่มีต่อโครงการและมุ่งสู่ความสำเร็จ หากผู้บริหารโครงการขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมในการเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ที่ไม่สอดคล้องร่วมกันกับทีม ก็จะส่งผลให้โครงการเกิดความล้มเหลวได้ ซึ่งผู้บริหารโครงการควรมอบหมายงานที่เหมาะสมแก่สมาชิกในทีมและมีการตรวจสอบ ติดตามการทำงานของคนในทีมอย่างสม่ำเสมอ

7. ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า ข่าวสารที่เผยแพร่จากเทศบาลเปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนในการที่จะทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความเข้าใจ รับรู้ ข่าวสารของการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองจากทางเทศบาลอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เริ่มโครงการจนสำเร็จโครงการ โดยทางเทศบาลจะวางแผนให้ประชาชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ มีการแจ้ง

ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์แผนงานให้แก่ประชาชนในเทศบาลได้รับรู้ เช่น การแจ้งประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชนของแต่ละชุมชน เจ้าหน้าที่ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงผู้รับเหมา เป็นต้น โดยทางเทศบาลจะนัดหมายและเชิญมาเข้าร่วมประชุมประจำเดือนกับทางเทศบาล เพื่อแจ้งข้อมูล ข่าวสารความคืบหน้ารวมถึงผลการดำเนินงานโครงการในแต่ละขั้นตอน และในการประชุมทุกครั้งก็ จะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชุมอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีการใช้อุปกรณ์ที่เป็นช่องทาง ในการเผยแพร่ข้อมูล เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย การแจ้งข่าวสารกำหนดการไปยังกลุ่ม ไลน์ที่มีชุมชนในเทศบาลเป็นสมาชิก เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ชัดเจนและมีความเข้าใจเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงกับเอกกมล เอี่ยมศรี (2555) ที่กล่าวว่าโครงการจะมีคุณภาพได้นั้น ควรมีการ สื่อสารที่เหมาะสม หากในการบริหารจัดการโครงการมีการสื่อสารรายละเอียดแผนงานไม่ดีหรือขาด ความร่วมมือและไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาตามความต้องการตามที่สมควรจากสมาชิก ในทีมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ก็อาจทำให้โครงการขาดคุณภาพได้ ดังนั้น ผู้จัดการโครงการจำเป็นต้อง มีทักษะด้านการสื่อสารที่ดีและมีรูปแบบการสื่อสารครบวงจรที่สนับสนุนการสนทนาในแบบที่เป็น ทางการและไม่เป็นทางการเพื่อติดตามความคืบหน้าและผลสำเร็จของโครงการ

8. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องของโครงการไว้ว่า หน่วยงานทุกภาคส่วนที่สนับสนุนและเกี่ยวข้องกับโครงการนี้ให้ความ ร่วมมือ สนับสนุนและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะ หน่วยงานของรัฐบาลญี่ปุ่นหรือองค์กร ความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (ไจก้า) ที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและการให้ความ ร่วมมืออย่างดีในการดำเนินโครงการตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพท้องถิ่นของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ปัญหา ความต้องการของประชาชน การวางแผน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การติดตามความ คืบหน้าให้เป็นไปตามกำหนดการ รวมทั้งช่วยเหลือประสานงานกับหน่วยงานสถาบันการศึกษาที่ เกี่ยวข้องในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน universal design ซึ่งภายหลังได้ คัดเลือกให้ตัวแทนจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบังเข้าร่วมออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำรูปแบบและ แลกเปลี่ยนความรู้รายละเอียดสำคัญในการดำเนินโครงการ ซึ่งช่วยให้ทางเทศบาลเมืองพนัสนิคมมี ทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ตั้งแต่ขั้นตอนสำรวจพื้นที่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายใน ภายนอก การระดมความคิดเห็นร่วมกันกับประชาชน การสนับสนุน ติดตามจนกระทั่งทำให้ โครงการสามารถประสบความสำเร็จได้ ทำให้เห็นถึงประโยชน์ เห็นความคืบหน้าของการดำเนินงาน อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งตรงกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย ต้นศรีสกุล (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคามที่

กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนว่ามีกระบวนการดำเนินการ 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1. การศึกษาชุมชน 2. การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน 3. การจัดลำดับความต้องการและปัญหาชุมชน 4. การวางแผนแก้ปัญหา 5. การพิจารณาวิธีการดำเนินงาน 6. การดำเนินงาน 7. การประเมินผลงาน และ 8. การทบทวนเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมจากบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ภายนอกและหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนั้นยังพบว่า การพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนสามารถช่วยให้ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานรัฐ มีแนวทางในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างถูกต้องและครอบคลุมกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยกระบวนการดำเนินงานที่เน้นหลักการและทฤษฎี เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำรูปแบบการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนนี้ไปใช้แก้ไขปัญหาชุมชนที่ไม่ยั่งยืนอื่นๆต่อไป

9. ด้านอัตลักษณ์ท้องถิ่น

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นว่ามีส่วนทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จได้เช่นกัน เพราะประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้คนภายนอกได้รู้จักพินสนิคมมากขึ้น อีกทั้ง การที่พินสนิคมเป็นเมืองสะอาด เป็นเมืองน่าอยู่ เป็นเมืองที่มีการบริหารจัดการที่ดี ก็ทำให้คนภายนอกก็ความสนใจเมืองพินสนิคมมากขึ้น อย่างโครงการของใจก้าที่เข้าร่วมดำเนินการกับทางเทศบาล ก็เพราะมองเห็นถึงความโดดเด่นดังกล่าว รวมถึงมีการพิจารณาจากผลงานรางวัลต่างๆที่ทางเทศบาลได้รับ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ ในเทศบาลเมืองพินสนิคม ยังประกอบไปด้วยชุมชนต่างๆ หลายเชื้อชาติ เช่น ไทย ลาว จีน ที่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี มีการช่วยเหลือพึ่งพากัน เคารพกัน ดังนั้น เวลาขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือในการดำเนินโครงการ ประชาชนก็เต็มใจช่วยอย่างเต็มที่ ซึ่งนอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้้นอกเหนือจากนั้นก็คือ การที่ได้รับความรัก ความเชื่อมั่นจากชุมชน จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเพื่อร่วมมือ ร่วมใจในการทำกิจกรรมหรือการดำเนินโครงการต่างๆที่เข้ามาได้อย่างยั่งยืน ซึ่งตรงกับผานิตย์ ธิรพลงาม (2552) ที่มีการศึกษาเรื่องการติดตามและประเมินผลโครงการเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ เทศบาลตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนส่วนมากมีความพึงพอใจชุมชนของตนเองในการดำเนินโครงการเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อความน่าอยู่ของชุมชนพบว่า ชุมชนมีความสามัคคีให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือกัน

ดี มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานดี มีผู้นำที่ดี ชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ มีสถานที่พักผ่อน สถานที่ออกกำลังกายและสถานที่ท่องเที่ยว

5.1.2.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จากวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสัมภาษณ์กลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ร่วมกับการค้นหาข้อมูลจากเอกสารโครงการ จึงทำให้พบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ 5 ด้านในการดำเนินโครงการดังนี้

1. ด้านงบประมาณ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่างบประมาณสนับสนุน จะเป็นปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตที่อาจทำให้การดำเนินโครงการขาดความต่อเนื่องได้และอาจส่งผลกระทบต่อในระยะยาว โดยเฉพาะโครงการระยะยาวที่ต้องใช้งบประมาณในการพัฒนาจำนวนมาก เช่น การปรับปรุงถนน ทางเดินเท้าที่เหมาะสมกับคนทุกวัยรอบเมืองเทศบาลเมืองพนัสนิคม เนื่องจากเทศบาลเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองที่มีขนาดเล็ก จึงอาจจะไม่สามารถหางบประมาณหรือรายได้สนับสนุนที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการได้ทันตามกรอบระยะเวลาการพัฒนาของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับสุจารี ศรีถนอม (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความเป็นเมืองน่าอยู่และศึกษาการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่มาปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบล พลูตาหลวง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่มาปฏิบัติในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลในด้านกายภาพ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการเมืองการปกครองและการบริหาร ได้มีการดำเนินการที่เน้นในด้านกายภาพมาก ส่วนด้านอื่น ๆ ยังไม่ทั่วถึงทั้งตำบล ไม่ครอบคลุมและขาดความต่อเนื่อง ขาดงบประมาณ ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและขาดการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานโครงการ

2. ด้านความต้องการของชุมชน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้คนในชุมชนต่างหันมาดูแลสุขภาพของตนเองมากกว่าในอดีตมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนพิเศษ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ ทำให้ความต้องการพื้นที่สำหรับออกกำลังกายมีเพิ่มมากขึ้น โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมองว่าในอนาคต ชุมชนมีความต้องการให้เพิ่มพื้นที่สำหรับออกกำลังกายเหล่านี้ให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและจำนวนคนในชุมชนทุกวัยและอยากให้ทางเทศบาลได้มาติดตามสภาพการชำรุดของอุปกรณ์ในพื้นที่ออกกำลังกาย เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีสภาพที่สามารถใช้งานได้เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ก่อ วรงค์บุญสิน (2538) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาแบบยั่งยืนไว้ว่า คือการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการหรือความจำเป็นของคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นต่อไป เพื่อที่จะให้ระดับมาตรฐานการครองชีพที่เกินกว่าความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับต่ำสุดนั้นสามารถเกิดเป็นความยั่งยืนได้ ก็จะต้องคำนึงความยั่งยืนในระยะยาว(Long-term Sustainability) สำหรับมาตรฐานในการบริโภค รวมถึงวิธีการในการรักษามรดกทรัพยากรที่จะตกไปสู่คนรุ่นต่อไป โดยอย่างน้อยต้องเพียงพอกับปริมาณที่คนรุ่นปัจจุบันได้รับมาและเป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตและขยายตัวของเศรษฐกิจได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งเป็นการพัฒนาที่สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและในระดับโลกไว้ให้กับคนรุ่นต่อไปและสามารถทำให้คนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นหลังมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างแท้จริง

3. ด้านทรัพยากรบุคคล

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่า การดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จนั้น มีความจำเป็นต้องเตรียมกำลังคนและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมาดูแลการก่อสร้างและประสานงานภายในเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างราบรื่น โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับผู้บริหารมองว่า ปัญหาที่ผู้บริหารกำลังประสบในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ คือ ขาดแคลนบุคลากรสำคัญที่จะคอยกำกับดูแลโครงการให้เป็นไปตามแผนโดยเฉพาะบุคลากรกองช่างที่เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานก่อสร้างและเจ้าหน้าที่ด้านวิศวกร ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญมากของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับ Spalek, S. (2005) Critical success factors in project management ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จของโครงการโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1. การจัดตั้งผู้บริหารโครงการอย่างเป็นทางการ 2. ความสามารถของผู้บริหารโครงการ 3. ผู้บริหารโครงการที่มีอำนาจสูงสุด นอกจากปัจจัยดังกล่าว การกำหนดโครงการที่มีความชัดเจนและวัดผลได้ การจัดตั้งทีมในการดำเนินโครงการอย่างเป็นทางการและการสนับสนุนโครงการจากผู้บริหาร ก็มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการในระดับรองลงมาตามลำดับ

โดยสามารถสรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญได้ว่าผู้บริหารโครงการที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการควรเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีอำนาจสูงสุด โดยมีการเป้าหมายการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน การจัดตั้งทีมงานดำเนินโครงการที่มีประสบการณ์และมีความสามารถและได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง

4. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่าการดำเนินโครงการยังมีอุปสรรคสำคัญในเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของเมืองเดิม เช่น พื้นที่บางแห่งมีขนาดที่แคบเกินไป หรือแม้แต่สิ่งปลูกสร้างที่เป็นโครงสร้างเก่าและยังไม่ได้รื้อถอนออก ทำให้ดำเนินการต่อได้ยากลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเมืองในอนาคตของ ผศ.เอกพงษ์ ตรีตรง (2556) ที่ได้กล่าวถึงว่าการออกแบบเมืองให้น่าอยู่ที่ทำให้ประชาชนอยู่สบาย คือการออกแบบเมืองให้ “มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุนทรียภาพ” ในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยใช้แนวความคิดสร้างสรรค์และการออกแบบเป็นแกนสำคัญในการขับเคลื่อนให้สำเร็จ โดยการออกแบบสาธารณูปโภคที่ไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่ แต่ให้ความสำคัญในการจัดการพื้นที่ และออกแบบอย่างเหมาะสม เช่น มีที่พักอาศัย บ้าน คอนโดมิเนียม มีพื้นที่การค้า โรงพยาบาลที่ขนาดพอเหมาะ โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การค้าขนาดย่อม ศาสนสถานตามความเชื่อ ศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ สถานบันเทิง โรงแรม สถานที่นันทนาการ และ สันทนาการสำหรับคนทุกวัย สำนักงานต่าง ๆ เป็นต้น

5. ด้านปัจจัยสภาพอากาศที่มีผลต่อการก่อสร้าง

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่า มีอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการก่อสร้างในโครงการนำร่องของเทศบาลที่ส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนในเรื่องของระยะเวลา เนื่องจากการขาดการวางแผนที่ครอบคลุมและบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ เช่น วิธีการได้มาของผู้รับเหมาก่อสร้าง ความสามารถ และสภาพอากาศที่ไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในช่วงดำเนินการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมวลชน ณ สวนสาธารณะชุมชนย่อยที่ 9 โดยเกิดฝนตกในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม พ.ศ.2561 และมีปัญหาคนงานก่อสร้างลาออก ทำให้แผนการดำเนินงานล่าช้าจากกำหนดการออกไปหลายเดือน จึงต้องมีการชี้แจงถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับทางใจก้า ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Lucy Brown (2015) ที่กล่าวถึงปัจจัยส่วนหนึ่งใน 5 ปัจจัยที่ทำให้โครงการสามารถประสบความสำเร็จไว้วาง การวางแผนที่ครอบคลุม ควรมีการแผนการโดยละเอียด ตั้งแต่เริ่มต้น รวมถึงมีการชี้แจงทีมงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียถึงความคืบหน้าของการดำเนินโครงการว่ากำลังมุ่งหน้าไปในทิศทางใด ซึ่งการวางแผนที่ครอบคลุมจะสามารถช่วยให้ทีมบรรลุภารกิจได้ตามกำหนดเวลาและจัดระเบียบได้ดี ซึ่งการวางแผนที่ครอบคลุมตั้งแต่แรกเริ่ม

โครงการจะช่วยให้สามารถสร้างกรอบเวลาที่เป็นจริงและมีความแม่นยำในการจัดทำประมาณการ ต้นทุน ช่วยในการจัดทำเอกสารที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญและสิ่งที่ต้องส่งมอบ การวางแผน รายละเอียดจะช่วยให้แสดงถึงความต้องการกำลังทรัพยากรและทำหน้าที่เป็นระบบเตือนภัย หากมีการล่วงเลยระยะเวลาที่กำหนดซึ่งเป็นบทเรียนที่ได้จากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงในโครงการก่อสร้าง London 2012 Games ที่มีทั้งขนาดและความซับซ้อนของการส่งมอบสถานที่จัดงานและโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้สำหรับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกลอนดอน 2012 โดยมีโครงการทั้งหมดประมาณ 50 โครงการและมีการวางแผนอย่างละเอียดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณและความคืบหน้าอื่นๆ เป็นประจำทุกเดือนเพื่อช่วยในการทบทวนเชิงลึกและภาพรวมขอโครงการ นอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าวแล้ว การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ เนื่องจากการดำเนินโครงการต่างๆที่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้และบางโครงการอาจล้มเหลวได้จากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นระหว่างโครงการ ซึ่งควรมีการจัดทำบันทึกความเสี่ยงพร้อมแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ

5.1.2.3 แนวทางและการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จากการวิจัยโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่าแนวทางและการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มี 3 เรื่องสำคัญดังนี้

1. จัดหางบประมาณให้เพียงพอ

งบประมาณที่เพียงพอเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้โครงการดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการคือ งบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งแนวทางแก้ไขคือ การเสนอโครงการไปยังหน่วยงานอื่นๆเพื่อของบประมาณเพิ่มขึ้นให้ครอบคลุมกับค่าใช้จ่ายของโครงการ ซึ่งตรงกับแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของโครงการของ David Cleland L.(1994) กล่าวว่าปัจจัยด้านการเงิน คือ การดำเนินงานโครงการที่มีการบริหารจัดการการเงินได้มีประสิทธิภาพ โดยมีการควบคุมระมัดระวังการใช้งบประมาณ รายจ่ายของโครงการ การกำหนดวงเงิน การเบิกจ่ายตามวงงาน การจัดวางระบบรายงานทางการเงินและระบบการตรวจสอบต่างๆ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ

2. ให้ความรู้แก่คนในชุมชน

แม้ว่าโครงการดังกล่าวจะดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว แต่โครงการทุกโครงการต่างต้องการความร่วมมือจากคนในชุมชนให้ช่วยกันดูแลรักษาโครงการที่สร้างขึ้น โดยทางเทศบาลจะมีการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือ ให้ความรู้ คำแนะนำและติดตามผลการดำเนินโครงการผ่านช่องทางต่างๆ อย่างต่อเนื่องเช่น การประชุมประจำเดือน การประกาศผ่านเสียงตามสาย การจัด

กิจกรรมต่างๆ รวมถึงการลงพื้นที่ให้ข้อมูลความรู้แก่ชุมชน เพื่อให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญในฐานะที่ทุกคนในชุมชนต่างเป็นเจ้าของร่วมกันที่จะช่วยให้ร่วมกันติดตามปัญหาและนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้สิ่งที่ดำเนินการไปแล้วสามารถคงอยู่ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผานิตย์ ธิรพลงาม (2552) ที่ศึกษาเรื่องการติดตามและประเมินผลโครงการเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ เทศบาลตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี ประจำปี 2551 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่ตนเองได้มีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางต่อการเทศบาลได้จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน รวมทั้งประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าเทศบาลมีการจัดประชุม อบรม สัมมนาให้ความรู้ แก่ประชาชน มีการจัดการระบบไฟฟ้า น้ำประปาให้มีความเพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้ ยังทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอยู่ในระดับมาก

3. จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับโครงการ

ปัญหาที่พบในการดำเนินงานโครงการคือ เทศบาลขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิศวกรรม อันเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะเป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ทำให้การติดตามความคืบหน้าเป็นไปอย่างยากลำบาก อันเนื่องมาจากมีจำนวนบุคลากรที่จำกัด อาจส่งผลต่อความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการ ซึ่งทรัพยากรบุคคล ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้สามารถดำเนินโครงการต่อไปได้อย่างราบรื่น ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีการชี้แจงถึงปัญหาจำนวนบุคลากรแก่ผู้บริหารระดับสูงในขอรับการสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคลจากส่วนอื่นและติดต่อขอความช่วยเหลือจากบุคลากรที่เกษียณอายุราชการแล้ว เพื่อเข้ามาช่วยเหลือการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่องในระหว่างที่รอการสรรหาและจัดสรรบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับรองศาสตราจารย์ ดร.ปรกรณ์ ปรียากร (2018) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการโครงการ ในปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูงในการจัดการโครงการ โดยการขอรับการสนับสนุน ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยต้องระบุสิ่งที่ต้องการขอรับการสนับสนุน ได้แก่ ทรัพยากรด้านต่างๆ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงการสนับสนุนด้านอื่นที่จำเป็น เช่น การตรวจเยี่ยมโครงการ การอำนวยความสะดวกในการบริหาร การเจรจากับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จากผลการวิจัยจากเอกสารและผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ 3 แนวทาง ดังนี้

1. ความร่วมมือจากองค์กรต่างประเทศ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการดำเนินงานโครงการคือขาดงบประมาณที่เพียงพอซึ่งส่งผลต่อความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลจึงมองว่า หากมีองค์กรต่างประเทศมาให้การสนับสนุนจะช่วยทำให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Sonja Hughes (2010) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญสำหรับผู้จัดการโครงการในด้านการสนับสนุนด้านการจัดการและเป้าหมายโครงการอย่างชัดเจน ซึ่งผู้บริหารต้องยอมรับว่าโครงการที่จะทำนั้น มีความสำคัญอย่างไรต่อการเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจหรือการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน หากฝ่ายบริหารไม่เห็นถึงคุณค่าของโครงการ ก็จะทำให้เกิดความไม่เต็มใจที่จะสนับสนุนโครงการ โดยเฉพาะหากขาดการสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคลและแหล่งเงินทุนสำหรับโครงการ ก็ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน หากองค์กรนั้น มีโครงการจำนวนมาก ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการสนับสนุนทรัพยากรด้านต่างๆได้ ซึ่งถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจ หากขาดการสนับสนุนก็จะเป็นสาเหตุที่ทำให้โครงการเกิดความล้มเหลว

2. การสร้างทรัพยากรบุคคลในชุมชน

จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาสำคัญของโครงการอย่างหนึ่งคือ การขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่จะเข้ามาวางแผน ดำเนินการ กำกับดูแลให้โครงการเป็นไปตามแผน ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจึงมองว่าเยาวชนรุ่นหลัง คือกำลังสำคัญที่จะมาดูแลชุมชนต่อไป และควรที่จะเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง (2545) อ่างในการประชุม Earth summit ปี ค.ศ.1992 ว่าหลักการของการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนที่แท้จริง ควรพิจารณาด้านความสมดุลระหว่างมิติทางสังคม มิติทางเศรษฐกิจและมิติทางสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วยกัน โดยมิติทางสังคม การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมที่เป็นสังคมธรรมรัฐ มีประสิทธิภาพ โปร่งใสในการบริหารที่สามารถตรวจสอบได้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของโครงการต่างๆของรัฐและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโครงการขนาดใหญ่หรือมีส่วนในการกำหนดการพัฒนาที่มีผลกระทบตั้งแต่แรก อย่างการส่งเสริมด้านการศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน มีการบริหารจัดการด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เพื่อนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในพื้นที่ใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิต การส่งเสริมการทำนุบำรุงและรักษา ศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้มีการศึกษา พื้นฟู และพัฒนาต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนและเผยแพร่สู่

สังคมโลก ตลอดจนใช้ประโยชน์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจให้กับประเทศ มุ่งเน้นการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและตัวตนของคนในท้องถิ่นและเรื่องราวของท้องถิ่น เพื่อให้ลูกหลานยุคปัจจุบันได้เรียนรู้และเห็นความสำคัญของรากเหง้า เผ่าพันธุ์ที่ไปที่มาของท้องถิ่นอันนำไปสู่การสร้างสำนึกของความผูกพันและรักท้องถิ่นแผ่นดินเกิด ไม่ว่าจะเป็ความรู้อุมิปัญญา ฐานทรัพยากรหรือสายใยความผูกพันของผู้คนที่จะเป็นพลังสำคัญในการเป็นผู้นำเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

3. การสื่อสารกับคนในชุมชน

จากการสัมภาษณ์พบว่า ในการดำเนินโครงการใหม่ๆในชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับทราบและช่วยกันให้ความร่วมมือกับหน่วยงานเพื่อให้การดำเนินโครงการสำเร็จลุล่วงตามแผน ซึ่งตรงกับเอกกมล เอี่ยมศรี (2555) ที่กล่าวถึงว่าโครงการที่มีคุณภาพว่า หากในการบริหารจัดการโครงการ มีการสื่อสารรายละเอียดแผนงานได้ไม่ดีหรือขาดความร่วมมือและไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาตามความต้องการจากสมาชิกในทีมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ก็อาจทำให้โครงการขาดคุณภาพได้ ดังนั้น ผู้จัดการโครงการจำเป็นต้องมีทักษะด้านการสื่อสารที่ดีและมีรูปแบบการสื่อสารครบวงจรที่สนับสนุนการสนทนาในแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงสามารถใช้เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างทีมงานเพื่อติดตามความคืบหน้าและผลสำเร็จของโครงการ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยความสำเร็จและแนวทางในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จะเห็นได้ว่า ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญในการดำเนินงานโครงการได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหาร งบประมาณและการมีส่วนร่วมของชุมชน นอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าวจะเป็นปัจจัยที่สำคัญแล้ว ยังพบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของเพื่อให้สามารถดำเนินโครงการนี้ได้แก่ การจัดหางบประมาณและบุคลากรให้เพียงพอ การให้ความรู้แก่ชุมชน การได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่างประเทศ การสร้างทรัพยากรบุคคลในชุมชน รวมถึงการสื่อสารกับคนในชุมชน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางแก่องค์กรอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการ ดังต่อไปนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. ด้านผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงผลการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่สามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมด้านภาวะผู้นำแก่บุคลากรในองค์กร การศึกษาดูงาน การ

ส่งไปอบรมในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถและ ศักยภาพของผู้นำและชุมชน ที่จะก่อให้เกิดการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเป้าหมายการพัฒนาอย่าง ชัดเจน เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนสามารถนำพาท้องถิ่นไปสู่ ความสำเร็จในทุกๆด้านได้

2. ด้านการสร้างเครือข่าย

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงการเกิดความสัมพันธ์ในการดำเนินงาน ระหว่างหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยและองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงชุมชนที่ เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการ พัฒนาและความต่อเนื่องของการดำเนินงานโครงการอย่างราบรื่น ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมการเป็น ผู้นำชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในการเป็นผู้นำที่จะช่วย ผลักดันการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น และเทศบาลอื่นๆที่จะเข้าร่วมโครงการนำร่องในอนาคตนั้น ควรมีการวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบันของพื้นที่ตนเองให้เข้าใจอย่างชัดเจนถึงความต้องการในการพัฒนา มีการจัดทำแผนการ ประเมินความยั่งยืน กำหนดแผนงานและโครงการพัฒนาเมืองในอนาคตที่ยั่งยืนให้อยู่ในแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งจัดเตรียมบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินโครงการให้ เพียงพอต่อรูปแบบโครงการและควรมีการวางแผนที่ครอบคลุมรวมถึงประเมินความเสี่ยงจากปัจจัย สภาพแวดล้อมล่วงหน้าที่อาจส่งกระทบต่อโครงการในระหว่างการดำเนินโครงการ

3. ด้านการบริหารและจัดการโครงการ

โครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต ถือเป็นโครงการนำ ร่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเมืองของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ในด้านการพัฒนาสิ่ง อำนวยความสะดวกเพื่อคนทุกวัยเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี จากข้อมูลจำนวน ประชากรผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคมจะเห็นได้ว่า กลุ่มผู้สูงอายุมีจำนวนมากเป็นอันดับสอง รองจากกลุ่มวัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน อีกทั้ง ยังมีแนวโน้มที่มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 20 ซึ่งถือได้ว่า เทศบาลเมืองพนัสนิคมได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ จึงควรมีการขยายผลโครงการพัฒนาเมือง ในอนาคตอย่างยั่งยืนไปยังพื้นที่อื่นๆในเขตเทศบาลและท้องถิ่นในจังหวัดอื่นๆ เพื่อเตรียมความพร้อม ในเรื่องการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและรองรับต่อจำนวนผู้สูงอายุและจำนวน ประชาชนที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต อีกทั้ง ควรให้การสนับสนุนด้านวิชาการ ความรู้และเทคนิคในเรื่อง การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและจัดเตรียมงบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดการ ต่อ ยอดและความต่อเนื่องของโครงการที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนในอนาคตได้

4. ด้านงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรกำหนดงบประมาณที่เพียงพอต่อการสนับสนุนโครงการพัฒนาเมืองในอนาคตอย่างยั่งยืนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทและความจำเป็นเร่งด่วนของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาความสำเร็จและแนวทางในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. เพิ่มวิธีการเก็บข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตโดยภาพรวม ที่เน้นศึกษาการดำเนินงานโครงการของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผ่านความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง ระดับหัวหน้าและคณะทำงานรวมถึงผู้นำชุมชนจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสัมภาษณ์กลุ่ม ทำให้ข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรมีการศึกษาในเชิงปริมาณถึงความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการประกอบกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อเพิ่มข้อมูลสนับสนุนด้านความสำเร็จของการดำเนินโครงการ แนวทางการดำเนินงานหรือศึกษาปัจจัยด้านอื่นเพื่อค้นหาว่ามีปัจจัยอื่นใดที่มีผลที่จะทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริง

2. ความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ควรมีการศึกษาความคิดเห็นและมุมมองการดำเนินงานของด้านสศช.และใจก้าวเพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นในด้านบทบาทของผู้ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินโครงการรวมทั้งเพื่อให้เข้าใจถึงเหตุผลและหลักการทั้งกระบวนการ ในการนำนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติ

3. การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโครงการ

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบโครงการส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคตในเมืองนำร่องอื่นๆ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยความสำเร็จในบริบทการพัฒนาที่แตกต่างของพื้นที่ของแต่ละเทศบาลเมือง เพื่อให้ได้มุมมอง ข้อมูลอ้างอิง หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในบริบทของเมืองอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเมืองที่มีความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

4. ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ มีระยะเวลาที่จำกัด ทำให้การศึกษาข้อมูลบางอย่างไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุม เช่น การศึกษาถึงรายละเอียดการค่าใช้จ่ายที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมของโครงการ เป็นต้น รวมทั้ง ระยะเวลานัดหมายการสัมภาษณ์ที่มีอย่างจำกัด ทำให้ในบางช่วงเวลา ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่บางท่านไม่สามารถให้ข้อมูลตามลำดับที่ตั้งใจไว้ได้ อีกทั้ง ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่คนสำคัญบางท่านได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว ทำให้ไม่สามารถสอบถามข้อมูลจากมุมมองในสายงานดังกล่าวที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้น หากมีการศึกษาในครั้งต่อไปคิดว่า ผู้วิจัยควรมีการวางแผนจัดสรรเรื่องระยะเวลาที่จะเข้าสัมภาษณ์และติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ที่ประสานงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้รับรู้สถานการณ์และสามารถปรับเวลาที่เหมาะสมต่อการเก็บข้อมูลล่วงหน้าได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- Brown, L. (2015). 5 Most Important Factors for Project Success. Retrieved from <https://www.invensislearning.com/blog/most-important-factors-for-project-success>
- Cleland, D. (1995). *Project management : strategic design and implementation*. New York: McGraw-Hill.
- Conference, T. J. (2005). *The World Summit on Sustainable Development*. Netherlands: Springer.
- Hirsch, W. Z. (1973). *Urban Economics Analysis*. Publisher: McGraw-Hill.
- Hughes, S. (2010). Five Critical Success Factors for Project Managers. Retrieved from <https://www.ies.ncsu.edu/blog/five-critical-success-factors-for-project-managers/>
- Hunter, G. H. a. C. (1994). *Sustainable cities*. London: Jessica Kingsley.
- Jacobs, J. (1961). *The Death and Life of Great American Cities*. New York: Random House.
- Kolb, J. G. a. W. L. (1964). *A Dictionary of the Social Sciences*. New York: Free Press.
- Morris, P. W. G. (1994). *The management of projects*. London: Thomas Telford.
- Spalek, S. (2014). *SUCCESS FACTORS IN PROJECT MANAGEMENT*. Silesian University of Technology, Poland.
- Wronka, M. (2013). Analyzing the success of social enterprises-critical success factors Perspective. Retrieved from <http://www.toknowpress.net/ISBN/978-961-6914-02-4/papers/ML13-296.pdf>
- กฤษ เพิ่มทันจิตต์. (2536). ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเกิดเป็นเมือง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท ครีเอทีฟพับลิชชิ่ง จำกัด.
- เครือวัลย์ เหลืองอ่อน. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมโครงการชุมชนน่าอยู่: กรณีศึกษา ชุมชนทิวสนพัฒนา ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา,
- จิรายุ อิศรางกูล ณ อยุธยา. (2561). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน Retrieved from <https://deac.drr.go.th/?p=6247>

- จิรนนท์ อินทนิม, ชูลี อัครพิชยนต์ และศรีนวล วิหครัตน์. (2551). การดำเนินการพัฒนาในด้านเมืองนำ
อยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลเมืองพิจิตร อำเภอพิจิตร จังหวัดพิจิตร. มหาวิทยาลัยนเรศวร,
ณรงค์ วาริชล. (2551). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลสู่อำเภออยู่
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา,
ดร.แบร์นาร์ แซงโตรส. (2561). ก้าวสู่นาคคตของเมืองที่ยั่งยืน. Retrieved from
<https://www.iso.org/news/ref2341.html>
- ดวงจันทร์ อภาวพัชรุตม์ เจริญเมือง. (2545). เมืองยั่งยืน แนวคิดและประสบการณ์ของตะวันตก (1 ed.).
เชียงใหม่: โรงพิมพ์: หจก. เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- ดวงจันทร์ อภาวพัชรุตม์ เจริญเมือง. (2548). การศึกษาพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
มลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทศบาลเมืองพนัสนิคม. (2557). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองพนัสนิคม พ.ศ. 2558 - 2561.
ชลบุรี: กองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม.
- นิเวศน์ พูนสุขเจริญ. (2562). แนวทางการพัฒนาเมืองยั่งยืนในมิติพระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเมือง
เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่.
- เบญจพร วงษ์วานิช. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาไปสู่เมืองนำอยู่: กรณีศึกษา
เทศบาลเมืองชะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดชะเชิงเทรา. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ผศ.เอกพงษ์ ตริตร. (2556). อยู่สบาย : เมืองในฝัน เมืองแห่งอนาคต เมืองอยู่สบาย. Retrieved from
<https://www.komchadluek.net/news/lifestyle/156456>
- ผานิตย์ ธิรพลงาม. (2552). การติดตามและประเมินผลโครงการเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ เทศบาลตำบล
บางพระ จังหวัดชลบุรี ประจำปีงบประมาณ 2551. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ตะวันออก, CHULALONGKORN UNIVERSITY
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย ต้นศรีสกุล. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษา
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม. วารสารช่อพะยอม ฉบับที่ 21.
- พจนา สวนศรี. (2546). คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนโครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
กรุงเทพมหานคร: กองทุนแคนาดาประจำประเทศไทย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2539). การพัฒนาที่ยั่งยืน (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิ
โกมลคีม.
- พูลสวัสดิ์ นาทองคำ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเมืองนำอยู่ เทศบาล
รื่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

- ภัสสุรีย์ คุณกลาง. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนใน การพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
- มานิษา จีระดิษฐ์. (2559). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา,
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รองศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ ปรียากร. (2561). การวางแผนและการบริหารโครงการอย่างมืออาชีพ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จ. Retrieved from http://planning.pn.psu.ac.th/plan_doc/procedure/docs_procedure/300_1530261903.pdf
- รองศาสตราจารย์ สิทธิพร ภิรมย์รัตน์. (2549). การออกแบบชุมชนเมืองที่น่าอยู่ และยั่งยืน : ทฤษฎีและประสบการณ์. วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปี การศึกษา 2549 - 2550, ฉบับที่ 22.
- สุจารี ศรีถนอม,(2551). ยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
- ศาสตราจารย์เกื้อ วงศ์บุญสิน. (2538). ประชากรกับการพัฒนา (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม. (2559). เอกสารการสมัครเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาในอนาคต. ชลบุรี: สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม
- สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564) เทศบาลเมืองพนัสนิคม. ชลบุรี: สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม.
- สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม. (2563). การติดตามความก้าวหน้าและการถอดบทเรียน การดำเนินโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาในอนาคต ระยะที่ 1 เทศบาลเมืองพนัสนิคม. ชลบุรี: สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). Retrieved from https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). รายงานการคาดประชากรประเทศไทย พ.ศ. 2553 - 2583 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ:

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). รายงานการศึกษาผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศจากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักปลัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม. (2560). รายงานโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาในอนาคต. ชลบุรี: สำนักปลัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม.

สุทธิดา ศิริบุญหลง. (2554). การพัฒนาแบบยั่งยืน : กระบวนการกระทำทางเศรษฐกิจสังคม (metabolism) และการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติเชิงสร้างสรรค์. Retrieved from <http://www.oocities.org/tokyo/dojo/6860/suthida.htm>

สุภาพร พิศาลบุตร. (2553). การวางแผนและการบริหารโครงการ *Planning and project management*. นนทบุรี: Urai Thoopho.

อริสา จันทบุญญา และจิรัฐ เจนพิงพร. (2561). ความเป็นเมือง (Urbanization) และนโยบายของไทย. Retrieved from https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_128.pdf

เอกกมล เอี่ยมศรี. (2544). 6 ปัจจัยความสำเร็จสำหรับการจัดการคุณภาพโครงการ. Retrieved from <http://oknation.nationtv.tv/blog/ProjectManagement/2012/05/16/entry-1>

เอกชัย สุมาลี. (2558). *Smart City: การพัฒนาและปรับใช้ระบบ IT ในการบริหารจัดการเมือง*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุชาวดี ขวัญเมือง
วัน เดือน ปี เกิด	30 พฤศจิกายน 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาญี่ปุ่น) เกียรตินิยมอันดับ 1 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
ที่อยู่ปัจจุบัน	32/3 หมู่ 3 ถนนราชพฤกษ์ ตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี 11120

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY